

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIEŚCISKO NA LATA 2023-2033

Gmina
Mieścisko

OPRACOWANIE:

Urząd Gminy Mieścisko

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki
i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka
komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Autorzy opracowania:

Skład zespołu:

mgr Irma Kuznetsova – kierownik projektu,
mgr Tomasz Michałowicz,
mgr Michał Hudak,
mgr inż. Maciej Łodyga.

*Szczególne podziękowania kierujemy również dla wszystkich
osób – mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli
organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, którzy
przyczynili się do powstania niniejszego dokumentu.*

Gmina
Mieścisko

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

 KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	5
2.	DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI.....	7
3.	SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	11
3.1.	Wprowadzenie	11
3.2.	Struktura przestrzenno-funkcjonalna	11
3.3.	Przyczyny degradacji obszaru	17
3.3.1.	<i>Sfera społeczna</i>	<i>17</i>
3.3.2.	<i>Sfera gospodarcza</i>	<i>27</i>
3.3.3.	<i>Sfera środowiskowa</i>	<i>30</i>
3.3.4.	<i>Sfera przestrzenno-funkcjonalna</i>	<i>33</i>
3.3.5.	<i>Sfera techniczna.....</i>	<i>43</i>
3.4.	Lokalne potencjały obszaru	53
3.5.	Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych	56
4.	OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	59
5.	CELE REWITALIZACJI I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ	61
6.	OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE KRAJOWYM, REGIONALNYM I LOKALNYM	63
7.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	72
7.1.	Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	73
7.2.	Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	109
8.	MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	112
8.1.	Kompleksowość programu	112
8.2.	Koncentracja programu	112
8.3.	Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych	112
8.3.1.	<i>Komplementarność przestrzenna.....</i>	<i>113</i>
8.3.2.	<i>Komplementarność problemowa</i>	<i>114</i>
8.3.3.	<i>Komplementarność proceduralno-instytucjonalna</i>	<i>117</i>
8.3.4.	<i>Komplementarność międzyokresowa.....</i>	<i>117</i>
8.3.5.	<i>Komplementarność źródeł finansowania</i>	<i>118</i>

9. RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	120
10. WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	123
10.1. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji.....	123
10.2. Koszty zarządzania	124
10.3. Ramowy harmonogram realizacji programu.....	125
11. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA W PROCESIE REWITALIZACJI	126
12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	129
12.1. Monitoring programu	129
12.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych	129
12.3. System wprowadzania modyfikacji do programu	130
13. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO.....	131
14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI	131
15. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI	132
16. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	132
16.1. Wskazanie zakresu zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.....	132
16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany.....	133
17. ZAŁĄCZNIKI	134
Załącznik nr 1: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	134
Załącznik nr 2: Tabela ewaluacyjna	134
Załącznik nr 3: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.....	135
Spis tabel.....	136
Spis rycin	138

1. Wprowadzenie

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, **rewitalizacja** stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Definicja ta odwołuje się do najważniejszych zasad skutecznej rewitalizacji. Przede wszystkim jest to proces wieloletni, kompleksowy, zakładający włączenie społeczne, partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie oraz adresowany jest tylko do obszarów znajdujących się w głębokim kryzysie. Kluczową płaszczyzną wyboru działań rewitalizacyjnych jest sfera społeczna, która następnie musi być przedmiotem koordynacji działań w tym, i w innych obszarach: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym. Jak wskazuje Krajowa Polityka Miejska 2023, ze względu na to, że celem rewitalizacji jest równoczesna odnowa społeczna, gospodarcza, kulturowa, przestrzenna (w tym także techniczna) oraz środowiskowa, nadanie nowych funkcji, remonty lub modernizacja techniczna infrastruktury muszą być środkiem, a nie celem rewitalizacji. Osią działań rewitalizacyjnych jest społeczność lokalna i jej potrzeby. Należy zapewnić włączenie wszystkich zainteresowanych (mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne) na każdym etapie programowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ponieważ to ich ostatecznie będą dotyczyć rezultaty rewitalizacji. Dlatego też bez ich udziału nie uda się zapewnić trwałej poprawy obszaru. Podobnie konieczne jest, by działania rewitalizacyjne w mieście nie były działaniami punktowymi, ale by ujęte były w ramy kompleksowego i zintegrowanego podmiotowo i przedmiotowo programu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033 został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2021 r. poz. 485). Stanowi on narzędzie umożliwiające prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą Nr LIX/379/22 Rady Gminy Mieścisko z dnia 28 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko. Jednocześnie pełni funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego), wdrażanej po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w odniesieniu do przewidzianych w niej działań finansowych ze środków polityki spójności.

Uprzednio prace rewitalizacyjne w gminach prowadzone były głównie na podstawie Lokalnych Programów Rewitalizacji. W przypadku Gminy Mieścisko był to Program Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2017-2023, w którym ujęto 18 projektów podstawowych oraz przedstawiono zakres tematyczny pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W ramach programu nie udało się jednak zrealizować części z zaplanowanych przedsięwzięć.

Zmieniający się sposób rozumienia procesów rewitalizacji oraz doświadczenia polskich samorządów w tym zakresie, przyczyniły się do widocznej zmiany podejścia w metodyce wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Coraz częściej działania rewitalizacyjne odznaczają wieloaspektowy i zintegrowany charakter. Wzmocnienie roli interesariuszy rewitalizacji z jednoczesnym zwiększeniem partycypacji społecznej sprawiło, że Gminny Program Rewitalizacji stał się kluczową pozycją w systemie dokumentów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033, opracowany w oparciu o Ustawę o rewitalizacji, stanowi dla Gminy zaawansowane narzędzie, które w sposób ciągły, uporządkowany i spójny,

nie tylko wyprowadzi ze stanu kryzysowego obszar zdegradowany, ale będzie także przeciwdziałać pogłębianiu się negatywnych zjawisk zdiagnozowanych na tym obszarze oraz zapobieganie realizacji zagrożeń.

By móc niniejszy Program traktować jako narzędzie praktyczne i zrozumiałe, konieczne jest wyjaśnienie kluczowych pojęć z zakresu rewitalizacji, które będą pojawiać się w poszczególnych częściach dokumentu:

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI – to w szczególności: mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne; organy władzy publicznej oraz podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

KOMITET REWITALIZACJI – stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą wójta, Wójta albo prezydenta miasta.

OBSZAR REWITALIZACJI – to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

2. Delimitacja obszaru rewitalizacji

Mieścisko to gmina wiejska, położona w południowo-wschodniej części powiatu wągrowieckiego, w województwie wielkopolskim. Od północy Gmina Mieścisko sąsiaduje z gminami wiejskimi Wągrowiec i Damasławek (powiat wągrowiecki), od wschodu z gminami Janowiec Wielkopolski (powiat żniński) i Mieleszyn (powiat gnieźnieński), od południa i zachodu z gminą Skoki (powiat wągrowiecki) i od południa z gminą Kłecko (powiat gnieźnieński). Powierzchnia gminy wynosi 135 km², co stanowi blisko 13% powierzchni powiatu wągrowieckiego, a 5 929 jej mieszkańców stanowi 8,5% populacji powiatu.

Podstawę prawną dla wyznaczonego w Gminie Mieścisko obszaru rewitalizacji stanowi uchwała Nr LIX/379/22 Rady Gminy Mieścisko z dnia 28 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko.

Zgodnie z metodyką prac przyjętą na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego, w pierwszej kolejności dokonano podziału Gminy Mieścisko na niepodzielne jednostki analityczne. W znacznym stopniu granice jednostek analitycznych wyznaczono na podstawie podziału administracyjnego Gminy na sołectwa. Wyjątkiem były sołectwa Mieścisko oraz Popowo Kościelne. Zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, który stanowi, iż obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy, ze względu na przekroczenie progu 30% populacji, takie jednostki nie mogłyby zostać zaliczone do obszaru rewitalizacji. Sołectwo Mieścisko skupia 40,5% ogółu mieszkańców. W związku z tym należało dokonać podziału sołectwa na mniejsze jednostki analityczne. W ten sposób powstały jednostki: „Mieścisko 1”, „Mieścisko 2” i „Mieścisko 3”. Analogicznie postąpiono z drugą co do wielkości miejscowością w Gminie. Sołectwo Popowo Kościelne podzielono na dwie mniejsze jednostki analityczne: „Popowo Kościelne 1” i „Popowo Kościelne 2”. Wykaz ulic i miejscowości zaliczonych do poszczególnych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tab. 1. Jednostki analityczne wsi Mieścisko oraz wsi Popowo Kościelne

Lp.	Jednostka analityczna	Wykaz ulic
1	„Mieścisko 1”	Baczyńskiego, Długa, Ignacego Krasickiego, Juliusza Słowackiego, Kościelna (część), Kusocińskiego, Ruda, Szarych Szeregów, Wągrowiecka (część), Zacisze, Zawadzkiego
2	„Mieścisko 2”	Daliowa, Dworcowa, Gnieźnieńska (część), Kalinowa, Kolejowa, Malwowa, Nowa, Powstańców Wielkopolskich (część), Rolna, Różana, Słoneczna, Strzelecka, Św. Wojciecha, Wągrowiecka (część)
3	„Mieścisko 3”	Gnieźnieńska (część), Janowiecka, Kościelna (część), Kościuszki, Łąkowa, Osiedle Michałowskie, Parkowa, Poczтовая, Podleśna, Pokoju, Polna, Powstańców Wielkopolskich (część), Spokojna, Św. Huberta
4	„Popowo Kościelne 1”	Półwiejska, ulice bez nazwy, Wymysłowo (miejscowość)
5	„Popowo Kościelne 2”	Akacyjowa, Brzozowa, Jarzębinowa, Lipowa, Osiedle Piastowskie, Sosnowa, Świerkowa, Popowo-Huby (miejscowość), Popowo-Kolonia (miejscowość)

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko.

Na skutek powyższych działań uzyskano 25 jednostek analitycznych, których położenie przestrzenne przedstawia poniższa rycina.

Ryc. 1. Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Mieścisko

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko.

W kolejnym kroku zebrano i obliczono dla tych jednostek wskaźniki opisujące sferę: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Na ich podstawie wyznaczono wskaźniki syntetyczne, które posłużyły do określenia natężenia zjawisk kryzysowych dla każdej ze sfer. Zgodnie z przyjętą metodyką, do obszaru zdegradowanego włączone mogły zostać jednostki analityczne, których wskaźnik syntetyczny w sferze społecznej był niższy niż 0 oraz, dla których zidentyfikowano nagromadzenie negatywnych zjawisk w przynajmniej jednej z pozostałych sfer. Poniższa tabela przedstawia jednostki analityczne, które spełniały powyższe kryteria wraz z wartością wskaźnika syntetycznego dla sfery społecznej oraz oznaczeniem występowania negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej (gdzie „-” oznacza występowanie negatywnych zjawisk, a „+” ich brak).

Były to jednostki: **Piastowice, Budziejewo, Gorzewo, Mirkowice, Jaworówko, Zakrzewo, Jaroszewo Pierwsze, Mieścisko 1, Zbietka, Podlesie Kościelne, Mieścisko 2, Wielą.**

Ponadto przedstawiona została liczba ludności w poszczególnych jednostkach analitycznych oraz jej udział w całkowitej powierzchni Gminy.

Tab. 2. Obszary zdegradowane na terenie Gminy Mieścisko, tj. jednostki, dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Zjawiska kryzysowe w sferze gospodarczej	Zjawiska kryzysowe w sferze środowiskowej	Zjawiska kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	Zjawiska kryzysowe w sferze technicznej	Liczba ludności w jednostce analitycznej	Udział w całkowitej ludności Gminy	Pow. jednostki analitycznej (km ²)	Udział w całkowitej pow. Gminy (%)
Piastowice	-1,226	-	-	-	+	16	0,3%	2,97	2,2%
Budziejewo	-0,339	-	+	-	-	96	1,6%	4,37	3,2%
Gorzewo	-0,332	-	+	-	-	126	2,1%	6,17	4,6%
Mirkowice	-0,301	-	-	+	+	90	1,5%	5,94	4,4%
Jaworówko	-0,206	-	-	-	+	45	0,8%	5,38	4,0%
Zakrzewo	-0,184	-	+	+	-	102	1,7%	7,65	5,7%
Jaroszewo Pierwsze	-0,145	+	-	-	+	109	1,8%	2,35	1,7%
Mieścisko 1	-0,088	+	+	-	+	692	11,6%	2,64	2,0%
Zbietka	-0,075	+	+	-	+	261	4,4%	5,38	4,0%
Podlesie Kościelne	-0,056	-	+	-	+	149	2,5%	4,72	3,5%
Mieścisko 2	-0,046	+	+	-	-	422	7,1%	4,11	3,0%
Wiele	-0,037	-	+	+	-	178	3,0%	5,47	4,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko.

W konsekwencji dało to podstawę do zakwalifikowania ich do obszaru zdegradowanego o udziale w powierzchni całej Gminy wynoszącym 42,3%, zamieszkałym przez 38,4% ludności całej Gminy. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. W związku z przekroczeniem dopuszczalnej liczby ludności i powierzchni obszaru niemożliwe było objęcie procesem rewitalizacji całego obszaru zdegradowanego. Dlatego należało podjąć działania na rzecz wyznaczenia obszaru o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, zmagającego się z problemami w pozostałych sferach oraz będącego kluczowym dla rozwoju lokalnego.

Wyboru tych jednostek dokonano na podstawie łącznego spełnienia kryteriów takich jak:

- I. Jednostka obszaru rewitalizacji zamieszkiwana jest przez minimum 100 mieszkańców,
- II. W jednostce, która zostanie zaliczona do obszaru rewitalizacji zachodzi koncentracja negatywnych zjawisk w co najmniej dwóch sferach innych niż sfera społeczna,
- III. Jednostka obszaru rewitalizacji jest istotna dla rozwoju lokalnego całej gminy.

Z tego względu, jako obszar rewitalizacji w Gminie Mieścisko wyznaczono 5 jednostek analitycznych: **Gorzewo, Zakrzewo, Mieścisko 1, Podlesie Kościelne i Mieścisko 2.**

Jednostki zaliczone do obszaru rewitalizacji podzielono na **4 podobszary rewitalizacji:**

- **Mieścisko** – podobzar składa się z jednostek analitycznych Mieścisko 1 i 2, ze względu na to, że tworzą zwarty obszar w centralnej części Gminy, obejmujące zachodnią część wsi Mieścisko. Żadna z tych jednostek nie wyróżniła się na tle Gminy skrajnie negatywnymi wynikami któregoś ze wskaźników w sferze społecznej. Niemniej ich sumaryczny wynik nakazuje zaliczyć jednostki do obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Poza tym, za zaliczeniem wskazanych jednostek do obszaru rewitalizacji przemawia fakt, że ich obszar zamieszkuje znacząca liczba mieszkańców Gminy (18,7%). Dzięki temu działaniami rewitalizacyjnymi będzie mogła zostać objęta znaczna część populacji. Ponadto na terenie wskazanych jednostek mają swoją siedzibę np. Urząd Gminy

Mieścisko, Ochotnicza Straż Pożarna w Mieścisku, Szkoła Podstawowa im. Stefana Czarneckiego w Mieścisku.

- **Gorzewo** – podobszar tworzyć będzie sołectwo Gorzewo. Jednostka analityczna Gorzewo wyróżniła się na tle Gminy w sferze społecznej m.in. najwyższym odsetkiem osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej. Ponadto wykazano występowanie zjawisk kryzysowych aż w 3 z pozostałych sfer. Mieszkańcy sołectwa stanowią 2,1% wszystkich osób mieszkających w Gminie. Jego powierzchnia stanowi 4,6% całkowitej powierzchni Gminy.
- **Zakrzewo** – podobszar położony we wschodniej części Gminy. Jednostka analityczna Zakrzewo znalazła się w gronie jednostek planowanych podjęciu procesowi rewitalizacji z uwagi na wysokie natężenie negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i technicznych m.in. wysokie bezrobocie oraz stan techniczny przestrzeni publicznej. Powierzchnia tej jednostki wynosi łącznie 7,65 km², co stanowi 5,7% powierzchni całej Gminy, a zamieszkuje ją 102 mieszkańców, czyli 1,7% całkowitej liczby mieszkańców Gminy.
- **Podlesie Kościelne** – podobszar rewitalizacji stanowić będzie sołectwo Podlesie Kościelne, w którym zidentyfikowano szereg zjawisk kryzysowych. Wskaźniki wykazały problem w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Podobszar posiada powierzchnię 4,72 km², co stanowi 3,5% całkowitej powierzchni Gminy. Zamieszkuje go w sumie 149 osób – 2,5% całej populacji Gminy.

Ryc. 2. Poglądowa mapa obszaru rewitalizacji w Gminie Mieścisko

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi łącznie 25,29 km², stanowi to 18,8% całkowitej powierzchni Gminy, która wynosi 135 km². Natomiast liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji wynosi 1 491, co stanowi to 25% liczby ludności Gminy (5 929 mieszkańców w 2021 roku).

3. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

3.1. Wprowadzenie

Diagnoza szczegółowa opracowana w niniejszym rozdziale dotyczy wyznaczonego **obszaru rewitalizacji** przyjętego w uchwale Nr LIX/379/22 Rady Gminy Mieścisko z dnia 28 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko i wyznaczonego na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko oraz konsultacji społecznych. Obszar rewitalizacji został poddany diagnozie szczegółowej w oparciu o podział na 4 podobszary rewitalizacji: **Mieścisko** (na które składały się 2 jednostki analityczne wyznaczone w Diagnozie tj. Mieścisko 1 i Mieścisko 2), **Gorzewo, Zakrzewo** oraz **Podlesie Kościelne**.

Celem diagnozy szczegółowej **jest zbadanie występujących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji wraz ze wskazaniem ich przyczyny**, a także lokalnych potencjałów, które ułatwią rozwiązanie istniejących problemów.

Problemy, trendy i tendencje opisane za pomocą danych ilościowych, uszczegółowione zostały analizą jakościową, w której wykorzystano różnorodne metody diagnostyczne (w tym ankiety, wywiady, dyskusje, rozmowy, warsztaty) zapewniając tym samym **włączenie interesariuszy rewitalizacji** już na etapie diagnozowania.

3.2. Struktura przestrzenno-funkcjonalna

Wyznaczony w Gminie Mieścisko obszar rewitalizacji, składający się z podobszarów Mieścisko, Gorzewo, Zakrzewo i Podlesie Kościelne, określić należy jako teren wielofunkcyjny. Z jednej strony składa się na niego zachodni obszar i centrum wsi Mieścisko, będącej ośrodkiem lokalnym Gminy, z drugiej natomiast wsie Gorzewo i Zakrzewo znajdujące się na wschodzie Gminy oraz Podlesie Kościelne leżące na zachód od Mieściska. Nadrzędnym dokumentem planistycznym Gminy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (dalej: Studium), które zostało przyjęte Uchwałą Nr XXVI/195/13 Rady Gminy Mieścisko z dnia 10 września 2013 r. w sprawie: uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko.

Fragment Mieściska objęty rewitalizacją, którego zasięg na północy, południu i zachodzie biegnie zgodnie z granicą sołectwa, a na wschodzie wzdłuż drogi powiatowej 1692P oraz drogi wojewódzkiej 190, obejmuje w swoim zasięgu szereg funkcji i usług społecznych przeznaczonych dla wszystkich mieszkańców Gminy m.in. rynek, sklepy spożywcze i wielobranżowe, stadion sportowy, boisko orlik, cmentarz, Szkołę Podstawową im. Stefana Czarnieckiego, Urząd Gminy Mieścisko, Ochotniczą Straż Pożarną, oddział banku czy kościół parafialny pw. św. Michała Archanioła. W podobszarze dominującą formą zabudowy jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Występują znikome ilości zabudowy wielorodzinnej. Pomimo to, podobszar Mieścisko, wyróżnia się dużą koncentracją terenów zabudowy mieszkaniowej. Ponadto w południowej części miejscowości występuje nagromadzenie zabudowy przemysłowo-składowej. Poza obszarem zabudowy, w południowej części podobszaru dominują łąki i tereny trawiaste, natomiast na północ od drogi wojewódzkiej 190 grunty orne oraz lasy i zadrzewienia. Podobszar w jego północnym fragmencie, w kierunku

Kolejnym z podobszarów rewitalizacji jest jednostka analityczna, której granice odpowiadają zasięgowi przestrzennemu sołectwa Podlesie Kościelne. Położona jest na zachód od Mieściska, bezpośrednio granicząc z podobszarem rewitalizacji Mieścisko. Zabudowa skoncentrowana jest w miejscowości Podlesie Kościelne. Układ osadniczy jednostki oparty jest o drogę powiatową 1652P (ul. Ruda) stanowiącą główny ciąg komunikacyjny miejscowości na linii południowy wschód-północny zachód. Forma zabudowy stanowi pochodną działającego tu niegdyś Państwowego Gospodarstwa Rolnego. We wschodniej części miejscowości znaczącą powierzchnię zajmują budynki gospodarcze po dawnym PGR, natomiast zabudowa mieszkaniowa, znajdująca się w centralnej części miejscowości, w dużej mierze składa się z wielorodzinnej zabudowy mieszkaniowej typowej dla tego rodzaju obiektów – jednego bloku dwukondygnacyjnego oraz małych domów w zabudowie szeregowej. W Podlesiu Kościelnym funkcję społeczno-rekreacyjną spełnia świetlica wiejska wraz z placem zabaw. Ponadto w północnej części miejscowości, w sąsiedztwie dawnego PGR, który pierwotnie stanowił zespół folwarczny, znajduje się zabytkowy dwór (obecnie nieużytkowany) wraz z założeniem parkowym. Po przeciwnej stronie zbiornika wodnego znajduje się, również zabytkowy, drewniany kościół parafialny pw. św. Anny, natomiast na północ od miejscowości niewielki cmentarz. W południowej części miejscowości zlokalizowany jest sklep spożywczy oraz budynek dawnej szkoły podstawowej, w którym częściowo mieści się mieszkanie prywatne, jednak w dużym stopniu jest on pustostanem. W jego sąsiedztwie znajduje się boisko do piłki nożnej oraz piłki siatkowej. Poza granicami miejscowości dominują łąki i tereny trawiaste, lasy i zadrzewienia oraz grunty orne .

Legenda

- granica podobszarów rewitalizacji
- Pomniki Przyrody
- obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi
- korytarze ekologiczne
- nieczynna linia kolejowa

drogi

- wojewódzkie
- powiatowe
- gminne
- cieki wodne
- wody powierzchniowe

zabudowa

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
- zabudowa przemysłowo-składowa
- zabudowa handlowo-usługowa
- pozostała zabudowa

tereny

- tereny komunikacyjne
- tereny obsługi technicznej
- tereny wyrobisk i zwałowisk

grunty orne

- łąki i tereny trawiaste
- sady i plantacje
- las i zadrzewienia

granica administracyjna Gminy Międzybórz

0 0,5 1 1,5 km

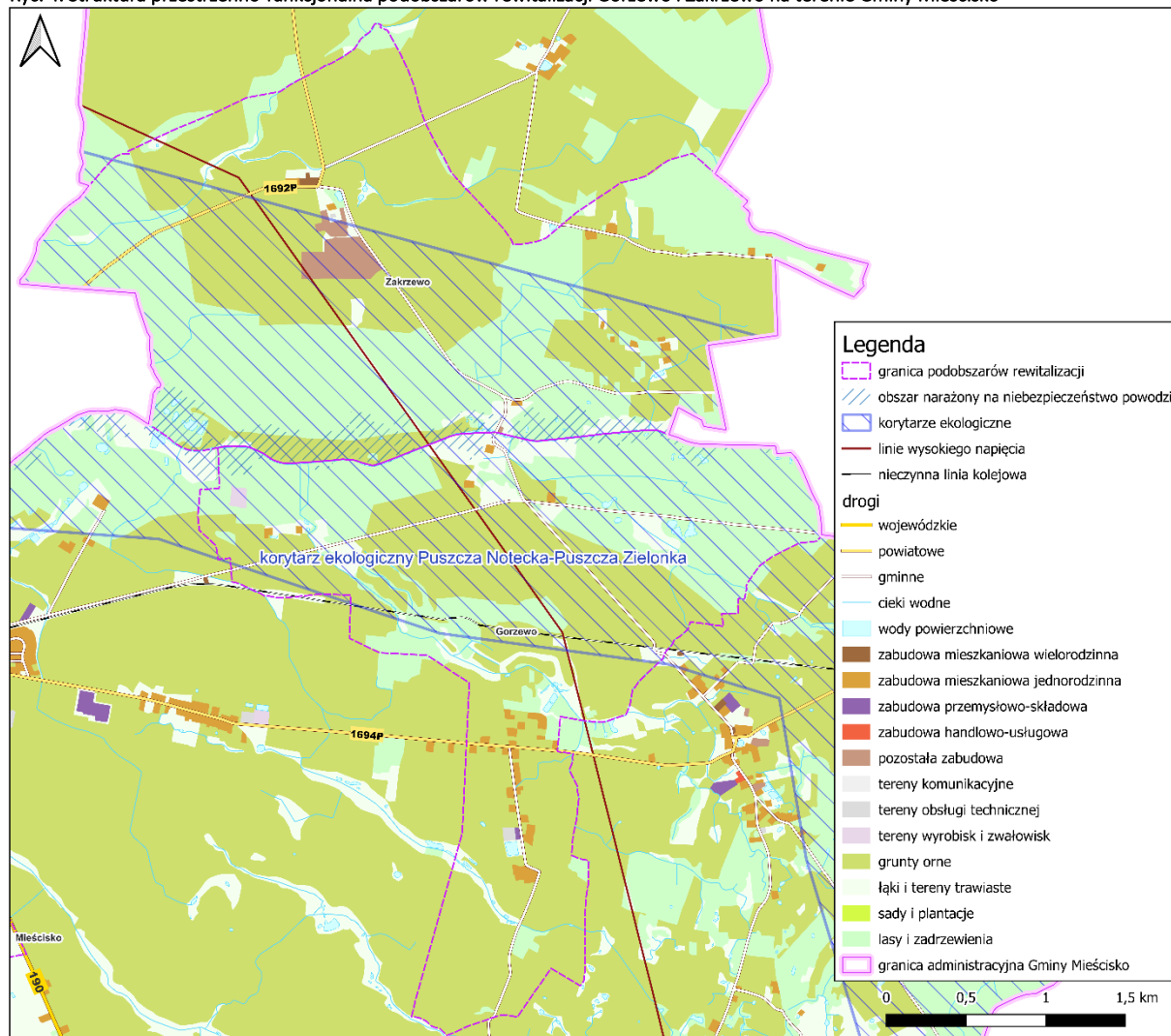
12

Trzecim opisywanym podobszarem rewitalizacji jest Gorzewo, którego granice odpowiadają bezpośrednio granicom sołectwa. Pod względem funkcjonalno-przestrzennym większość terenu zajmują grunty orne oraz lasy. Główne skupisko zabudowy zlokalizowane jest w południowej części podobszaru – w miejscowości Gorzewo. Dominuje zabudowa mieszkalna jednorodzinna rozmieszczona wzdłuż drogi powiatowej 1694P oraz odchodzącej od niej na południe drogi gminnej. Funkcje rekreacyjne we wsi spełnia niewielki plac zabaw położony w centralnej części miejscowości, przy drodze powiatowej 1694P. Znajduje się tu jeden zakład wchodzący w skład zabudowy przemysłowo-składowej. Ponadto zabudowa mieszkaniowa rozmieszczona jest w nieznacznej ilości w północnym fragmencie sołectwa. Mieszczą się tam m.in. budynki komunalne. Przez obszar z północy na południe przechodzi linia wysokiego napięcia, natomiast ze wschodu na zachód tereny pokolejowe po dawnej linii kolejowej.

Ostatnim z podobszarów jest Zakrzewo, zlokalizowane na północ od Gorzewa, którego granica biegnie po rzece Wełnie. Podobnie jak w przypadku Gorzewa, również i tutaj większość obszaru zajmowana jest przez grunty orne oraz lasy i zadrzewienia. Znaczącym terenem zabudowanym jest miejscowość Zakrzewo, w którego granicach znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz wielorodzinna, a także, zaliczająca się do grupy pozostałej zabudowy, ferma drobiu zlokalizowana na południe od zabudowań mieszkalnych. Pomiędzy domami, a fermą mieści się niewielki park oraz zabytkowy dwór. Poza tym zabudowę mieszkaniową jednorodziną w postaci rozproszonych, wolnostojących domów dostrzec można na wschód od miejscowości Zakrzewo, we wsi Wybranówko. Przy południowej granicy podobszaru, w sąsiedztwie rzeki Wełny oraz drogi gminnej łączącej Zakrzewo z Gorzewem, mieści się wieś Tumidaj. Zabudowę w niej stanowi, położona nieco na północ od rzeki, leśniczówka oraz dawna przepompownia wody, zlokalizowana bezpośrednio w sąsiedztwie Wełny. W granicach podobszaru biegnie jedna droga powiatowa – 1692P. Również przez podobszar Zakrzewa przebiega ta sama linia wysokiego napięcia przecinająca podobszar Gorzewo położony na południu.

Warto zauważyć, że przez wszystkie ww. podobszary, w mniejszym bądź większym stopniu, przebiega korytarz ekologiczny Puszcza Notecka-Puszcza Zielonka. Ponadto tereny zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Odry narażone są na niebezpieczeństwo powodzi.

Ryc. 4. Struktura przestrzenno-funkcjonalna podobszarów rewitalizacji Gorzewo i Zakrzewo na terenie Gminy Mieścisko

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

Na obszarze rewitalizacji zlokalizowane jest 107 obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Mieścisko, z czego 4 wpisane zostały również do wykazu zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Szczegółowy wykaz ww. obiektów z ich lokalizacją przedstawiony został w poniższej.

Tab. 3. Lista obiektów zabytkowych znajdujących się na obszarze rewitalizacji ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Mieścisko

Obiekt/funkcja pierwotna	Adres	Obiekty wpisane do rejestru zabytków	Nr z otrzymanego wykazu od WUOZ
GORZEWO			
pozostałości założenia dworskiego: czworak, 2 ćw. XX w.	Gorzewo 18	Nie	18a
pozostałości założenia dworskiego: czworak, 2 ćw. XX w.	Gorzewo 19	Nie	18a
pozostałości założenia dworskiego: stajnia, 4 ćw. XIX w.	-	Nie	18b
pozostałości założenia dworskiego: brama przy nieistniejącej stodole, k. XIX w.	-	Nie	18g
pozostałości założenia dworskiego: park krajobrazowy, 3 ćw. XIX w.	-	Nie	18h
zagroda: dom, pocz. XX w.	Gorzewo 2	Nie	19a
dom z oborą, pocz. XX w.	Gorzewo 11	Nie	21
dom, pocz. XX w.	Gorzewo 13	Nie	22

zespół folwarczny, poł XIX w. – 2 ćw. XX w	-	-	-
MIEŚCISKO			
układ urbanistyczny, XVI-XVII w.	-	Nie	57
zespół kościoła par. p.w. św. Michała Archaniola: kościół, 1875-1876 r.	ul. Kościelna	Tak, nr rej.: 1016/A z 11.03.1970	58a
zespół kościoła par. p.w. św. Michała Archaniola: dzwonnica, l. 20. XX w.	ul. Kościelna	Nie	58b
zespół kościoła par. p.w. św. Michała Archaniola: brama, ok. 1900 r.	ul. Kościelna	Nie	58c
zespół kościoła par. p.w. św. Michała Archaniola: cmentarz, XV w.	ul. Kościelna	Nie	58d
cmentarz wyznaniowy, 2 poł XIX w.	pomiędzy ul. Wągrowiecką i Słoneczną	Nie	59
cmentarz żydowski, ok. 1800 r.	ul. Wągrowiecka-przy stadionie	Nie	60
cmentarz poewangelicki, 1900 r.	ul. Pocztowa	Nie	61
zespół folwarczny probostwa: plebania, l. 80. XIX w.	ul. Kościelna 1	Nie	62a
zespół folwarczny probostwa: obora, ob. Dom 1 ćw. XX w.	ul. Kościelna 5	Nie	62b
zespół folwarczny probostwa: brama I, k. XIX w.	ul. Zacisze	Nie	62e
zespół folwarczny probostwa: brama II, k. XIX w.	ul. Kościelna	Nie	62e
szkoła, przed 1900 r.	ul. Wągrowiecka 19	Nie	64
zespół dworca PKP: dworzec, 1905 r.	ul. Kolejowa 3	Nie	66a
zespół dworca PKP: dom kolejowy, 1905 r.	ul. Dworcowa 1	Nie	66b
zespół dworca PKP: dom kolejowy, 1905 r.	ul. Kolejowa 1	Nie	66c
zespół dworca PKP: budynek gospodarczy, 1905 r.	ul. Kolejowa 1	Nie	66d
zespół folwarczny II: dwojak, XIX/XX w.	pl. Powstańców Wlkp. 16	Nie	69b
dom ob. 2 przed 1914 r.	ul. Dworcowa 4	Nie	70
dom, 1 ćw. XX w.	ul. Kościelna 3	Nie	73
dom, 1906 r.	pl. Powstańców Wlkp. 1	Nie	80
dom, 1900-1910 r.	pl. Powstańców Wlkp. 8	Nie	83
dom, 1 ćw. XX w.	pl. Powstańców Wlkp. 10	Nie	84
dom, pocz. XX w.	pl. Powstańców Wlkp. 15	Nie	85
dom, pocz. XX w.	pl. Powstańców Wlkp. 17	Nie	87
dom, 1 ćw. XX w.	pl. Powstańców Wlkp. 18	Nie	88
dom, pocz. XX w.	pl. Powstańców Wlkp. 19	Nie	89
dom, 1 ćw. XX w.	ul. Wągrowiecka 1	Nie	91
dom, 1900-1910 r.	ul. Wągrowiecka 2	Nie	92
dom, pocz. XX w.	ul. Wągrowiecka 3	Nie	93
dom, ok. poł. XIX w.	ul. Wągrowiecka 4	Nie	94
dom, przed 1900 r.	ul. Wągrowiecka 6	Nie	95
dom, 4 ćw. XX w.	ul. Wągrowiecka 7	Nie	96
dom, poł. XIX w.	ul. Wągrowiecka 8	Nie	97
dom, k. XIX w.	ul. Wągrowiecka 9	Nie	98
dom, 4 ćw. XX w.	ul. Wągrowiecka 11	Nie	99
dom, 1 poł XIX w.	ul. Wągrowiecka 12	Nie	100
dom, k. XIX w.	ul. Wągrowiecka 13	Nie	101
dom, k. XIX w.	ul. Wągrowiecka 14	Nie	102
dom, ok. poł. XIX w.	ul. Wągrowiecka 17	Nie	103
dom, 1 poł XIX w.	ul. Wągrowiecka 20	Nie	104
dom, ok. 1900 r.	ul. Wągrowiecka 21	Nie	105
dom, ok. 1914 r.	ul. Wągrowiecka 22	Nie	106

dom, 1 ćw. XX w.	ul. Wągrowiecka 26	Nie	107
dom, 1 ćw. XX w.	ul. Gnieźnieńska 2 (d. Wyzwolenia 2)	Nie	108
dom, 4 ćw. XIX w.	ul. Gnieźnieńska 6 (d. Wyzwolenia 6)	Nie	111
dom, poł. XIX w.	ul. Gnieźnieńska 8 (d. Wyzwolenia 8)	Nie	113
dom, 1 ćw. XX w.	ul. Gnieźnieńska 14 (d. Wyzwolenia 14)	Nie	117
dom, 1910-1920 r.	ul. Gnieźnieńska 18 (d. Wyzwolenia 18)	Nie	120
dom, 4 ćw. XX w.	ul. Gnieźnieńska 20 (d. Wyzwolenia 20)	Nie	122
dom, pocz. XX w.	ul. Gnieźnieńska 22 (d. Wyzwolenia 22)	Nie	124
dom, poł. XIX w.	ul. Gnieźnieńska 24 (d. Wyzwolenia 24)	Nie	125
dom, 1910-1920 r.	ul. Gnieźnieńska 26 (d. Wyzwolenia 26)	Nie	126
dom, pocz. XX w.	ul. Zacisze 3	Nie	129
dom, l. 20. XX w.	ul. Zacisze 5	Nie	130
dom, pocz. XX w.	ul. Zacisze 7	Nie	131
dom, 1 ćw. XX w.	ul. Zacisze 8	Nie	132
dom, pocz. XX w.	ul. Zacisze 14	Nie	134
mleczarnia, ok. 1900 r.	ul. Gnieźnieńska 32 (d. Wyzwolenia 32)	Nie	136
spichlerz, ok. 1900 r.	ul. Dworcowa 3	Nie	137
zespół młyna: spichlerz, XIX/XX w.	ul. Ruda	Nie	-
zespół młyński k. XIX w. – pocz. XX w.	ul. Ruda	Nie	-
cmentarz rzymsko-katolicki, ok. pocz. XVIII w.	ul. Zacisze	Nie	-
zespół kościoła par. p.w. św. Michała Archanioła: kapliczka z figurą św. Floriana, 1845 r.	ul. Kościelna	Nie	-
brama cmentarza wyznaniowego, 2 poł. XIX w.	pomiędzy ul. Wągrowiecką i Słoneczną	Nie	-
dom, pocz. XX w.	ul. Gnieźnieńska 30	Nie	-
budynek gospodarczy, k. XIX w.	ul. Kościelna 7	Nie	-
dom, pocz. XX w.	pl. Powstańców Wlkp. 9	Nie	-
budynek gospodarczy z ogrodzeniem, pocz. XX w.	ul. Wągrowiecka 7	Nie	-
warsztat, pocz. XX w.	ul. Wągrowiecka 7	Nie	-
ogrodzenie, pocz. XX w.	ul. Wągrowiecka 9	Nie	-
zespół folwarczny II, k. XIX w. – ok. 1930 r.	ul. Strzelecka	Nie	-
zespół folwarczny III (probostwa), k. XIX w. – pocz. XX w.	ul. Kościelna, ul. Zacisze	Nie	-
PODLESIE KOŚCIELNE			
kościół par. p.w. św. Anny 1712 r. i 1782 r.	-	Tak, nr rej. 2459/A z 10.03.1933 r.	166
cmentarz przykościelny, przed 1712 r.	-	Nie	166a
cmentarz wyznaniowy, 2 poł. XIX w.	-	Nie	167
szkoła ob. dom, 1909 r.	Podlesie Kościelne 18	Nie	168
zespół dworski: dwór, 4 ćw. XIX w.	Podlesie Kościelne 1	Tak, nr rej. 2156/A z 07.06.1988 r.	169a
zespół dworski: park krajobrazowy, XIX/XX w.	-	Tak, nr rej. 2156/A z 07.06.1988 r.	169b
zespół folwarczny: stajnia, wozownia, stelmacharnia, ob. garaż, magazyn, 1901 r.	Podlesie Kościelne 1	Nie	170a

zespół folwarczny: obora, ob. magazyn, 1901 r.	Podlesie Kościelne 1	Nie	170b
zespół folwarczny: obora, 1 ćw. XX w.	Podlesie Kościelne 1	Nie	170c
zespół folwarczny: stodoła, XIX/XX w.	Podlesie Kościelne 1	Nie	170d
zespół folwarczny: spichlerz, pocz. XX w.	Podlesie Kościelne 1	Nie	170e
kolonia mieszkalna: sześciórak, XIX/XX w.	Podlesie Kościelne 5	Nie	171a
kolonia mieszkalna: czworak, XIX/XX w.	Podlesie Kościelne 9, ob. 10	Nie	171b
kolonia mieszkalna: dwojak, XIX/XX w.	Podlesie Kościelne 10, ob. 11	Nie	171c
Kościelne brama kościelna pocz. XX w.	-	Nie	-
Kościelne zespół folwarczny 2 poł. XIX w. – pocz. XX w.	-	Nie	-
ZAKRZEWO			
domek myśliwski (Tumidaj), ob. dom, k. XIX w.	Wybranówko 12 lub Tumidaj 1	Nie	230
zespół dworski: dwór, k. XIX w.	Zakrzewo 2	Nie	233a
zespół dworski: oficyna, k. XIX w.	Zakrzewo 2	Nie	233b
zespół dworski: stajnia i obora, 4 ćw. XIX w.	-	Nie	233c
zespół dworski: świnia i kurnik, 4 ćw. XIX w.	-	Nie	233d
zespół dworski: gorzelnia, 4 ćw. XIX w.	-	Nie	233e
zespół dworski: park krajobrazowy, 2 poł. XIX w.	-	Nie	233f
zespół folwarczny, 4 ćw. XIX w. – 1 ćw. XX w.	-	Nie	-

Źródło: opracowanie własne na Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Mieścisko.

3.3. Przyczyny degradacji obszaru

3.3.1. Sfera społeczna

Wyznaczony w Gminie Mieścisko obszar rewitalizacji charakteryzuje się nagromadzeniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej. Analiza wskaźnikowa wykonana na potrzeby delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykazała szczególnie problemy w zakresie bezrobocia (podobszar Zakrzewo), ubóstwa (podobszary Gorzewo, Mieścisko, Zakrzewo), przestępczości (podobszary Gorzewo, Mieścisko, Zakrzewo), wysokiej liczby osób ze szczególnymi potrzebami (cały obszar rewitalizacji), niskiego kapitału społecznego (cały obszar rewitalizacji), niskiego poziomu edukacji (cały obszar rewitalizacji) oraz niskiej aktywności społecznej (cały obszar rewitalizacji).

W poniższej tabeli przedstawiono porównanie wybranych wskaźników dotyczących sfery społecznej pomiędzy podobszarami rewitalizacji, obszarem rewitalizacji a średnią gminną.

Tab. 4. Porównanie wskaźników dla sfery społecznej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mieścisko

Zakres	Nazwa wskaźnika	Gorzewo	Mieścisko		Podlesie Kościelne	Zakrzewo	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
			Mieścisko 1	Mieścisko 2				
Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	1,59	1,91	0,99	1,34	1,96	1,558	2,1064
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie mieszkańców	0,80%	1,70%	0,80%	0,70%	8,80%	3%	3,26%
Ubóstwo	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	2,40%	3,70%	3,00%	3,40%	18,60%	6%	9,09%
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	66,70%	53,90%	35,70%	40,00%	63,20%	52%	61,60%
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	66,70%	7,40%	38,90%	0,00%	0,00%	23%	16,04%
	Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej	3 407	2 566	1 275	3 526	1 256	2406	2291,32
	Liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów	0,00%	11,76%	3,29%	8,33%	100,00%	25%	23,67%
Przestępczość	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	0	2,89	2,37	0	0	1,052	2,1144
	Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców	7,94	5,78	9,47	0	9,8	6,598	5,616
Osoby ze szczególnymi potrzebami	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	33,30%	57,80%	75,40%	60,00%	42,10%	54%	31,45%
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	66,70%	24,40%	23,00%	80,00%	5,30%	40%	24,67%
Kapitał ludzki	Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	20,6%	19,2%	21,6%	21,5%	19,6%	20,5%	21,6%
	Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	16,7%	16,6%	19,5%	11,4%	11,8%	15,2%	18,3%
	Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	2,4%	3,4%	3,6%	1,3%	4,9%	3,1%	4,4%
Poziom edukacji	Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (średnia z j. polskiego i matematyki)	44,12	44,12	44,12	44,12	44,12	44,12	45,5072
Aktywność społeczna	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	0	0,06	0,21	0	0	0,054	0,1764
	Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	0	0	0	0	0	0	0,14

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko.

Bezrobocie

Analizując wskaźniki bezrobocia na obszarze rewitalizacji dostrzec można, że problem ten pojawia się głównie w granicach podobszaru Zakrzewa. Średnio co dwunasty mieszkaniec tego terenu korzysta z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia. W 2021 roku spośród 102 mieszkańców podobszaru Zakrzewa, 70 osób było w wieku produkcyjnym, natomiast 9 z nich korzystało z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w przeciągu całego roku. Według stanu na 31 grudnia 2021 roku w Zakrzewie 2 osoby pozostawały bezrobotne. Warto podkreślić, że nie były to jednak osoby długotrwale bezrobotne, a więc pozostające bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy. Świadczy to o tym, że pomimo występowania w przeciągu całego roku znacznej liczby bezrobotnych, problem ten jest systematycznie niwelowany, nie wymaga więc znaczących działań ze strony Gminy, jednak gdyby takowe zorganizowano np. w postaci szkoleń czy warsztatów, mogłyby poprawić

atrakcyjność mieszkańców na rynku pracy oraz ich stabilność zatrudnienia. W pozostałych podobszarach rewitalizacji zarejestrowano wartości poniżej średniej uzyskanej dla Gminy, co świadczy o małej intensywności występowania tego problemu w skali całego obszaru rewitalizacji. Z analizy ofert pracy wynika, że w Mieścisku poszukiwani są głównie pracownicy fizyczni i techniczni (mechanicy, elektrycy, magazynierzy, operatorzy urządzeń czy pracownicy produkcji), ale także specjaliści IT oraz automatycy¹.

Ubóstwo

Zjawisko ubóstwa odnosi się do poziomu zaspokojenia potrzeb osób, rodzin, gospodarstw domowych do poziomu ich zaspokojenia przez innych członków społeczeństwa. Odnosi się ono do zjawisk takich jak niedostatek, bieda i nędza, czego skutkiem jest m.in. bezradność, brak motywacji, wykluczenie społeczne i obniżenie poziomu życia. Oznacza to, że ubóstwo charakteryzują nadmierne rozpiętości w poziomie zaspokojenia potrzeb w społeczeństwie.

Problem ubóstwa w Gminie Mieścisko został zbadany za pomocą 5 wskaźników. Porównano udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców, odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej, odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej, kwotę wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej, liczbę uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów.

Każdy z powyższych wskaźników uzyskał mniej korzystną wartość niż średnia gminna w przynajmniej jednym podobszarze rewitalizacji, a uśredniając wartości dla całego obszaru rewitalizacji okaże się, że 3 z 5 wskaźników osiągnęły wartości większe niż w Gminie, a co za tym idzie obszar rewitalizacji odznacza się negatywnie w większości z badanych aspektów ubóstwa.

W podobszarze Gorzewo zaobserwowano wyższy niż w Gminie odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej. Wyniósł on 66,7%, co przewyższało średnią wartość dla Gminy o ponad 5%. Ponadto zarówno odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej, jak i kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej, osiągnęły wartości znacząco przewyższające zarówno średnią gminną oraz średnią wartość dla obszaru rewitalizacji. W przypadku pierwszego z nich, aż 66,7% wszystkich osób korzystających z pomocy społecznej stanowiły osoby dotknięte problemem alkoholizmu. Wywnioskować więc można że 2/3 osób korzystających z pomocy społecznej dotknięte zostały w jakiś sposób problemem alkoholizmu. Dla porównania w Gminie analogiczny wskaźnik wynosił jedyne 16,04%. Świadczy to o skali problemu występującego w tym obszarze, ponieważ wartość ta jest prawie 4 razy większa w Gorzewie. Kolejnym wskaźnikiem znacząco odbiegającym od średniej gminnej jest kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej – w Gorzewie wynosiła ponad 3,4 tys. zł co przewyższało średnią dla Gminy o ponad 1,1 tys. zł. Warto jednak zauważyć, że z pomocy społecznej korzystało jedynie 2,4% wszystkich mieszkańców tego podobszaru.

Zgoła odrębną sytuację zaobserwowano w podobszarze Zakrzewo, gdzie z pomocy społecznej korzystało aż 18,6% wszystkich mieszkańców – wartość ta przewyższała średnią gminną ponad dwukrotnie. Ponadto,

¹ Źródło: www.olx.pl; dostęp na dzień 7.03.2023 r.

podobnie jak w Gorzewie, wykazano problem wysokiego odsetku osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa. Osoby te stanowiły 63,2% wszystkich korzystających z pomocy społecznej. Dodatkowo kolejnym znacząco odbiegającym od średniej gminnej wskaźnikiem była liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów, z której wynika że wszyscy uczniowie z tego podobszaru korzystają z takiej pomocy. Dla porównania w Gminie było to średnio 23,67% uczniów.

Podobszary Mieścisko oraz Podlesie Kościelne wykazały umiarkowanie nagromadzenie negatywnych zjawisk związanych z występowaniem problemu ubóstwa – po jednym dla każdej z trzech jednostek analitycznych tworzących powyższe podobszary. W podobszarze Mieściska (w jednostce Mieścisko 1) oraz w podobszarze Podlesia Kościelnego zdiagnozowano wyższą od średniej gminnej kwotę wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej. Były to kolejno kwoty wynoszące 2 566 zł oraz 3 526 zł, gdzie średnia wartość dla Gminy wynosiła 2 291,32 zł. Ponadto dla jednostki analitycznej Mieścisko 2, należącej do podobszaru rewitalizacji Mieścisko, zaobserwowano, że 38,9% osób korzystających z pomocy społecznej dotknął problem alkoholizmu, co przekroczyło średnią gminną o ponad 22%.

Pogłębiające się zjawisko ubóstwa niesie za sobą wiele negatywnych skutków, które są odczuwane nie tylko przez osoby bezpośrednio nim dotknięte, ale także przez ogół społeczności lokalnej. Rosnąca frustracja w związku z trudną sytuacją życiową prowadzi do występowania patologii społecznych, konfliktów rodzinnych, a w skrajnych przypadkach także przemocy. Skutki takich zachowań są również negatywnie odczuwane przez społeczeństwo. Sytuacja ta jest szczególnie niekorzystna w przypadku, gdy ubóstwem dotknięta jest większa grupa mieszkańców, która często koncentruje się w niektórych obszarach na terenie Gminy. Skupiska osób ubogich sprzyjają występowaniu m.in. kradzieży, napadów lub innych przestępstw, które przyczyniają się do obniżenia bezpieczeństwa w danych przestrzeniach publicznych. W konsekwencji obszary te są dotknięte wykluczeniem, a także swego rodzaju stygmatyzacją, która dodatkowo pogłębia negatywne zjawiska.

Przestępczość

Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano również problem wysokiej przestępczości. Problem przestępczości zbadano na podstawie dwóch wskaźników: liczby stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców oraz liczbę stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców.

Z wartości ww. wskaźników wynika, że problem wysokiej przestępczości występuje we wszystkich podobszarach rewitalizacji, z wyjątkiem Podlesia Kościelnego. W Gorzewie oraz Zakrzewie stwierdzono wyższą niż w Gminie liczbę przestępstw i wykroczeń w tym czynów karalnych nieletnich w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, natomiast w Mieścisku dla obu jednostek analitycznych zaobserwowano przekraczające średnią gminną wartości dla wszystkich z badanych wskaźników. Na obszarze Gminy w 2021 roku stwierdzono 40 przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich, z czego 25% z nich zarejestrowano na obszarze rewitalizacji, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców danych podobszarów osiągało wartość dla poszczególnych jednostek analitycznych w większości znacząco wyższe w porównaniu do średniej dla Gminy. W jednostce analitycznej Gorzewo wskaźnik ten osiągnął wartość 7,94, w Mieścisku 1 – 5,78, w Mieścisku 2 – 9,47, natomiast w Zakrzewie 6,598. W Gminie była to średnia wartość wynosząca 5,616. Wyniki badania świadczą więc o realnie występującym problemie przestępczości, w trzech z czterech podobszarów wchodzących w skład obszaru rewitalizacji.

Przeprowadzone warsztaty diagnostyczne z grupą interesariuszy rewitalizacji, a także wywiady pogłębione oraz wizja lokalna pozwoliły na zidentyfikowanie kilku dodatkowych, jednak istotnych problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Pierwszym z nich są szeroko rozumiane akty wandalizmu, które widoczne są w Mieścisku. Wandalizm najczęściej przejawia się niszczeniem przestrzeni publicznej w postaci

graffiti. Akty wandalizmu najczęściej łączone są z młodzieżą, jednak nie wyklucza się, że za część z nich odpowiadają osoby dorosłe. Drugim istotnym problemem jest notoryczne spożywanie alkoholu organizowane w miejscach publicznych. Z informacji pozyskanych z warsztatów diagnostycznych z mieszkańcami wynika, że jednym z takich miejsc jest niezagospodarowana przestrzeń w sąsiedztwie rynku i sklepu monopolowego – za Urzędem Gminy i budynkiem OSP. Warto podkreślić, że na budynku znajduje się monitoring w postaci 6 kamer rozmieszczonych w różnych kierunkach. Problem zażywania tego typu używek jest coraz częściej obserwowany wśród młodzieży, czego przyczyn można upatrywać się w wielu aspektach. Niewątpliwie jednym z nich jest brak alternatywnych miejsc i form spędzania czasu wolnego, przez co grupy młodych osób spotykają się w miejscach publicznych i wspólnie spożywają alkohol, często nawet „z nudów”. Sprzyja temu dodatkowo występowanie opuszczonych, odosobnionych obiektów czy brak wyznaczonych miejsc do spożywania alkoholu. Problem jest jednak wieloaspektowy. Kolejną przyczyną popadania w uzależnienia może być presja otoczenia (rówieśników) bądź wywodzenie się z rodzin o skłonnościach do nadużywania alkoholu (dziedziczenie problemów, trudność z wydostaniem się z patologicznego środowiska). Akty wandalizmu są również często pokłosiem poczucia bezkarności i braku dostatecznego nadzoru miejsc publicznych. Osoby dopuszczające się takich zniszczeń, nie mają poczucia przynależności i nie identyfikują się z miejscem zamieszkania, a co za tym idzie traktują przestrzeń publiczną jako własność niczyją, a nie własność wspólną. Należy zaznaczyć, że wszelkiego rodzaju przejawy wandalizmu i agresji w miejscach publicznych, wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa ogółu mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Ryc. 5. Przykłady aktów wandalizmu na obszarze rewitalizacji: graffiti w pobliżu budynku Urzędu Gminy i OSP

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

Wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami

Zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, za osobę ze szczególnymi potrzebami uznaje się osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Problem zaspokojenia potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami zbadano w oparciu o dwa wskaźniki:

- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej,
- Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej.

Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej był wyższy we wszystkich podobszarach rewitalizacji. Największą wartość osiągnął w obu jednostkach analitycznych podobszaru Mieścisko – kolejno 57,8% dla Mieściska 1 i 75,4% dla Mieściska 2. W podobszarze Podlesie Kościelne wskaźnik wyniósł 60%, w Zakrzewie 42,1%, natomiast w Gorzewie 33,3%. Dla porównania średnia gminna wynosiła 31,45%.

Wartości dla drugiego z badanych wskaźników tj. odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej, osiągnęły wartości powyżej średniej gminnej w dwóch z czterech podobszarów rewitalizacji – w Gorzewie oraz w Podlesiu Kościelnym. Ponadto warto uwypuklić, że wynik wskaźnika dla podobszaru Mieściska plasował się jedynie nieznacznie poniżej średniej gminnej, co świadczyć może o tym, że w przyszłości bez odpowiednich działań i tutaj pojawić się może problem tejże natury.

Z uwagi na nagromadzenie osób ze specjalnymi potrzebami w obszarach Gorzewa oraz Podlesia Kościelnego kluczowe jest w przyszłości zaplanowanie odpowiednich działań zapewniających kompleksowe wsparcie. Wysoki udział osób ze szczególnymi potrzebami powoduje wzrost zapotrzebowania na usługi opieki zdrowotnej, w szczególności opieki specjalistycznej (np. rehabilitacji) czy też usług opiekuńczych lub opieki wytchnieniowej dla rodzin osób niepełnosprawnych. Dodatkowo konieczne jest dostosowanie przestrzeni dla tych osób, gdyż w przeciwnym wypadku grozi to narażeniem na wykluczenie społeczne.

Kapitał ludzki

Kapitał społeczny to obszerne pojęcie na pograniczu socjologii i ekonomii, które dotyczy całości stosunków społecznych w obrębie danej zbiorowości, umożliwiających w przyszłości nawiązywanie innych konstruktywnych relacji społecznych. W kontekście samorządu nie sposób mówić o kapitale społecznym w oderwaniu od kwestii tendencji demograficznych, zmian w poszczególnych grupach ekonomicznych oraz zastępowalności pokoleń na rynku pracy.

Obszar rewitalizacji w 2021 roku zamieszkiwały 1 492 osoby, z czego 1 115 było mieszkańcami podobszaru Mieścisko. Podobszar Gorzewo posiadał 126 mieszkańców. Podlesie Kościelne zamieszkiwało 149 osób, natomiast Zakrzewo 102 osoby.

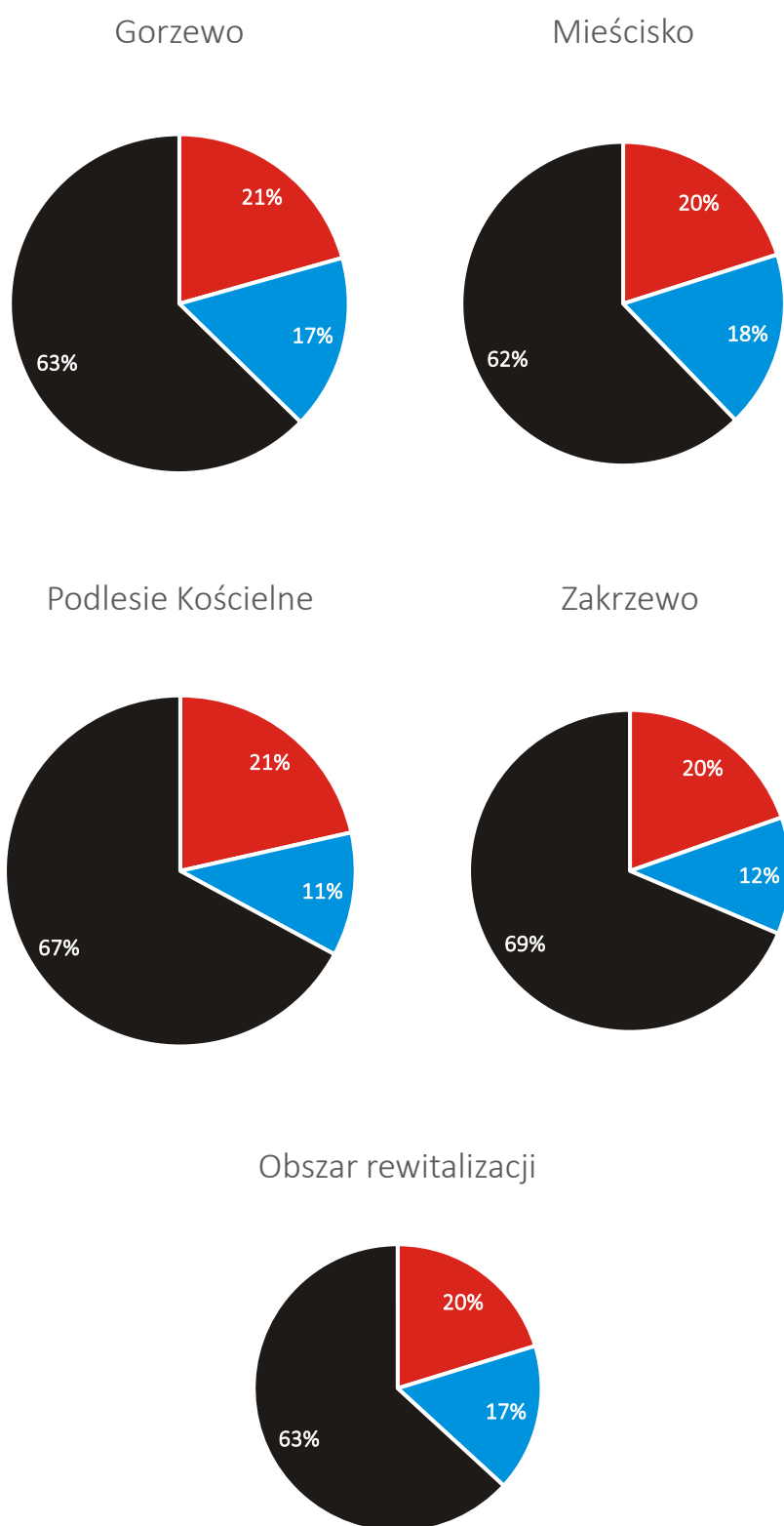
Analizując udział poszczególnych grup wiekowych wśród populacji obszaru rewitalizacji, można zauważyć, że zdecydowaną większość stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 63%, dalej dzieci i młodzież w wieku przedprodukcyjnym – 20% oraz osoby w wieku poprodukcyjnym – 17%. Taka struktura wiekowa w obecnym stanie nie jest oceniana negatywnie, jednak w korelacji z analizą dynamiki zmian liczby ludności Gminy przedstawionej w Diagnostyce tj. ze stopniowym zrównywaniem się udziału populacji mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i w wieku poprodukcyjnym, wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Najbardziej niekorzystna sytuacja występuje na podobszarze Mieścisko, który co prawda nadal zamieszkuje więcej dzieci i młodzieży niż seniorów, posiada jednak najmniejszą różnicę pomiędzy obiema grupami, co w konsekwencji kilku lat może skutkować większą liczbą osób w wieku poprodukcyjnym, niż w wieku przedprodukcyjnym i mieć odzwierciedlenie w braku zastępowalności na rynku pracy. Mniej młodych ludzi będzie gotowych podjąć pracę, a coraz więcej osób będzie opuszczało rynek pracy ze względu na osiągnięcie wieku emerytalnego. Najkorzystniejszą strukturę wieku mieszkańców posiadają podobszary Podlesia Kościelnego oraz Zakrzewa.

Ponadto analizę sytuacji kapitału społecznego w Gminie, podobnie jak innych aspektów, poparto badaniem wskaźnikowym. Wszystkie z trzech badanych wskaźników zanotowały wartości poniżej średniej gminnej przynajmniej w jednym z czterech podobszarów. Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności był niższy we wszystkich jednostkach analitycznych z wyjątkiem jednostki Mieścisko 2, wchodzącej

w skład podobszaru Mieścisko. Przy wskaźniku udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności sytuacja prezentuje się jednak zgoła inaczej – wszystkie jednostki analityczne z wyjątkiem jednostki Mieścisko 2 posiadają wartości korzystniejsze niż średnia wyznaczona przez Gminę (18,3%). Trzeci ze wskaźników, a więc udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców zanotował gorsze wartości od Gminy we wszystkich jednostkach z wyjątkiem Zakrzewa. Najmniej korzystnie w tym aspekcie wypada podobszar Podlesie Kościelne, w którym to udział dzieci w wieku od 3 do 6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł jedyne 1,3%. (średnia gminna wynosi 4,4%).

Zmieniająca się struktura wiekowa mieszkańców obszaru rewitalizacji implikuje konieczność podejmowania odpowiednich kroków zarówno w zakresie usług społecznych, jak i dostosowania infrastruktury i przestrzeni do zwiększających się potrzeb starszych mieszkańców. Aby przerwać negatywne trendy demograficzne, nie należy zapominać również o młodszych grupach wiekowych. Zapewnienie odpowiednich miejsc pracy, infrastruktury do spędzania czasu wolnego oraz miejsc opieki nad dziećmi, może spowodować napływ i zwiększenie udziału osób w wieku produkcyjnym. Osiedlenie się w atrakcyjnym otoczeniu może również wpłynąć na podejmowanie decyzji o założeniu rodziny, a w konsekwencji zwiększeniu udziału najmłodszej części społeczeństwa. Szczególnie atrakcyjne do zamieszkania dla młodych ludzi są obecnie miejsca, gdzie w niewielkiej odległości można zaspokoić potrzeby związane m.in.: z opieką nad dziećmi, pracą o odpowiednim wynagrodzeniu, ale również miejsca gdzie można realizować swoje pasje, rozwijać się oraz spędzać aktywnie czas.

Ryc. 6. Struktura wieku ludności mieszkającej na obszarze rewitalizacji

■ Mieszkańcy w wieku przedprodukcyjnym ■ Mieszkańcy w wieku poprodukcyjnym ■ Mieszkańcy w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne.

Poziom edukacji

Kolejnym z badanych aspektów, który na etapie badania wskaźnikowego przekroczył średnią gminną, był poziom edukacji. Z uwagi na podział Gminy na 2 obwody publicznych szkół podstawowych mających siedzibę na obszarze Gminy Mieścisko, cały obszar rewitalizacji znajdował się w obwodzie Szkoły Podstawowej im. Stefana Czarnieckiego w Mieścisku. W efekcie poprzez gorsze wyniki w tej placówce, niż w drugim obiekcie tj. SP Milenium im. Jana Pawła II działającej w Popowie Kościelnym, we wszystkich podobszarach rewitalizacji wykazano problem poziomu edukacji.

Analizując wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku, widać gorsze wyniki osiągnięte przez uczniów Szkoły Podstawowej w Mieścisku. Zarówno z języka polskiego (51%) i języka angielskiego (56%) rezultaty były niższe niż wyniosła średnia dla drugiej ze szkół podstawowych, gdzie z języka polskiego osiągnięto wynik wynoszący 67% natomiast z języka angielskiego 60%. Widać więc znaczącą różnicę w poziomie nauczania języka polskiego. Pozytywnym aspektem jest fakt, że z matematyki pomimo osiągnięcia wyniku wynoszącego średnio jedynie 38%, był to wynik lepszy o 5% od analogicznej wartości dla SP w Popowie Kościelnym. Ponadto warto podkreślić, że ww. wyniki, w porównaniu z wynikami innych gmin powiatu wągrowieckiego, plasują się mniej więcej w połowie – są wyższe bądź porównywalne z innymi gminami wiejskimi, natomiast są niższe od wyników osiąganych w ośrodkach miejskich. Wywnioskować, więc można iż owszem jest to problem wymagający odpowiednich działań, jednak można je prowadzić także w oparciu o działania pozaszkolne oraz różnego rodzaju inicjatywy szkolne gwarantujące dzieciom odpowiednią pomoc i uatrakcyjnienie prowadzonych zajęć, ponieważ jedną z przyczyn słabszych wyników w nauce, oprócz stanu bazy dydaktycznej, może być, występujące na tym obszarze ubóstwo czy problemy rodzinne.

Aktywność społeczna

Aktywność społeczna mieszkańców przejawia się m.in. liczbą i częstotliwością inicjatyw oddolnych oraz liczbą uczestników tychże wydarzeń, ponadto jednak z pewnością wpływa na nią także funkcjonowanie stowarzyszeń i organizacji pozarządowych – atrakcyjność i jakość ich oferty dla różnego rodzaju mieszkańców. Zróżnicowanie to wynika m.in. z uwagi na wiek uczestników życia publicznego, ich zamożność, status społeczny czy najbliższe otoczenie i zainteresowania.

Aspekt aktywności społecznej dla poszczególnych jednostek analitycznych zbadano za pomocą dwóch wskaźników: liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców oraz liczby kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców.

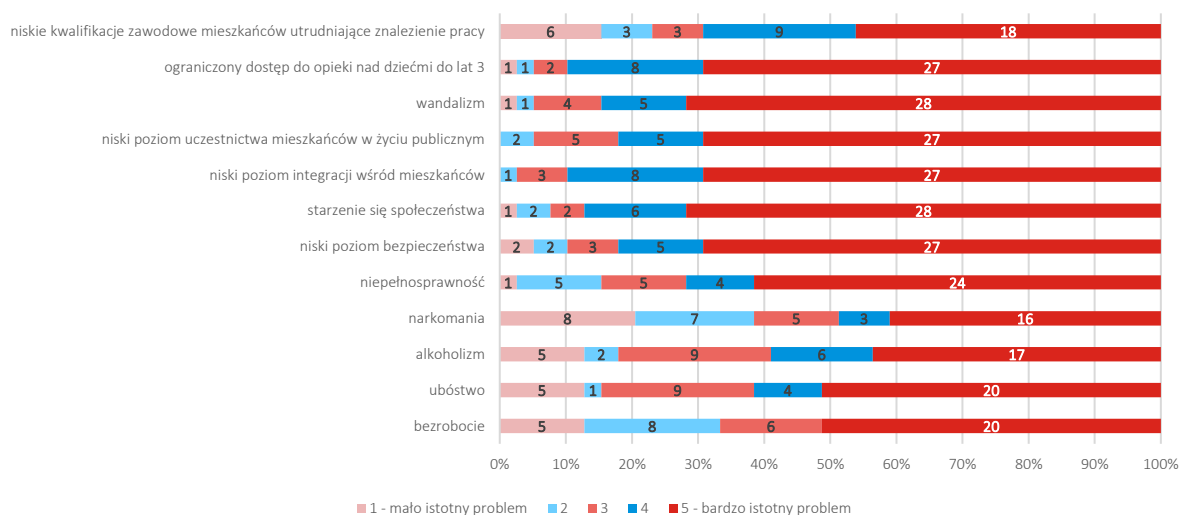
Jedynie w jednostce analitycznej Mieścisko 2, należącej do podobszaru rewitalizacji Mieścisko, wykazano wyższy od średniej gminnej wskaźnik liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadających na 100 mieszkańców. Pozostałe jednostki w badanym wskaźniku osiągnęły wartości zerowe bądź bliskie zeru. Drugi z badanych wskaźników wypadł jeszcze mniej korzystnie, ponieważ wykazano że w ani jednej z jednostek nie działa chociaż jedno koło gospodyń wiejskich. Łącząc wyniki obu wskaźników zauważyć można znaczący problem w aspekcie aktywności społecznej, aktywizacji i integracji mieszkańców w różnym wieku.

W celu dokładniejszego poparcia otrzymanych wyników przeprowadzone zostało badanie ankietowe. Wypełnione zostały 44 ankiety, z czego aż 39 dotyczyło podobszaru rewitalizacji Mieścisko. Ze względu na niską reprezentatywność próby pośród mieszkańców pozostałych podobszarów, wyciąganie z nich dalekosiężnych wniosków byłoby niemiarodajne, dlatego zdecydowano się na wyłączenie tych podobszarów z analizy. Pokazuje to jednak również w tym aspekcie niewielką aktywność społeczną tych obszarów oraz brak przynależności do danego terenu i zaangażowania w życie lokalnej społeczności.

Ocenę problemów występujących **na podobszarze rewitalizacji Mieścisko** w sferze społecznej według ankietowanych przedstawia wykres poniżej. Zauważyć można, że największą ważność problemów przypisano

starzeniu się społeczeństwa oraz wandalizmowi. Ponadto mieszkańcy znacząco uwypuklili problem ograniczonego dostępu do opieki nad dziećmi do lat 3, niskiego poziomu integracji wśród mieszkańców i uczestnictwa w życiu publicznym, jak również niskiego poziomu bezpieczeństwa. Najmniej istotnym problemem według mieszkańców są niskie kwalifikacje zawodowe mieszkańców utrudniające znalezienie pracy. Warto również zauważyć pojawiające się problemy osób z niepełnosprawnościami, dotkniętych ubóstwem oraz alkoholizmem czy bezrobociem. Powyższe wyniki w bardzo dużym stopniu pokrywają się z wynikami otrzymanymi na etapie analizy wskaźnikowej oraz wizji lokalnej.

Ryc. 7. Ocena problemów występujących na podobszarze rewitalizacji Miejsisko w sferze społecznej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Główne problemy w sferze społecznej występujące na obszarze rewitalizacji:

- wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem oraz osób ze szczególnymi potrzebami,
- starzenie się społeczeństwa, zmniejszenie się zastępowalności pokoleń na rynku pracy, zwiększenie zapotrzebowania na usługi dla osób starszych,
- niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym, w tym w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców,
- niski poziom edukacji,
- niski poziom bezpieczeństwa,
- niedostateczna liczba miejsc atrakcyjnego spędzania czasu wolnego,
- wysoka przestępczość, występujące akty wandalizmu i niszczenia przestrzeni publicznej,
- niski poziom aktywności i integracji mieszkańców – m.in. brak kół gospodyń wiejskich,
- niski poziom uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym,
- problemy ubóstwa i alkoholizmu wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji.

3.3.2. Sfera gospodarcza

W obszarze rewitalizacji zidentyfikowano występowanie negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej. Sytuację gospodarczą w obszarze rewitalizacji zbadano na etapie analizy wskaźnikowej z zakresu aktywności gospodarczej. W tym celu wykorzystano dwa wskaźniki, których wartości uzyskano dla wszystkich jednostek analitycznych włączonych w proces rewitalizacji. Była to: liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców oraz liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym. Zarówno jeden, jak i drugi wskaźnik, osiągnęły wyniki gorsze od średniej gminnej w 3 z 4 podobszarów. Mniej korzystną aktywność gospodarczą mieszkańców zarejestrowano w podobszarach: Gorzewo, Podlesie Kościelne oraz Zakrzewo. Szczegóły przedstawia tabela poniżej.

Tab. 5. Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mieścisko

Zakres	Nazwa wskaźnika	Gorzewo	Mieścisko		Podlesie Kościelne	Zakrzewo	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
			Mieścisko 1	Mieścisko 2				
Aktywność gospodarcza	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców	3,17	5,59	7,72	2,68	1,96	4,224	3,7072
	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 osób w wieku produkcyjnym	5,06	8,7	13,11	4	2,86	6,746	6,1716

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko.

Warto jednak podkreślić, że wspomniane podobszary są terenami wiejskimi, na których terenie występują jedynie niewielkie miejscowości skupiające w sobie jedynie paręnaście domów. Naturalnym zjawiskiem jest więc nieco mniejsza aktywność gospodarcza w tego typu obszarach, niż w większych wsiach lub miastach. Mieszkańcy spełniają swoje potrzeby w większości w Mieścisku, bądź pobliskich ośrodkach miejskich, stąd też w ograniczonym stopniu rozwijają się usługi. W Podlesiu Kościelnym zlokalizowany jest jedynie jeden, mały sklep spożywczy. Sami mieszkańcy w dużym stopniu pracują dla podmiotów zlokalizowanych poza granicami podobszarów, w Mieścisku, bądź na swoich gospodarstwach rolnych. Ponadto w podobszarze Zakrzewo mieści się duży obiekt przemysłowy w postaci fermy drobiu. Podmioty te w dużym stopniu zaspakajają część potrzeb mieszkańców, a także dostarczają dużą ofertę pracy minimalizując chęć prowadzenia działalności na własny rachunek. Dodatkowo w żadnym z podobszarów rewitalizacji nie występuje strefa inwestycyjna. Taki stan rzeczy sprawia ma swoje odzwierciedlenie w ww. wskaźnikach.

W podobszarze Mieścisko sytuacja ma się zgoła inaczej. Z uwagi na pełnioną funkcję ośrodka lokalnego Gminy, w miejscowości zlokalizowany jest szereg małych i średnich przedsiębiorstw. W 2021 roku w granicach obszaru rewitalizacji zarejestrowano ogółem w sumie 81 podmiotów gospodarczych, z czego 71 z nich zlokalizowanych było w jednostkach analitycznych Mieścisko 1 i Mieścisko 2. Dla porównania w Podlesiu Kościelnym i Gorzewie zarejestrowano w sumie po 4 podmioty, natomiast w Zakrzewie 2. Znaczna część małych, lokalnych przedsiębiorstw specjalizujących się w usługach funkcjonuje w centrum Mieściska, pomimo to w sąsiedztwie rynku znaleźć można puste lokale dostępne do wynajęcia. Ponadto na terenie Mieściska brakuje wolnej przestrzeni, w której możliwe byłoby sezonowe sprzedawanie lokalnych wyrobów.

Ryc. 8. Przykład opuszczonego lokalu użytkowego w okolicy Rynku

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

Powody opuszczania lokali (głównie usługowo-handlowych) w centrum miejscowości mogą być różne. Częstym powodem jest niedostosowanie oferty usługowej do lokalnej klienteli (coraz mniejsza liczba klientów skutkuje brakiem opłacalności biznesu i decyzją o zamknięciu punktu). Istotny wpływ na zmniejszanie się liczby nowych lokali handlowych i usługowych w centrum miejscowości mogą mieć również sklepy wielkopowierzchniowe zlokalizowane na jego obrzeżach. Mniejsze przedsiębiorstwa specjalizujące się w usługach i przemyśle, rozłożone są także po całym podobszarze Mieściska m.in. wzdłuż ulicy Słonecznej, Dworcowej czy Gnieźnińskiej. W południowej części miejscowości dostrzec można nagromadzenie zakładów przemysłowych małej, średniej i dużej wielkości – na ul. Kolejowej, ul. Nowej oraz Szklarniowej.

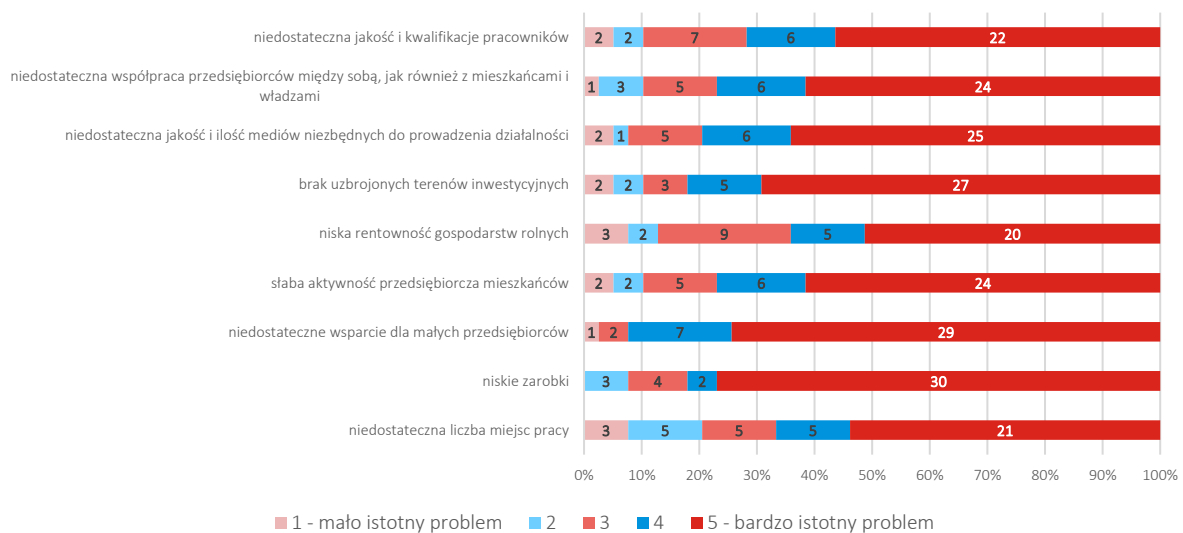
Do największych pracodawców zlokalizowanych na terenie Gminy zalicza się:

- Serpol Cosmetics sp. z o.o., sp. k., ul. Nowa 2, 62-290 Mieścisko (podobszar rewitalizacji Mieścisko),
- PHU „Przemko”, ul. Strzelecka 2, 62-290 Mieścisko (podobszar rewitalizacji Mieścisko),
- De HEUS, ul. Pocztowa 34, 62-290 Mieścisko (poza obszarem rewitalizacji),
- PHU Piasecki, Zbietka 22 c, 62-290 Mieścisko (poza obszarem rewitalizacji),
- PPHU BOWI, Gołaszewo 8, 62-291 Gołaszewo (poza obszarem rewitalizacji),
- Tom-Bruk, os. Michałowskie 79, 62-290 Mieścisko (poza obszarem rewitalizacji),
- Proagri sp. z o.o., św. Huberta 4, 62-290 Mieścisko (poza obszarem rewitalizacji),
- Gospodarstwo Rolne w Nieświastowicach (poza obszarem rewitalizacji),
- Przedsiębiorstwo Rolne Agrojaro sp. z o.o., Żabiczyn 22, 62-290 Mieścisko (poza obszarem rewitalizacji),

- komputerNET, os. Michałowskie 50, 62-290 Mieścisko (poza obszarem rewitalizacji),
- "Chemia" Rzemiosło Usługowe Andrzej Andrzejewski, 62-285 Popowo Kościelne 55 (poza obszarem rewitalizacji).

Wyniki ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców podobszaru Mieściska wykazały również, że najistotniejszym problemem w tym obszarze w sferze gospodarczej jest niedostateczne wsparcie dla małych przedsiębiorców (36 spośród 39 ankietowanych wskazało go jako istotny lub bardzo istotny problem), a na drugim miejscu znalazł się brak uzbrojonych terenów inwestycyjnych (33 spośród 39 ankietowanych wskazało je jako istotny lub bardzo istotny problem), natomiast na trzecim umiejscowiono niskie zarobki (32 spośród 39 ankietowanych wskazało je jako istotny lub bardzo istotny problem). Ponadto warto wyszczególnić wskazane w ankiecie problemy niedostatecznej jakości i ilości mediów niezbędnych do prowadzenia działalności, niedostatecznej współpracy przedsiębiorców między sobą, jak również z mieszkańcami i władzami oraz słabą aktywność przedsiębiorczą mieszkańców.

Ryc. 9. Ocena problemów występujących na podobszarze rewitalizacji Mieścisko w sferze gospodarczej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Główne problemy w sferze gospodarczej występujące na obszarze rewitalizacji:

- niska aktywność gospodarcza na pozostałych podobszarach rewitalizacji z wyjątkiem Mieściska,
- niska aktywność lokalnych przedsiębiorstw,
- niewystarczające wsparcie i brak promocji dla małych przedsiębiorców ze strony Gminy – brak funkcjonalnej przestrzeni do promocji i sprzedaży lokalnych produktów oraz nawiązywania współpracy,
- brak wyznaczonej strefy inwestycyjnej,
- większa konkurencyjność przedsiębiorstw i różnorodność oferowanych usług zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji,
- niskie zarobki.

3.3.3. Sfera środowiskowa

Analiza wskaźnikowa służąca delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji nie wykazała problemów w obszarze środowiska, jednak wzięto w niej tylko pod uwagę występowanie materiałów zawierających azbest. Szczegółowe wartości wskaźników przedstawia tabela poniżej.

Tab. 6. Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mieścisko

Zakres	Nazwa wskaźnika	Gorzewo	Mieścisko		Podlesie Kościelne	Zakrzewo	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
			Mieścisko 1	Mieścisko 2				
Pokrycie azbestem	Powierzchnia materiałów zawierających azbest na 100 mieszkańców	4443,65	1567,15	1699,48	4947,65	4527,45	3437,076	5091,0392

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko.

Diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji pozwoliła jednak wyodrębnić problemy w sferze środowiskowej przyczyniające się do jego degradacji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza, Gmina Mieścisko znajduje się w strefie wielkopolskiej (kod strefy: PL3003) – dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości: ozonu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenków azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5 oraz zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu.

W poniższej tabeli przedstawiono stan powietrza atmosferycznego w strefie wielkopolskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2021, opracowaną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Tab. 7. Stan powietrza atmosferycznego w strefie wielkopolskiej w 2021 roku

OCHRONA ZDROWIA LUDZI											
Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
A	A	A	A	C	C	C	A	A	A	A	A

klasa A – stężenia zanieczyszczenia nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych

klasa B – stężenia zanieczyszczenia przekraczają poziom dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji

klasa C – stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziom dopuszczalny, poziomy docelowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2021”, opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu.

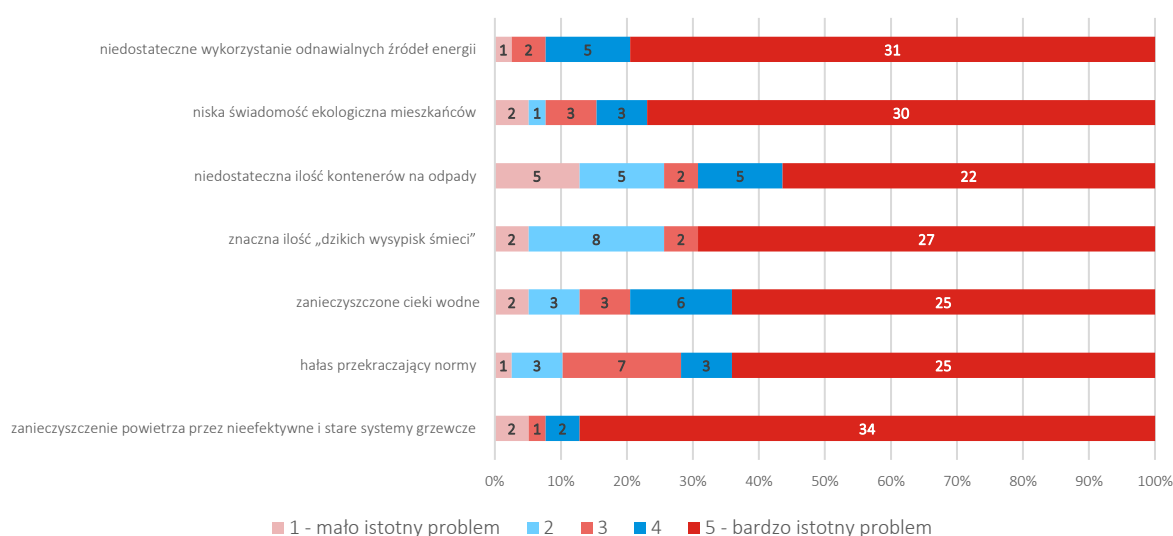
Jak wynika z tabeli, według kryterium ochrony zdrowia, w tej strefie nie stwierdzono przekroczeń dla dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu oraz zawartego w pył zawieszonym arsenu, kadmu, niklu, ołowiu i ozonu. Występowały natomiast przekroczenia poziomów dopuszczalnych w zakresie pyłu zawieszonego PM2,5, PM10 oraz benzo(a)pirenu (klasa C).

Na obszarze rewitalizacji znajduje się jeden czujnik służący do pomiaru jakości powietrza, który umożliwia bieżącą kontrolę zanieczyszczeń. Czujnik typu Synges zlokalizowany jest na budynku Urzędu Gminy Mieścisko przy Placu Powstańców Wielkopolskich 13. Przez środek miejscowości przebiega droga wojewódzka nr 190 generująca znaczne emisje zanieczyszczeń. Kolejnym z zagrożeń dla jakości powietrza na

obszarze rewitalizacji jest tzw. niska emisja. Definiowana jest ona jako emisja pyłów i gazów do atmosfery ze źródeł nieprzekraczających 40 m wysokości. Istotnym też jest jakość wykorzystywanego opału jak również wykorzystywanie do ogrzewania odpadów. Problem niskiej emisji potęgowany jest również przez transport (także transport ciężarowy z pobliskich zakładów przemysłowych), na co negatywnie wpływa zła organizacja ruchu powodująca niekiedy korki. Wiąże się również z niską efektywnością energetyczną budynków, wynikającą z przestarzałych technologii budowlanych i brakiem ich modernizacji m.in. brakiem ocieplenia i izolacji cieplnej, nieszczelności pokrycia dachowego, stolarki okiennej. Przez nieszczelność zabudowy, część ciepła wydostaje się na zewnątrz, co powoduje straty ciepła i konieczność dalszego dogrzewania mieszkań, aby utrzymać odpowiednią temperaturę. Dużym problemem są również kwestie finansowe. Narastający kryzys energetyczny spowodował wysokie podwyżki cen paliw i prądu, co w połączeniu z niskimi zarobkami ogranicza możliwości wymiany pieców i termomodernizacji budynków. Przeszkodę stanowią także skomplikowane i długotrwałe procedury prawne w zakresie wymiany źródeł ciepła (m.in. uzyskiwanie zezwoleń, dofinansowań czy zgód wspólnot mieszkaniowych), co dodatkowo zniechęca mieszkańców do przejścia na ekologiczne formy ogrzewania budynków.

Problem zanieczyszczeń powietrza z niskiej emisji został również podniesiony przez mieszkańców biorących udział w ankiecie dotyczącej problemów w sferze środowiskowej w podobszarze Mieścisko. Wskazali oni, iż najistotniejszym problemem w sferze środowiskowej na obszarze rewitalizacji jest zanieczyszczenie powietrza przez nieefektywne i stare systemy grzewcze (bardzo istotny problem dla 34 z 39 badanych) oraz niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (bardzo istotny problem dla 31 z 39 badanych) i niska świadomość ekologiczna mieszkańców (bardzo istotny problem dla 30 z 39 badanych).

Ryc. 10. Ocena problemów występujących na podobszarze rewitalizacji Mieścisko w sferze środowiskowej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Dodatkowo na obszarze Gminy Mieścisko, podobnie jak na terenie całej Wielkopolski, istnieje problem retencjonowania wody. Przez teren Gminy Mieścisko przepływa rzeka Wętna, jednak nie ma w tym obszarze żadnych większych zbiorników wodnych, które retencjonowałyby wodę. Taki stan rzeczy przyczynia się do pogłębiania się zjawiska suszy i jej negatywnych skutków, w szczególności związanych z uprawą rolniczą.

Podczas wizji lokalnej zidentyfikowano również występowanie miejsc, w których zalegają odpady komunalne. Najczęściej są to opakowania bądź butelki po napojach alkoholowych lub artykułach spożywczych. Odpady te pojawiają się najczęściej w miejscach słabo oświetlonych i rzadziej uczęszczanych. Pozostawianie odpadów

w miejscach niewyznaczonych może być spowodowane zbyt małą liczbą koszy na śmieci, ale także niską świadomością ekologiczną mieszkańców.

Ryc. 11. Przykłady zaśmieconych miejsc w obszarze rewitalizacji

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

Z punktu widzenia potencjalnej lokalizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, należy zwrócić uwagę na występowanie w Gminie Mieścisko oraz w granicach obszaru rewitalizacji obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Obszary szczególnie zagrożone powodzią to takie tereny, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% bądź wysokie i wynosi 10%. Tego typu zagrożenia naturalne wynikają z ukształtowania terenu oraz położenia w zasięgi cieków wodnych – w tym wypadku Wełny. Występują one w granicach wszystkich 4 podobszarów rewitalizacji, jednak swoim zasięgiem sięgają jedynie bliskiej odległości rzeki Wełny. Szczególne zagrożenie powodzią na tym obszarze sprawia, że realizację

każdego z potencjalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych należy przeprowadzić zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi dla tego typu obszarów.

Główne problemy w sferze środowiskowej występujące na obszarze rewitalizacji:

- niska emisja pogarszająca jakość powietrza atmosferycznego,
- niska efektywność energetyczna budynków mieszkalnych,
- niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- nagromadzenie odpadów komunalnych w miejscach niewyznaczonych,
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców.

3.3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Sfera przestrzenno-funkcjonalna na obszarze rewitalizacji poddana była analizie wskaźnikowej w podziale na jednostki analityczne w ujęciu dostępności terenów zielonych (powierzchni ogólnodostępnych terenów zieleni przypadających na 100 mieszkańców), dostępności do infrastruktury publicznej (liczby obiektów infrastruktury sportowej przypadającej na 100 mieszkańców) oraz ładu przestrzennego (udziału powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w 2015 r. i później). We wszystkich przypadkach, choć jeden wskaźnik dla podobszarów rewitalizacji odbiegał od średniej Gminy Mieścisko. Szczegóły przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tab. 8. Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mieścisko

Zakres	Nazwa wskaźnika	Gorzewo	Mieścisko		Podlesie Kościelne	Zakrzewo	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
			Mieścisko 1	Mieścisko 2				
Dostępność terenów zieleni	Powierzchnia ogólnodostępnych terenów zieleni na 100 mieszkańców	0	3712,8	2087,62	1543,62	17156,86	4900,18	3525,01
Dostępność infrastruktury publicznej	Liczba obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców	0,79	0,36	0,83	0,67	0,98	0,726	0,7856
Ład przestrzenny	Udział powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w 2015 r. i później w ogólnej powierzchni	3%	2%	3%	0%	0%	1%	6,29%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko.

Pod względem dostępności do terenów zielonych zdecydowanie najmniej korzystnie wypadł podobszar Gorzewo, w którym to mieszkańcy nie mają w ogóle dostępu do takowych terenów. Ponadto podobny problem zaobserwowano w granicach podobszaru Podlesie Kościelne, gdzie na 100 mieszkańców przypada powierzchnia ogólnodostępnych terenów zieleni wynosząca 1544 m², czyli ponad 2 razy mniej niż średnia dla całego obszaru Gminy. Problem z dostępnością terenów zieleni mniejszą niż średnia dla Gminy zaobserwowano także w jednostce analitycznej Mieścisko 2, należącej do podobszaru Mieścisko.

Kolejnym aspektem poddanym analizie wskaźnikowej była dostępność do infrastruktury publicznej w postaci liczby infrastruktury sportowej przypadającej na 100 mieszkańców. Wartości dla powyższego wskaźnika

prezentowały się gorzej od średniej gminnej w dwóch jednostkach analitycznych – Mieścisko 1 (podobszar Mieścisko) oraz Podlesie Kościelne. W Gorzewie zlokalizowane jest jedno małe boisko sportowe, w całym podobszarze Mieścisko jest to w sumie 6 obiektów, natomiast w Podlesiu Kościelnym oraz Zakrzewie po jednym obiekcie – w postaci zlokalizowanych obok siebie małych boisk do piłki nożnej i siatkówki. Warto jednak mieć na uwadze nie tylko liczbę takich obiektów, ale także ich stan techniczny. Dlatego też aspekt ten został poddany analizie również w sferze technicznej opisanej w późniejszym fragmencie dokumentu.

Sytuację w sferze przestrzenno-funkcjonalnej na etapie delimitacji obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji przeanalizowano również na podstawie danych obrazujących ład przestrzenny w postaci udziału powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w 2015 r. i później w ogólnej powierzchni Gminy. Na obszarze rewitalizacji w każdym z podobszarów stwierdzono znaczący deficyt w zakresie takich opracowań. W podobszarze Gorzewo znajduje się jedynie fragment jednego miejscowego planu, posiadający powierzchnię 0,183 km². Został on przyjęty na mocy Uchwały nr XLIII/278/21 Rady Gminy Mieścisko z dnia 9 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Mieścisko-Gorzewo – część A.

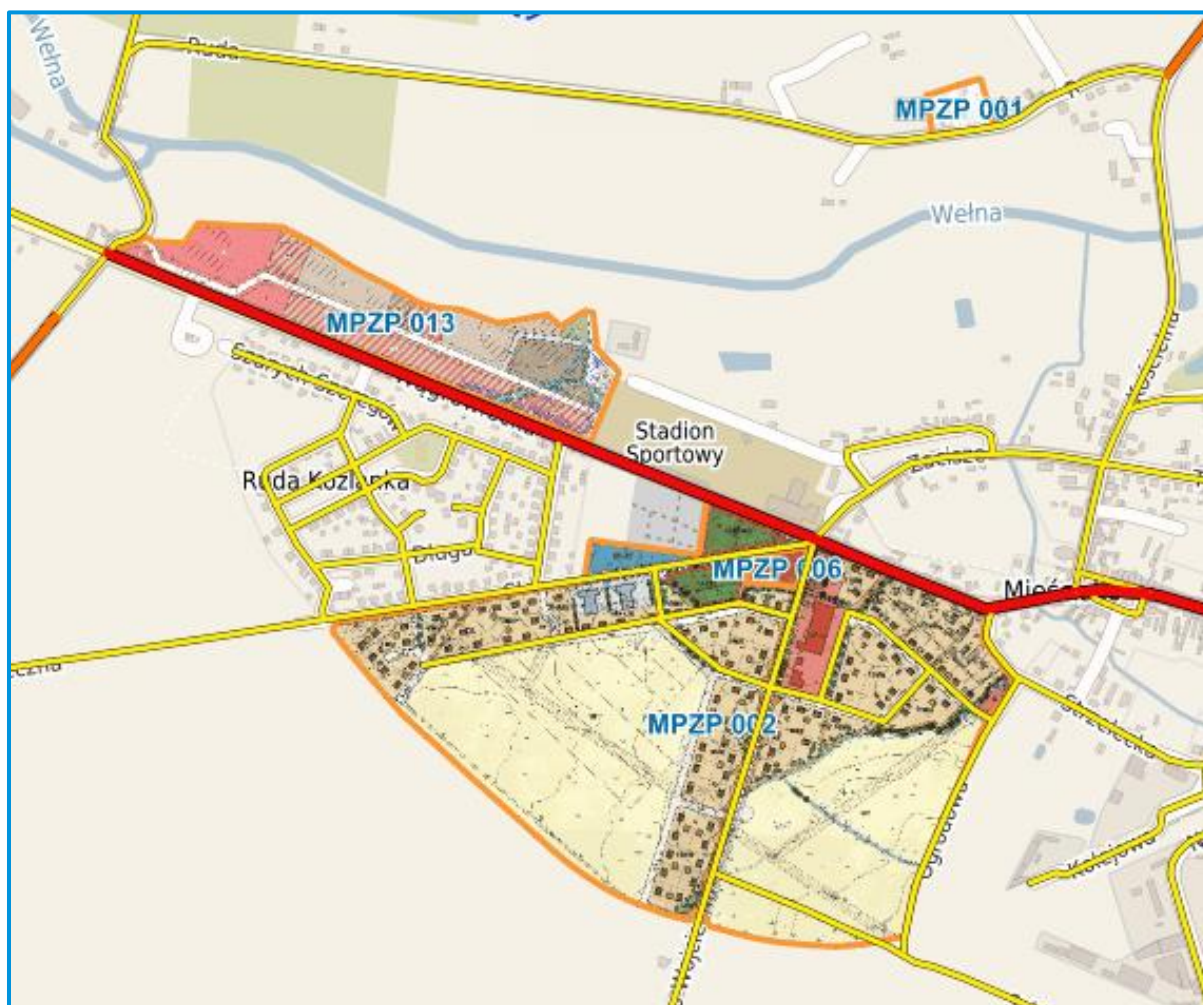
Pomimo występowania w podobszarze Mieścisko 4 uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jednak jedynie połowa z nich uchwalona została po 2015 roku. Jeden z nich uchwalony został w 2017 roku na mocy Uchwały Nr XXV/159/17 Rady Gminy Mieścisko z dnia 22 marca 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej w Mieścisku – rejon ulicy Św. Wojciecha. Był to niewielki teren wcześniej wchodzący w skład fragmentu planu uchwalonego w 2004 roku. Drugi plan przyjęty został w 2022 roku na mocy Uchwały nr L/328/22 Rady Gminy Mieścisko z dnia 25 kwietnia 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego teren w rejonie ul. Wągrowieckiej w Mieścisku. Oba z ww. planów zajmują w sumie 0,108 km². Ostatni z planów występujący na tym terenie pochodzi z 2003 roku i dotyczy niewielkiego obszaru dwóch działek ewidencyjnych przy ul. Ruda Koźłanka, gdzie dopuszczono rozwój przemysłu.

W podobszarach Podlesia Kościelnego oraz Zakrzewa nie obowiązują żadne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zarówno uchwalone przed, jak i po 2015 roku.

Tak niski udział powierzchni jakichkolwiek planów miejscowych w granicach całego obszaru rewitalizacji jest zjawiskiem negatywnym, ponieważ stwarza niebezpieczeństwo korzystania z alternatywy w postaci decyzji o warunkach zabudowy często w szerokim spojrzeniu na przestrzeń gminną skutkującą chaotycznym rozproszeniem lokalizacji inwestycji, niekoniecznie zgodnym z założeniami ładu przestrzennego w Gminie.

Należy również pamiętać, że terenie całej Gminy obowiązuje jednak nadrzędny dokument planistyczny w postaci Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które zostało przyjęte Uchwałą Nr XXVI/195/13 Rady Gminy Mieścisko z dnia 10 września 2013 r. w sprawie: uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko.

Ryc. 12. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego obowiązujące w granicach podobszaru Mieścisko

Źródło: miescisko.e-map.net (dostęp: 14.03.2023 r.).

W podobszarze rewitalizacji Mieścisko zlokalizowanych jest część najważniejszych instytucji publicznych pełniących funkcje administracyjne, kulturalno-oświatowe czy bezpieczeństwa i porządku publicznego w Gminie. W centrum obszaru mieści się Urząd Gminy, Szkoła Podstawowa czy Ochotnicza Straż Pożarna. Warto również podkreślić, że na wschód od podobszaru Mieścisko, tuż za jego granicą zlokalizowane są: Ośrodek Pomocy Społecznej, Przedszkole Publiczne „Leśne Ludki”, Gminna Biblioteka Publiczna im. Czesława Chruszczewskiego, Ośrodek Zdrowia Lekarzy Rodzinnych, Posterunek Policji czy Oddział Poczty Polskiej. Ponadto ważnymi przestrzeniami w obszarze rewitalizacji w granicach podobszaru Mieścisko są: rzeka Wełna (po której organizowane są spływy kajakowe), rynek (to tu znajduje się szereg instytucji publicznych wymienionych powyżej tj. Urząd Gminy oraz OSP), stadion sportowy przy ul. Wągrowieckiej (w sąsiedztwie Szkoły Podstawowej), cmentarz czy kościół.

Ryc. 13. Stadion w Mieścisku

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

W podobszarze Podlesia Kościelnego za ważne przestrzenie uważa się świetlicę wiejską wraz z placem zabaw, park przy dawnym dworze, zabytkowy kościół oraz cmentarz, a także teren przy dawnej, obecnie nieużytkowanej szkole podstawowej przy której mieści się boisko do piłki nożnej oraz siatkówki. Stan tejże przestrzeni pozostawia jednak wiele do życzenia – jest mało atrakcyjna. Brakuje większej liczby obiektów małej architektury m.in. ławek czy koszy na śmieci, nowych nasadzeń czy zmodernizowanych elementów konstrukcyjnych dla obu boisk. Bardziej szczegółowy opis stanu technicznego budynku oraz jego najbliższego sąsiedztwa zostanie szerzej omówiony na późniejszym etapie opracowania – w rozdziale dotyczącym sfery technicznej.

Ryc. 14. Obszar w sąsiedztwie starej szkoły w Podlesiu Kościelnym

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

Z kolei w **podobszarze Zakrzewa** ważnymi przestrzeniami dla lokalnej społeczności są park ze stawem przy zabytkowym dworze (budynek znajduje się w rękach prywatnych, jednak był on w przeszłości udostępniany jako świetlica wiejska) oraz teren przy rzece Wełnie wraz z dawną przepompownią Tumidaj. Park, będący własnością Gminy, stanowi jedyny teren rekreacyjny w granicach miejscowości. Mieści się tam plac zabaw, obiekty małej architektury oraz prowizoryczne boiska do piłki nożnej i piłki siatkowej. Przestrzeń parku jest nieco zaniedbana. Staw stopniowo zarasta. Brakuje rozplanowanych ciągów pieszych czy zmodernizowanej infrastruktury boisk.

Ryc. 15. Park w Zakrzewie oraz stara przepompownia Tumidaj

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

W granicach podobszaru Gorzewo, podobnie jak w obszarze Zakrzewa, obserwuje się problem braku przestrzeni umożliwiającej integrację mieszkańców niezależnie od warunków atmosferycznych. Jedyną przestrzenią rekreacyjną w zasobie gminnym, jest niewielkie boisko do piłki nożnej oraz przylegający do niej plac zabaw z wiatą, ławkami i grillem zewnętrznym. Ten niewielki teren spełnia częściowo swoją funkcję w miesiącach letnich oraz gdy pogoda na to pozwala, jednak w obszarze Gorzewa niemożliwa jest organizacja spotkań czy wydarzeń sąsiedzkich w przestrzeni przystosowanej niezależnie od aktualnej aury pogodowej – obserwuje się brak budynku gminnego w którym możliwe byłoby organizowanie wydarzeń kulturalnych, społecznych czy rekreacyjnych przez cały rok. Ponadto za wschód od podobszaru Gorzewo, w miejscowości Gołaszewo, działa Zakład Aktywności Zawodowej.

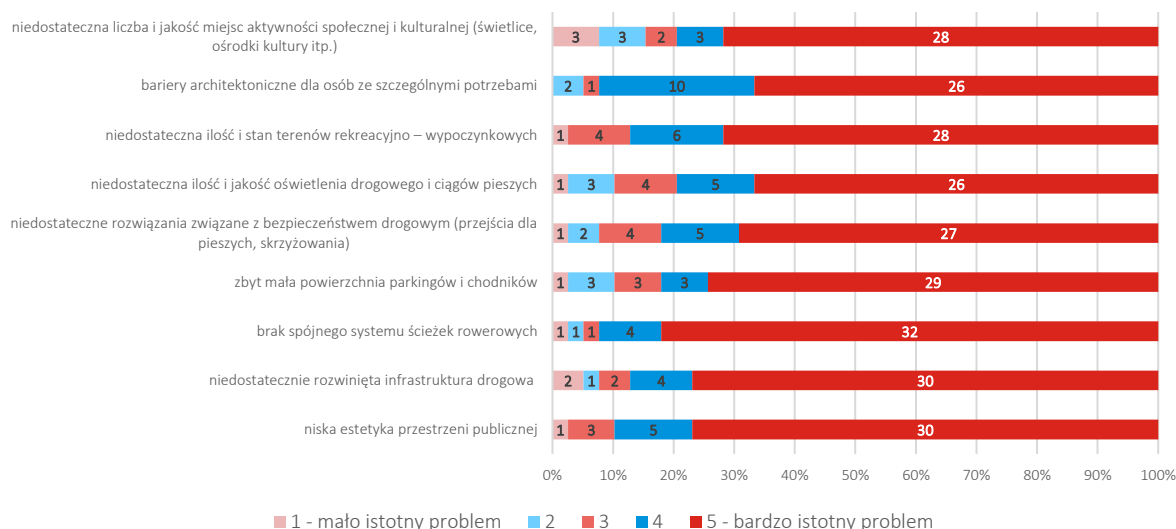
Ryc. 16. Przestrzeń rekreacyjna w Gorzewie

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

Ponadto wyniki badań ankietowych odnoszących się do podobszaru Mieścisko wykazały, że mieszkańcy za najbardziej istotne problemy w zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej uważają: brak spójnego systemu ścieżek rowerowych, bariery architektoniczne dla osób ze szczególnymi potrzebami, niską estetykę przestrzeni publicznej, niedostateczną ilość i stan terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturę drogową (kolejno 36, 36, 35, 34 oraz 34 z 39 osób ocenia go jako istotny lub bardzo istotny problem).

Ryc. 17. Ocena problemów występujących na podobszarze rewitalizacji Mieścisko w sferze przestrzenno-funkcjonalnej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Wizja lokalna oraz przeprowadzone warsztaty strategiczne potwierdzają występowanie problemów wskazanych przez powyższych ankietowanych. Mieszkańcy wskazali potrzebę zniwelowania barier architektonicznych m.in. dotyczących budynku Urzędu Gminy w Mieścisku, gdzie aby wejść do budynku konieczne jest pokonanie znacznej liczby schodów – dostrzega się brak rozwiązań zwiększających dostępność do budynku m.in. w postaci windy umożliwiającej wjazd bezpośrednio z poziomu gruntu. Ponadto uczestnicy warsztatów wyszczególnili problem braku dostępności komunikacyjnej z sąsiednimi miejscowościami dla osób korzystających, bądź chcących skorzystać z innego środka transportu niż samochód – w tym wypadku poruszono problem braku ścieżek pieszo-rowerowych łączących miejscowość Mieścisko z sąsiednimi ośrodkami lokalnymi tj. Skokami oraz Wągrowcem. Brakuje również ścieżek rowerowych wewnątrzgminnych, a także połączeń między już istniejącymi ścieżkami. Brak wytyczonych dróg rowerowych stwarza nie tylko zagrożenia dla rowerzystów, ale także znacznie ogranicza dostępność transportową obszaru rewitalizacji dla osób nieposiadających samochodu.

Problem niskiej estetyki przestrzeni publicznej w dużym stopniu związany jest z występowaniem w granicach podobszaru przestrzeni i obiektów niezagospodarowanych. Przykładami takich przestrzeni może być niezagospodarowana działka położona na styku ulic Wągrowieckiej oraz Słonecznej. Obecnie służy ona jako prowizoryczny parking o nawierzchni gruntowej z uwagi dogodne położenie względem innych obiektów, w których sąsiedztwie jest położona. Działka sąsiaduje od zachodu z cmentarzem komunalnym. Na południe znajduje się market oraz budynek starego gimnazjum. Natomiast na północy, po przeciwnej stronie ulicy zlokalizowana jest Szkoła Podstawowa oraz stadion sportowy. Większość z ww. obiektów generuje znaczący ruch samochodowy, co sprawia, że mieszkańcy decydują się na parkowanie właśnie na tej działce. Taki stan rzeczy przyczynia się do dalszej degradacji nawierzchni gruntowej oraz zmniejszania zarówno estetyki jak i bezpieczeństwa w granicach obszaru rewitalizacji. Kolejną przestrzenią wpływającą negatywnie zarówno na

estetykę, ale także funkcjonalność i bezpieczeństwo mieszkańców, jest rynek oraz niezagospodarowana przestrzeń za Urzędem Gminy. Obecnie rynek w dużym stopniu zajmowany jest przez parkujące auta, przez co przestrzeń ta została ograniczona dla użytku mieszkańców. Podobna sytuacja dotyczy przestrzeni za budynkiem Urzędu, gdzie znajduje się niewielki prowizoryczny parking o nawierzchni gruntowej. Dodatkowo prowadzi przez nią wyjazd z pobliskiej remizy OSP, który dodatkowo wpływa na degradację nawierzchni. Ponadto znajdują się tam stare, zdewastowane budynki gospodarcze. Pokryte są one graffiti, a w ich sąsiedztwie często zalegają śmieci. Trzecią przestrzenią znacząco pogarszającą estetykę podobszaru rewitalizacji jest najbliższe otoczenie budynku dawnego dworca w Mieścisku. Po zlikwidowaniu połączenia kolejowego, przestrzeń stopniowo popadała w degradację. Część budynku została przeznaczona na mieszkania komunalne, jednak nie uchroniło to pozostałej przestrzeni przed zmniejszającą się estetyką. Dawne wały kolejowe oraz tereny pod torami stopniowo zarastają, a strop w południowej części budynku uległ zawaleniu. W sąsiedztwie obserwuje się zaleganie odpadów komunalnych, a przestrzeń wręcz odstrasza, wpływając tym samym na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Nieestetyczna przestrzeń sprzyja negatywnym zachowaniom, które nieraz wiążą się z łamaniem norm społecznych, w tym aktami wandalizmu i kradzieży. Łączy się to z teorią rozbitych okien, zgodnie z którą brak poszanowania otaczającej przestrzeni powoduje wzrost kolejnych zachowań prowadzących do jej dewastacji.

Ryc. 18. Niezagospodarowane przestrzenie przy skrzyżowaniu ul. Wągrowieckiej i Słonecznej oraz za Urzędem Gminy

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

Główną przyczyną wskazania przez mieszkańców problemu niedostatecznie rozwiniętej infrastruktury drogowej jest wysokie natężenie ruchu drogowego w tej części obszaru i niedostosowanie ciągów komunikacyjnych do odporności na niego. Ponadto nawierzchnie dróg miejscami zawierają znaczne ubytki oraz pęknięcia, w niektórych miejscach występują zapadnięcia, co dodatkowo utrudnia bezpieczne korzystanie z nich. Problem jest szczególnie widoczny na drogach wychodzących z miejscowości, utrudniając tym samym dostępność komunikacyjną pomiędzy miejscowościami gminnymi. Szczególny problem obserwuje się w drogach prowadzących do Podlesia Kościelnego, Budziejewka, Gorzewa i Zakrzewa oraz prowadzącej do terenów nad rzeką Wełną, ulicy Janowieckiej.

Powyższe problemy sprawiają, że podobszar Mieścisko nie jest przyjazny oraz bezpieczny dla wszystkich użytkowników ruchu drogowego – pieszych, rowerzystów oraz kierujących pojazdami. Według danych z *Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji* opartego na danych udostępnionych przez Komendę Główną Policji w Warszawie, w latach 2017-2021 na terenie miejscowości Mieścisko zarejestrowano 50 zdarzeń drogowych, z czego ok. 50% miało miejsce na obszarze rewitalizacji. Najwięcej z nich dotyczyło ulic odpowiedzialnych za ruch samochodowy z i do miejscowości. Najczęściej zdarzenia występowały na skrzyżowaniach ul. Wągrowieckiej z ul. Janowiecką, Dworcową i Pocztową oraz z ul. Świętego Wojciecha, a także bezpośrednio na ul. Wągrowieckiej. Wypadki obejmowały najczęściej zderzenie pojazdów boczne oraz najechanie na drzewa, zwierzęta lub dziury, wyboje czy garby.

Duże natężenie ruchu samochodowego w okolicach Rynku, który powinien stanowić centrum życia społeczno-gospodarczego i miejsce reprezentacyjne miejscowości, a także niedostosowana do niego organizacja ruchu, wpływa nie tylko na pogorszenie jakości dróg, bezpieczeństwa drogowego, hałas, większą emisję spalin do atmosfery, ale także na nieatrakcyjność tego obszaru do spędzania w nim czasu dla mieszkańców. Problem pogłębia, wspomniane już wcześniej, obecne zagospodarowanie rynku i jego sąsiedztwa. Znacząca część rynku zajęta jest przez samochody, natomiast z drugiej strony budynku Urzędu Gminy znajduje się nieuporządkowany i nieużytkowany teren pogarszający estetykę i funkcjonalność obszaru. Z tego względu brakuje w przestrzeni zabudowanej miejsc przystosowanych do integracji i prowadzenia rekreacji dla mieszkańców. Miejsc bezpiecznych, dostępnych dla wszystkich oraz zadbanych, mogących służyć spotkaniom sąsiedzkim czy organizacji różnego rodzaju spotkań czy wydarzeń. Z punktu widzenia lokalnych przedsiębiorców brakuje przestrzeni, gdzie mieszkańcy mogliby zaopatrywać się w produkty od lokalnych producentów.

Główne problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej występujące na obszarze rewitalizacji:

- niedostateczna liczba miejsc o funkcjach integracyjnych, rekreacyjnych, wypoczynkowych lub ich stan techniczny, w tym niedostateczne wykorzystanie istniejących przestrzeni do pełnienia takich funkcji,
- niedostateczna dostępność do terenów zielonych lub ich zaniedbanie,
- niedostateczna dostępność przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- niska estetyka przestrzeni publicznych,
- zła jakość infrastruktury drogowej, pieszej i rowerowej,
- niewłaściwe zagospodarowanie rynku i przestrzeni wokół niego zniechęcające mieszkańców do jego odwiedzania, przez co przestrzeń ta nie spełnia funkcji głównego centrum życia społecznego i gospodarczego, co zmniejsza również atrakcyjność terenów przyległych,
- częściowy brak powiązania istniejących przestrzeni publicznych spójnymi szlakami pieszymi lub rowerowymi,
- niski udział powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w 2015 r. i później w ogólnej powierzchni obszaru rewitalizacji.

3.3.5. Sfera techniczna

Problemy w sferze technicznej występujące w obszarze rewitalizacji są ściśle powiązane z problemami w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

Analiza wskaźnikowa skupiająca się na stanie technicznym przestrzeni publicznej wykazała, że w podobszarach Gorzewa oraz Mieścisko znaczna część obiektów komunalnych wymaga remontów. Ponadto wykazano, że w Zakrzewie liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym przypadająca na 100 mieszkańców przekracza średnią wartość dla Gminy.

Tab. 9. Porównanie wskaźników dla sfery technicznej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mieścisko

Zakres	Nazwa wskaźnika	Gorzewo	Mieścisko		Podlesie Kościelne	Zakrzewo	Wartość dla obszaru rewitalizacji	Wartość średnia dla Gminy
			Mieścisko 1	Mieścisko 2				
Stan techniczny przestrzeni publicznej	Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych	50%	0%	31%	0%	0%	16%	9%
	Liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	0	0	0	0	1,96	0,392	0,1564

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko.

Obiekty i przestrzenie ważne dla lokalnej społeczności w podziale na poszczególne podobszary opisane zostały w podrzdziale traktującym o sferze przestrzenno-funkcjonalnej. W poniższym rozdziale zostaną natomiast omówione obiekty znajdujące się w złym stanie technicznym oraz problemy z tym związane.

Stadion sportowy, zlokalizowany w podobszarze Mieścisko, w jego centralnej części, stanowi jedyną taką przestrzeń w Gminie. W skład stadionu wchodzi pełnowymiarowe boisko użytkowane przez dwa kluby sportowe, bieżnia lekkoatletyczna, dwie ławki trenerskie, oświetlenie, słupy przystosowane do zawieszenia siatki do gry w siatkówkę, trybuna dla kibiców zlokalizowana pomiędzy boiskiem a ul. Wągrowiecką oraz budynek szatni. Jako przestrzeń reprezentatywna Gminy oraz miejsce organizacji szeregu wydarzeń sportowych i kulturowych, obiekt powinien być zachowany w odpowiednim stanie technicznym. Niestety aktualny stan techniczny znacząco wpływa na komfort i bezpieczeństwo zarówno osób uprawiających sport, jak i widzów. Obserwuje się na nim zły stan nawierzchni boiska, brak odpowiedniego systemu jego nawadniania i odwadniania oraz pogarszający się stan obiektów lekkoatletycznych, w tym bieżni. Infrastruktura towarzysząca, w postaci wspomnianych wcześniej trybun, bramek, ławek trenerskich czy oświetlenia co prawda jest, jednak są to obiekty przestarzałe, w złym stanie technicznym, bądź też nieprzystosowane do współczesnego standardu. Brakuje bramek wykonanych z lekkiego materiału, specjalistycznego oświetlenia, piłkochwyty, nowoczesnych ławek trenerskich czy zmodernizowanych i zadbanych trybun. Ponadto obiekt nie jest dostosowany do osób ze szczególnymi potrzebami. Dotarcie na trybunę czy na obiekt dla osób starszych i niepełnosprawnych jest praktycznie niemożliwe – do płyty boiska oraz trybun prowadzą jedynie stare, strome schody, natomiast przestrzeń pomiędzy poszczególnymi rzędami krzesełek uniemożliwia dostanie się tam wózkiem inwalidzkim, wózkiem z dzieckiem czy osobie poruszającej się o kulach. Powoduje to konieczność udzielania pomocy przy poruszaniu się po trybunach, osobom ze szczególnymi potrzebami przez inne osoby, co w znaczący sposób wpływa na komfort życia tej grupy mieszkańców.

Ryc. 19. Stan techniczny obiektów tworzących stadion sportowy w Mieścisku

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

Budynek Urzędu Gminy i Ochotniczej Straży Pożarnej jest kolejnym z obiektów, który wykazuje problemy w sferze technicznej. Szczególnie problematyczny jest aspekt dostosowania budynku oraz jego otoczenia dla osób ze szczególnymi potrzebami. Wejście do Urzędu Gminy stanowią strome schody, będące znaczącą barierą architektoniczną, uniemożliwiającą komfortowe wejście do budynku osobom ze szczególnymi potrzebami. Ponadto dużym problemem jest stan techniczny przestrzeni za budynkiem, a dokładniej drogi gruntowej stanowiącej główny wyjazd dla Ochotniczej Straży Pożarnej. Nierówna nawierzchnia gruntowa o licznych zastoiskach wodnych utrudnia, a czasem wręcz uniemożliwia, szybki wyjazd na akcję. Dodatkowym problemem jest brak odpowiedniej infrastruktury szkoleniowej, która umożliwiłaby skuteczne i atrakcyjne szkolenie dla obecnych, jak i przyszłych strażaków.

Ryc. 20. Stan techniczny drogi gruntowej stanowiącej wyjazd z budynku OSP w Mieścisku

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

Budynek dawnego dworca kolejowego w Mieścisku położony jest w południowej części miejscowości. Jest to budowla trzykondygnacyjna wliczając poddasze. Ponadto posiadająca parterowe pomieszczenie połączone łącznikiem. Parter zabytkowego budynku pozostaje opuszczony, przez co postępuje w nim proces degradacji. Na piętrze znajdują się natomiast mieszkania komunalne. Zauważyć można pogarszający się stopniowo stan techniczny budynku i jego najbliższego otoczenia. Wizja lokalna umożliwiła zidentyfikowanie szeregu problemów obecnego stanu budynku. Były to m.in. zbite szyby w oknach, zalegające odpady w sąsiedztwie budynku oraz zarastanie otoczenia czy wreszcie zawalony strop parterowego pomieszczenia w południowej części budynku. Ponadto w, jak i przed budynkiem obecne są bariery architektoniczne uniemożliwiające swobodne korzystanie z niego osobom ze szczególnymi potrzebami. Z uwagi na budynek w stanie degradacji, cała przestrzeń staje się mniej atrakcyjna, dawne miejsce tętniące życiem obecnie odstrasza, a tym samym wpływa na estetykę przestrzeni oraz poczucie bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Ryc. 21. Stan techniczny budynku dawnego dworca kolejowego w Mieścisku

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

Budynek dawnego gimnazjum w Mieścisku po zmianie systemu szkolnictwa i zlikwidowaniu tego etapu nauczania pozostaje częściowo nieużytkowany. Jest to budynek trzykondygnacyjny. Składa się z dwóch kompleksów: ze starszej części wybudowanej w 1904 r. oraz jej rozbudowy z lat 1979-1995. Budynki połączone są łącznikiem z dachem płaskim pokrytym papą termozgrzewalną. Mniej więcej połowa budynku nowszego fragmentu przeznaczona jest na mieszkania komunalne. Budynek zachowany jest w dobrym stanie technicznym, dłuższe nieużytkowanie budynku grozić będzie jednak jego degradacją – podobnie jak to miało miejsce z budynkiem dawnego dworca kolejowego. Poprzez położenie budynku w centrum miejscowości może on wtedy w znaczący sposób odbić się na ogólnej estetyce miejscowości. Kolejnym problemem natury technicznej jest fakt, że budynek, podobnie jak inne nieruchomości z tego okresu, nie jest on przystosowany dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Ryc. 22. Stan techniczny budynku dawnego gimnazjum w Mieścisku

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

Stara szkoła w Podlesiu Kościelnym jest jedynym obiektem w tej miejscowości, w którego sąsiedztwie znajduje się tak duży teren wykorzystywany na cele rekreacyjne w oparciu o istniejącą, starą infrastrukturę w postaci boisk sportowych. Podobnie jak poprzedni z omawianych budynków, szkoła została wzniesiona na początku XX w. Do lat 90. XX w. budynek pełnił funkcję oświatową, jednak od tamtego czasu pozostawał niezagospodarowany. Jego południowa część stanowi własność prywatną, natomiast większość budynku wraz z gruntami bezpośrednio sąsiadującymi z budynkiem jest częścią majątku gminnego. Z uwagi na tak długi okres od użytkowania, budynek popada stopniowej degradacji. Wizja lokalna we wnętrzu budynku wykazała szereg problemów natury technicznej. Do budynku wkradła się wilgoć, odpada farba, część szyb w oknach została powybijana, podłoga stała się nierówna, a część instalacji uzbrojenia budynku została zniszczona, natomiast na piętrze zaobserwowano pozostałości występowania zwierząt – gryzoni i ptaków. Ponadto budynek posiada szereg wyzwań architektonicznych utrudniających potencjalne poruszanie się w nim osób z niepełnosprawnością, osób starszych oraz innych osób ze szczególnymi potrzebami. Do budynku prowadzą trzy stopnie niewyposażone w odpowiednie rampy, natomiast na piętro budynku prowadzą jedynie strome, wąskie, drewniane schody zachowane w złym stanie technicznym.

Ryc. 23. Stan techniczny zewnętrznej elewacji budynku dawnego gimnazjum w Mieścisku

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

Ryc. 24. Stan techniczny wnętrza budynku dawnego gimnazjum w Mieścisku

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

Stara przepompownia Tumidaj położona na granicy podobszarów Zakrzewo oraz Gorzewo jest jednym z niewielu budynków gminnych w tych podobszarach rewitalizacji, który zachowany jest w złym stanie technicznym. Od kiedy budynek przestał pełnić swoją pierwotną funkcję nie był w żaden sposób użytkowany. Cały teren mocno zarósł, a w samym budynku i jego sąsiedztwie widoczne są akty wandalizmu w postaci graffiti oraz odpadów. Jest miejscem znacząco pogarszającym ogólną estetykę i poczucie bezpieczeństwa w sąsiedztwie rzeki Wełny. Ponadto obiekt z uwagi na zły stan techniczny dróg dojazdowych, jest w dużym stopniu odcięty komunikacyjnie. Prowadzą do niego jedynie nierówne drogi gruntowe lub brukowane. Z uwagi na spotkanie się tam osób w celach notorycznego spożywania alkoholu, obiekt potęguje problemy lokalnej społeczności w tym zakresie.

Ryc. 25. Stan techniczny budynku dawnej przepompowni Tumidaj w podobszarze rewitalizacji Zakrzewo

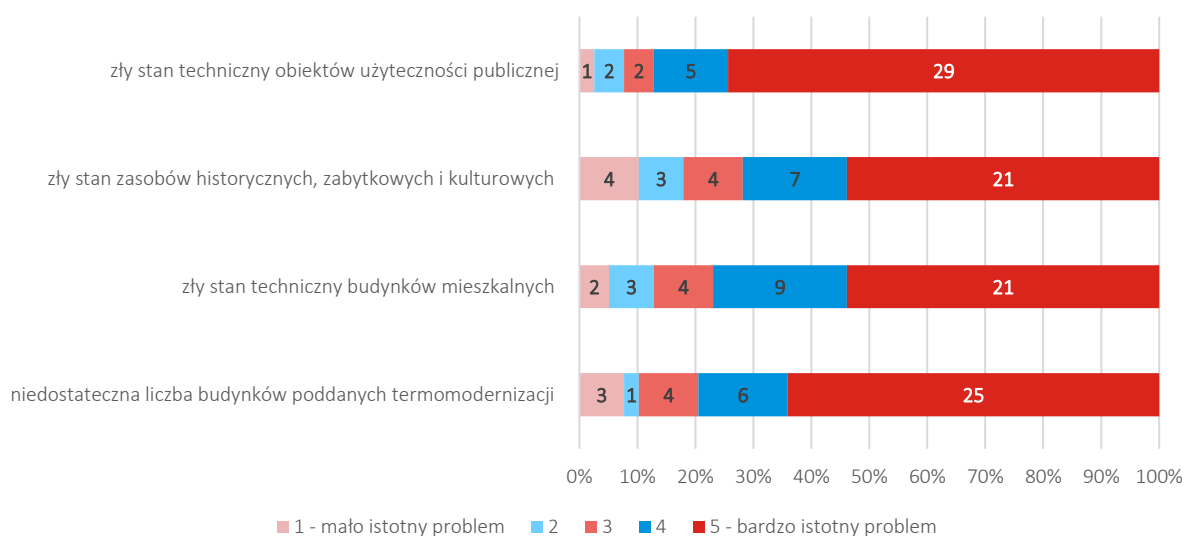

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej w dniu 07.02.2023 r.

Większość ww. obiektów gminnych znajduje się w złym stanie technicznym. Obecnie większość z nich, w całości lub w części, stanowią pustostany (z wyjątkiem stadionu sportowego oraz budynku Urzędu Gminy i OSP). Wszystkie natomiast w przypadku braku odpowiednich działań narażone są na dalszą degradację skutkującą pogłębieniem się problemów występujących w ich sąsiedztwie m.in. mają, bądź będą miały negatywny wpływ na estetykę przestrzeni i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Wymagają one w większości gruntownych remontów i modernizacji, w tym wprowadzenia technologii OZE do wytwarzania energii elektrycznej lub ogrzewania budynku oraz przeprowadzenia termomodernizacji. Problemem jest również częściowy lub całkowity brak spełnienia wymagań budynków służących zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Co więcej, wyniki badań ankietowych wykazały, że największym problemem na podobszarze rewitalizacji Mieścisko w sferze technicznej jest zły stan techniczny obiektów użyteczności publicznej (34 z 39 ankietowanych wskazało go jako istotny lub bardzo istotny problem) oraz niedostateczna liczba budynków poddanych termomodernizacji (31 z 39 os.).

Ryc. 26. Ocena problemów występujących na podobszarze rewitalizacji Mieścisko w sferze technicznej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Główne problemy w sferze technicznej występujące na obszarze rewitalizacji:

- duża liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym wymagającym remontów lub modernizacji,
- duża liczba gminnych obiektów nieużytkowanych, stanowiących wysoką wartość historyczną i kulturową obszaru,
- niska estetyka oraz poczucie bezpieczeństwa w sąsiedztwie niezagospodarowanych, niszczących obiektów i przestrzeni,
- częściowe lub całkowite niedostosowanie obiektów użyteczności publicznej do standardów dostępności oraz wysokiej jakości obsługi interesantów.

3.4. Lokalne potencjały obszaru

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji lokalne potencjały, czyli silne strony i możliwości danego obszaru, powinny zostać zawarte w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji. Potencjały te widoczne są w różnych analizowanych sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej, czy środowiskowej. Zidentyfikowane potencjały przyczyniają się do pobudzenia lokalnego rozwoju obszaru rewitalizacji, nie zawsze występujące wyłącznie na jego obszarze.

W Gminie Mieścisko działa wiele instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych, które wspierają rozwój lokalnej społeczności, poszerzają dostęp do kultury, rozrywki, aktywnych form spędzania czasu oraz wspierają osoby potrzebujące, znajdujące się w równej sytuacji życiowej. W Mieścisku funkcjonują następujące jednostki, stanowiące duży potencjał dla możliwości rozwiązywania problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji:

Urząd Gminy w Mieścisku zlokalizowany jest przy pl. Powstańców Wielkopolskich 13, w podobszarze Mieścisko. Pracownicy Urzędu w ramach swoich możliwości i właściwości, służą pomocą i radą mieszkańcom potrzebującym wsparcia m.in. w sprawach administracyjnych. W Urzędzie można również skorzystać z pomocy lub porady w zakresie: programu „Czyste powietrze”, programu wymiany pieców, usuwania azbestu, zakładania i funkcjonowania organizacji pozarządowych oraz podmiotów gospodarczych. Pracownicy Urzędu są również odpowiedzialni za efektywne wdrażanie i koordynowanie projektów i programów dla mieszkańców. Dodatkowo, poszczególne jednostki Urzędu uczestniczą w organizacji i przygotowaniu wydarzeń integracyjnych, kulturalnych i promocyjnych, które odbywają się zarówno w Mieścisku, jak i całej Gminie.

Ośrodek Pomocy Społecznej stanowi jednostkę organizacyjną działającą w formie jednostki budżetowej Gminy Mieścisko. Siedziba Ośrodka mieści się przy ul. Janowieckiej 2 w Mieścisku (poza obszarem rewitalizacji). Jednostka realizuje zadania własne i zlecone Gminie z zakresu pomocy społecznej. Działalność Ośrodka wspiera osoby i rodziny w działaniach zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie do usamodzielnienia i umożliwienie funkcjonowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Wśród świadczeń pomocy społecznej wyróżnia się świadczenia pieniężne (np. zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne) oraz świadczenia niepieniężne (np. praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, usługi opiekuńcze).

Gminna Biblioteka Publiczna im. Czesława Chruszczewskiego, posiadająca siedzibę przy ul. Kościuszki 11 (poza obszarem rewitalizacji), poza świadczoną usługą wypożyczania książek, realizuje w Gminie szereg zadań z zakresu przygotowywania oraz aktywizowania społeczeństwa do uczestnictwa w kulturze. Do głównych aktywności Biblioteki należy m.in.: edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę, integrowanie społeczności lokalnych poprzez współtworzenie warunków do kultywowania i rozwijania narodowych, etnicznych, regionalnych, środowiskowych wartości kulturowych, a także tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką. Szeroka oferta Biblioteki zawiera udział w zajęciach tanecznych, muzycznych, filmowych i wokalnych. Ponadto w ramach działań GBP prowadzone jest lokalne radio oraz studio nagrań. Powstają podcasty, audycje radiowe, słuchowiska, fragmenty audiobooków czy wywiady oraz relacje ze spotkań. W budynku funkcjonuje także sala kinowa.

Zakład Aktywności Zawodowej w Gołaszewie, z siedzibą pod adresem Gołaszewo 26A (poza obszarem rewitalizacji), został organizacyjnie i finansowo wydzieloną jednostką, której celem jest zatrudnianie osób niepełnosprawnych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności i określonych w ustawie grup osób z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Przygotowuje osoby z niepełnosprawnościami do życia w otwartym środowisku oraz oferuje pomoc w realizacji pełnego,

niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia na miarę ich indywidualnych możliwości. Zakład prowadzi działania w oparciu o trzy działy: niszczenia dokumentów, krawiecko-pamiątkarski oraz ogrodniczo-porządkowy. Ponadto organizowane są różnego rodzaju warsztaty i szkolenia m.in. z techniki decoupage czy wytwarzania dekoracji z gipsu polimerowego.

Ochotnicza Straż Pożarna w Mieścisku, zlokalizowana jest przy placu Powstańców Wielkopolskich 15 (podobszar Mieścisko), w tym samym budynku, w którym mieści się Urząd Gminy. Poza działalnością z zakresu bezpieczeństwa i pożarnictwa w postaci wyjazdów na interwencje, OSP w Mieścisku organizuje lub współorganizuje różnego rodzaju zajęcia, akcje, szkolenia oraz konkursy tematyczne m.in. szkolenia pierwszej pomocy dla dzieci i młodzieży czy akcje sadzenia lasu. Ponadto w ramach OSP, brygada odpowiedzialna jest za opiekę nad Młodzieżową Drużyną Pożarniczą.

Szkoła Podstawowa im. Stefana Czarnieckiego w Mieścisku, mieszcząca się przy ul. Wągrowieckiej 28 (podobszar Mieścisko), jest jedyną placówką oświatową świadczącą nauczanie na poziomie podstawowym w obszarze rewitalizacji. Na terenie Gminy w różnej formie funkcjonuje od 1979 roku. Jako placówka oświatowa odpowiadająca za nauczanie dzieci z obszaru rewitalizacji, ma ona znaczący wpływ na poziom nauczania, w tym na zakres nabywanej wiedzy oraz kształtowanie umysłów młodych mieszkańców Gminy. Działaniami opartymi o lokalną infrastrukturę oraz za pomocą nawiązywania współpracy z różnymi podmiotami stanowi duży potencjał rozwojowy dla obszaru.

Przedszkole „Leśne Ludki”, znajdujące się przy ul. Kościuszki 9 w Mieścisku (poza obszarem rewitalizacji), jest jedyną jednostką budżetową Gminy świadczącą opiekę przedszkolną. Celem funkcjonowania przedszkola jest wsparcie całościowego rozwoju dziecka w procesie opieki, wychowania i nauczania – uczenia się. W efekcie takiego wsparcia dziecko powinno osiągnąć gotowość do podjęcia nauki na pierwszym etapie edukacji. Przedszkole pełni także funkcję doradczą i wspierającą działania wychowawcze wobec rodziców (opiekunów prawnych) oraz umożliwiania dzieciom podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej, z uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa oraz zasad promocji i ochrony zdrowia. W przedszkolu udzielana jest także pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla dzieci.

Dużym potencjałem w sferze społecznej, poza działaniami ww. jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych w postaci sołectw, jest **aktywność stowarzyszeń i organizacji pozarządowych** funkcjonujących na terenie Gminy. Ich przedmiotowa działalność najczęściej koncentruje się na zagadnieniach z zakresu pomocy społecznej, aktywizacji seniorów, sportu, kultury, oświaty, rekreacji i edukacji historycznej. Głównymi zadaniami organizacji pozarządowych jest kształtowanie wśród mieszkańców świadomych postaw prospołecznych, promocja działań związanych z upowszechnianiem aktywności fizycznej i kulturalnej, działanie na rzecz lokalnej społeczności oraz dbanie i zachęcanie do poznawania zasobów dziedzictwa kulturowego. Zadanie te realizowane są za pomocą akcji tematycznych, spotkań edukacyjnych, warsztatów zajęciowych i treningów, wyjazdów integracyjnych oraz innych organizowanych wydarzeń.

Wśród stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na obszarze rewitalizacji można wymienić m.in.: Stowarzyszenie „Sokół” Mieścisko, Stowarzyszenie Klub Sportowy „Patriot” Mieścisko, Stowarzyszenie Pomocy Uczniom im. Jana Pawła II, Kółko Rolnicze w Mieścisku czy Stowarzyszenie „Dolina Wełny”,

Gmina Mieścisko wspiera również inicjatywy z zakresu polityki młodzieżowej. Przejawem chęci oddania głosu również młodemu pokoleniu, jest powołanie **Młodzieżowej Rady Gminy Mieścisko**, która ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny. Rada funkcjonuje od 2022 roku, jest reprezentacją młodzieży mieszkającej lub uczącej się na terenie Gminy Mieścisko. Obecnie MRG skupia 8 osób. Ma ona prawo zgłaszać swoje pomysły dotyczące młodzieży, inicjować działania skierowane do młodych ludzi czy też brać udział w procesie legislacyjnym Rady Gminy Mieścisko poprzez konsultowanie projektów uchwał. Młodzieżowa

Rada Gminy podejmuje decyzje i wyraża swoje zdanie poprzez uchwały, które będą podejmowane podczas sesji.

Ponadto w granicach obszaru rewitalizacji istnieją przestrzenie i obiekty, które potencjalnie mogą sprzyjać integracji mieszkańców, wzmocnieniu lokalnych więzi społecznych, a także aktywności mieszkańców w różnych grupach wiekowych, jednak obecnie nie są w pełni wykorzystywane. Wśród takich miejsc można wyróżnić:

Rynek w Mieścisku – stanowi punkt centralny miejscowości oraz ma istotne znaczenie dla tworzenia tożsamości lokalnej. Powinien, wraz z jego najbliższym sąsiedztwem, stanowić przestrzeń reprezentatywną. Wokół Rynku znajdują się piętrowe obiekty przeważnie z przełomu XIX i XX wieku, w większości zadbane. Diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji wykazała jednak znaczną degradację przestrzeni w sąsiedztwie rynku w sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, które oddziałują również na sferę społeczną i gospodarczą samego rynku.

Stadion sportowy w Mieścisku wraz z niezagospodarowaną przestrzenią jego sąsiedztwie – tworzy potencjał do stworzenia nowoczesnej przestrzeni, odpowiadającej na potrzeby i problemy mieszkańców obszaru rewitalizacji. Stadion sportowy jest jedyną tak dużą przestrzenią przeznaczoną na cele sportowe i rekreacyjne, z jednoczesną możliwością organizacji wydarzeń kulturalnych. Przy odpowiednich, zintegrowanych działaniach rewitalizacyjnych zwiększających atrakcyjność, funkcjonalność i bezpieczeństwo na obiekcie i wokół niego oraz z uwagi na bliskość innych obiektów takich jak Szkoła Podstawowa, cmentarz czy market, cały teren może stać się centrum życia lokalnego.

Tereny wzdłuż rzeki Wełny – stanowią malowniczy, zielony obszar, znany ze swych walorów turystycznych. Po rzece organizowane są spływy kajakowe. Natomiast przy odpowiednim zagospodarowaniu przestrzeni i pustostanów znajdujących się w jej sąsiedztwie, służyć może ona za miejsce integracji mieszkańców, miejsce spotkań i organizacji różnego rodzaju wydarzeń na świeżym powietrzu i nie tylko. Ich zagospodarowanie przyczyniłoby się do ożywienia społecznego tej części obszaru rewitalizacji, a także poprawiłoby jakość i dostępność do obiektów spełniających funkcje rekreacyjne i kulturalne.

Parki podworskie w Podlesiu Kościelnym oraz Zakrzewie – stanowią pozostałość po dawnej formie przestrzennej miejscowości. Współcześnie stanowią jedyne tereny zieleni urządzonej w obu wsiach oraz podstawowe tereny rekreacyjne do spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu. Na ich obszarze znajdują się także dwa zabytkowe dworki, jednak żaden z nich nie jest własnością Gminy. Park w Zakrzewie częściowo zalicza się do majątku gminnego.

Nie użytkowane budynki o walorach historycznych i zabytkowych m.in. budynek po byłej Szkole w Podlesiu Kościelnym, budynek dworca kolejowego, budynek po byłym Gimnazjum w Mieścisku – budynki te posiadają wolne przestrzenie do zagospodarowania, jednak ze względu na to, że obecnie stoją puste, ulegają stopniowemu niszczeniu. Wśród wymienionych obiektów, własność Gminy Mieścisko stanowią wszystkie z ww. budynków.

Gmina Mieścisko posiada również możliwe do wykorzystania potencjały w zakresie gospodarki i ochrony środowiska. Na terenie Gminy **funkcjonuje kilka dużych przedsiębiorstw** będących miejscem pracy dla wielu mieszkańców. W zakresie ochrony środowiska jako potencjał wskazać dofinansowania świadczone przez Gminę na potrzeby utylizacji wyrobów zawierających azbest.

3.5. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji potwierdza zasadność jego wyznaczenia. Na obszarze tym występuje koncentracja negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych, które znacząco hamują rozwój obszaru rewitalizacji, jak i całej Gminy. Obszar rewitalizacji składa się z 4 podobszarów, z których jeden stanowi część miejscowości Mieścisko, które odgrywa istotne znaczenie pod względem usługowym, rekreacyjnym, reprezentacyjnym i kulturowym dla wszystkich podobszarów. Pomimo tego, wieloletnie zaniedbania doprowadziły do degradacji tego obszaru, co spowodowało zanik aktywności społecznej w całym obszarze rewitalizacji. Ponadto, w podobszarach Gorzewa, Zakrzewa oraz Podlesia Kościelnego zidentyfikowano znaczący problem braku lub niedostatecznej liczby miejsc przeznaczonych na cele lokalnej społeczności i jej integracji. Na wyznaczonym obszarze zidentyfikowano w szczególności: wysoki poziom osób dotkniętych ubóstwem oraz osób ze szczególnymi potrzebami, starzenie się społeczeństwa, niski poziom edukacji oraz poczucia bezpieczeństwa, wysoką przestępczość, w tym akty wandalizmu i niszczenie przestrzeni publicznej, niski poziom integracji mieszkańców oraz ich uczestnictwa w życiu publicznym, niską aktywność lokalnych przedsiębiorstw, niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, nagromadzenie odpadów komunalnych w miejscach niewyznaczonych, niską świadomość ekologiczną mieszkańców, niedostateczną liczbę miejsc o funkcjach integracyjnych, rekreacyjnych, wypoczynkowych lub ich stan techniczny, w tym niedostateczne wykorzystanie istniejących przestrzeni do pełnienia takich funkcji, niedostateczną dostępność do terenów zielonych lub ich zaniedbanie, niedostateczną dostępność przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, niską estetykę przestrzeni publicznych, złą jakość infrastruktury drogowej, pieszej i rowerowej, niewłaściwe zagospodarowanie rynku i przestrzeni wokół niego zniechęcające mieszkańców do jego odwiedzania, przez co przestrzeń ta nie spełnia funkcji głównego centrum życia społecznego i gospodarczego, co zmniejsza również atrakcyjność terenów przyległych, częściowy brak powiązania istniejących przestrzeni publicznych spójnymi szlakami pieszymi lub rowerowymi, dużą liczbę obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym wymagającym remontów lub modernizacji, dużą liczbę gminnych obiektów nieużytkowanych, stanowiących wysoką wartość historyczną i kulturową obszaru, częściowe lub całkowite niedostosowanie obiektów użyteczności publicznej do standardów dostępności oraz wysokiej jakości obsługi interesantów.

Potrzeba rewitalizacji wynika z nagromadzenia zjawisk problemowych, ale również z ich wzajemnego powiązania i oddziaływania. Problemy w sferze społecznej (np. akty wandalizmu, brak integracji mieszkańców) wynikają częściowo z innych problemów (np. niedostatecznej liczby miejsc spędzania czasu wolnego oraz miejsc o funkcjach integracyjnych, rekreacyjnych, wypoczynkowych). Problem starzejącego się społeczeństwa jest nierozdzielnie powiązany z obniżającym się poziomem aktywności i integracji społecznej, ale też zwiększa potrzeby związane z dostosowaniem przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup wiekowych.

Na obszarze rewitalizacji zauważa się również spadek aktywności lokalnych przedsiębiorców, czego przyczyną jest brak miejsca do wypromowania swoich produktów oraz duża konkurencja w postaci funkcjonujących dużych zakładów produkcyjnych i centrów usługowych w bliskiej odległości od Mieściska. Większa liczba ofert pracy oraz korzystniejsze warunki zatrudnienia, a także lepsze perspektywy rozwoju zawodowego sprawiają, że firmy te przyciągają większość osób poszukujących pracy. Ponadto często tańsze produkty produkowane na dużą skalę oferowane w większych sklepach i marketach są łatwiej dostępne oraz atrakcyjniejsze „dla kieszeni” mieszkańców, niż szukanie podobnych produktów u lokalnych przedsiębiorców.

Na skalę problemów obszaru wpływa również zjawisko, jakim jest brak atrakcyjnie zagospodarowanych i dostępnych miejsc, w dobrym stanie technicznym mających pozytywny wpływ na chęć integracji wśród

mieszkańców. Obecnie na obszarze rewitalizacji istnieją co prawda miejsca o funkcjach rekreacyjnych (Rynek w Mieścisku, Stadion w Mieścisku, Świetlica wiejska w Podlesiu Kościelnym oraz boiska przy starej szkole w Podlesiu Kościelnym i w Gorzewie czy park w Zakrzewie, obszar w sąsiedztwie rzeki Wełny), jednak część z nich nie jest w całości zagospodarowana i wykorzystana do pełnienia funkcji społecznych i kulturalno-sportowych na odpowiednim poziomie (Rynek, Stadion w Mieścisku oraz boiska przy starej szkole w Podlesiu Kościelnym, Park w Zakrzewie czy tereny w sąsiedztwie rzeki Wełny). Deficyt miejsc integracji lokalnej społeczności obserwuje się szczególnie w podobszarach Gorzewa oraz Zakrzewa, w których brakuje obiektów mogących spełniać potrzeby mieszkańców w tym zakresie niezależnie od pory roku czy warunków pogodowych. W Zakrzewie jest to jedynie stary Park, natomiast w Gorzewie małe boisko z niewielką, zadaszoną przestrzenią w jego sąsiedztwie.

Centralnym miejscem w układzie urbanistycznym Mieściska jest Rynek, który powinien stanowić funkcje reprezentacyjne oraz społeczno-gospodarcze w miejscowości. Obecnie, ze względu na nieatrakcyjne zagospodarowanie Rynku i duży ruch komunikacyjny, jego wizerunek nie zachęca mieszkańców do spędzania tam wolnego czasu. Dawniej rynki były przestrzenią wymiany handlowej, były dobrze skomunikowane, dlatego też skupiały znaczną część społeczeństwa. Zauważono, że tracąc funkcje o charakterze handlowym, zatracą się także funkcje integracyjne. Obecnie sąsiedztwo Rynku jest częścią, która wymaga niezwłocznych zmian w celu ożywienia przestrzeni. Istotnym aspektem w tym zakresie powinno być zagospodarowanie wolnej przestrzeni za Urzędem Gminy, tym samym poprawiając jej estetykę, bezpieczeństwo oraz dostępność na nowo ożywiając centrum miejscowości.

Z uwagi na degradację przestrzenną, wsparciem w ramach rewitalizacji należy objąć również teren w sąsiedztwie cieków Wełny w celu przywrócenia im walorów środowiskowych i nadania nowych funkcji rekreacyjnych i wypoczynkowych. Rzeka Wełna stanowi najbardziej rozpoznawalny fragment Gminy, jednak jej potencjał nie jest w pełni wykorzystany. W sąsiedztwie rzeki w podobszarach Zakrzewa znajduje się pustostan po dawnej przepompowni – obecnie jest nieużytkowana i niedostępna dla mieszkańców, a zarośnięty i zdegradowany teren powoduje również wiele problemów społecznych i środowiskowych. Ponadto mógłby stać się centrum spotkań dla lokalnej społeczności.

Przeprowadzając kompleksowo proces rewitalizacji pamiętać należy, że poszczególne podobszary stanowić powinny obszar, w którym przestrzeń zielona odgrywać będzie istotną rolę w zapewnieniu mieszkańcom sposobu na efektywny wypoczynek i rekreację. Ze względu na problemy obszaru w sferze środowiskowej spowodowane zbyt małą powierzchnią terenów zielonych w stosunku do powierzchni sztucznej, w projektowanej przestrzeni należy również uwzględnić wydzielenie powierzchni biologicznie czynnych (na placach, budynkach czy w ich sąsiedztwie).

Aktywność mieszkańców można pobudzać wykorzystując istniejący potencjał kulturowy obszaru. Obszar rewitalizacji charakteryzuje się mnogością zabytkowych budowli. Miejsca te stanowią dużą wartość historyczną, jednak część z nich jest nieużytkowana lub nieodpowiednio zagospodarowana, przez co tracą swoją rangę (stara szkoła w Mieścisku) lub stopniowo niszczyć (budynki po dawnym dworcu kolejowym w Mieścisku oraz po dawnej szkole w Podlesiu Kościelnym), co wpływa negatywnie na wizerunek całego obszaru oraz zniechęca do ich odwiedzania.

Potencjał w postaci świadomych i aktywnych jednostek gminnych, jak i stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy, może stanowić również bazę do budowania zintegrowanej, wzajemnie wspierającej się wspólnoty społecznej oraz fundament zrozumienia, akceptacji i otwartości wobec różnorodności i odmienności. Dlatego też należy stworzyć przestrzeń rozwoju i budowania kompetencji mieszkańców przy wykorzystaniu lokalnych potencjałów, zarówno materialnych (wolnych przestrzeni

w istniejących budynkach), jak i niematerialnych (zaangażowaniu funkcjonujących jednostek organizacyjnych Gminy i organizacji pozarządowych).

Ze względu na duży udział osób starszych w strukturze mieszkańców, istnieje również pilna potrzeba dostosowania przestrzeni i obiektów publicznych do ich potrzeb. Wpłynie to na samodzielność takich osób, które będą mogły we własnym zakresie załatwić sprawy urzędowe czy dostać się w określone miejsce w danych miejscowościach. Poskutkuje to również większym poziomem włączenia osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w życie lokalnej społeczności.

Z kolei w związku z generowanym zanieczyszczeniem powietrza na obszarze rewitalizacji należy brać również pod uwagę potrzeby termomodernizacyjne budynków oraz zwiększenie stopnia wykorzystywania alternatywnych źródeł energii przez mieszkańców, przedsiębiorców oraz instytucje publiczne.

Ze względu na położenie fragmentu obszaru rewitalizacji na terenie szczególnego zagrożenia powodziowego, podczas realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w jego granicach, należy każdorazowo uwzględniać wymagania i przepisy prawne dotyczące gospodarowania na tego typu obszarach.

4. Opis wizji stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji

Na podstawie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, a także biorąc pod uwagę lokalne potencjały obszaru oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych zdefiniowano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Stanowi ona wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych.

Wizja stanowi wizualizację celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce.

Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinni utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem.

Przyjmując powyższe założenie, wizja obszaru rewitalizacji w perspektywie do 2033 roku brzmi:

Dzięki przeprowadzeniu procesu rewitalizacji, Mieścisko, Podlesie Kościelne, Gorzewo i Zakrzewo to atrakcyjne, wielofunkcyjne, bezpieczne i estetyczne, tętniące życiem przestrzenie, pełne zaangażowanej, przedsiębiorczej i zintegrowanej społeczności, w której każdy znajdzie coś dla siebie.

Przestrzeń zachęca zarówno do spotkań sąsiedzkich **na świeżym powietrzu**, jak i **wewnątrz atrakcyjnie zagospodarowanych budynków**, umożliwiając integrację oraz uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych niezależnie od pory roku czy warunków pogodowych. Przestrzenie dotychczas niezagospodarowane bądź zachowane w złym stanie technicznym są **użytkowane i wykorzystywane przez mieszkańców** w każdym wieku do spełniania swoich pasji, rozwoju i nawiązywania znajomości, a **zaangażowanie liderów społecznych** i ich wgląd na potrzeby drugiego człowieka przelewa się na pobudzanie aktywności i poczucia przynależności lokalnej wśród innych mieszkańców Gminy.

Zrewitalizowane przestrzenie **odpowiadają na realne problemy mieszkańców**, a bogata oferta społeczna i specjalistyczna pomoc oferowana na wysokim poziomie w budynkach pozbawionych barier architektonicznych sprawia, że każdy mieszkaniec czuje się **słyszalny, doceniany i ważny**.

Po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych mieszkańcy obszaru stanowią świadome i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie. Obserwuje się pozytywny wpływ rewitalizacji zarówno na mieszkańców podobszaru Mieścisko, ale także całej społeczności gminnej, która korzysta z tętniącego życiem stadionu, rynku, dworca oraz okolicznych atrakcji. W okolicznych mniejszych miejscowościach, takich jak Podlesie Kościelne, Gorzewo oraz Zakrzewo, mieszkańcy również znajdują coś dla siebie niezależnie od wieku, pory roku czy pogody. We wszystkich podobszarach organizowane są cykliczne wydarzenia kulturalne i integracyjne, które pozwalają na aktywizację mieszkańców i aktywne spędzanie czasu wolnego. Spotkania różnych grup lokalnej społeczności inicjowane są oddolnie, wynikają z wewnętrznej potrzeby i działalności lokalnych liderów. Przeprowadzone działania pozwoliły również na zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, energooszczędności budynków i poprawę bezpieczeństwa mieszkańców wraz z estetyką przestrzeni. Ożywienie stadionu oraz innych boisk w mniejszych miejscowościach, jakie nastąpiło w wyniku procesu rewitalizacji, przyciąga wszystkich mieszkańców Gminy i zachęca do uprawiania sportu. Powstałe przestrzenie są przyjazne wszystkim mieszkańcom, również tym ze szczególnymi potrzebami. Elementy małej architektury służą wypoczynkowi oraz zwiększają ruch na terenach zielonych.

Obszary w sąsiedztwie dawniej opuszczonych budynków, wzbogacono o nowe nasadzenia. Tętnią życiem również poprzez koncentrację wielu istotnych funkcji, zarówno kulturalnych, sportowych, jak również społecznych. Mieszkańcy znaleźli atrakcyjne przestrzenie, w których organizują pikniki, spotkania ze znajomymi, dbając jednocześnie o przestrzeń publiczną i chroniąc środowisko. Ponadto organizowane szkolenia, wydarzenia i zajęcia wpływają pozytywnie na atrakcyjność mieszkańców na rynku pracy oraz dbają o zdrowie psychiczne i fizyczne mieszkańców.

Obszar rewitalizacji nie jest zanieczyszczony ani zniszczony, a mieszkańcy i lokalne przedsiębiorstwa rozwijają się prędko dzięki sprawnej i funkcjonującej infrastrukturze. Wzrost bezpieczeństwa oraz atrakcyjności przestrzeni, a także dostępności do opieki przedszkolnej spowodowało zwiększenie liczby ludności.

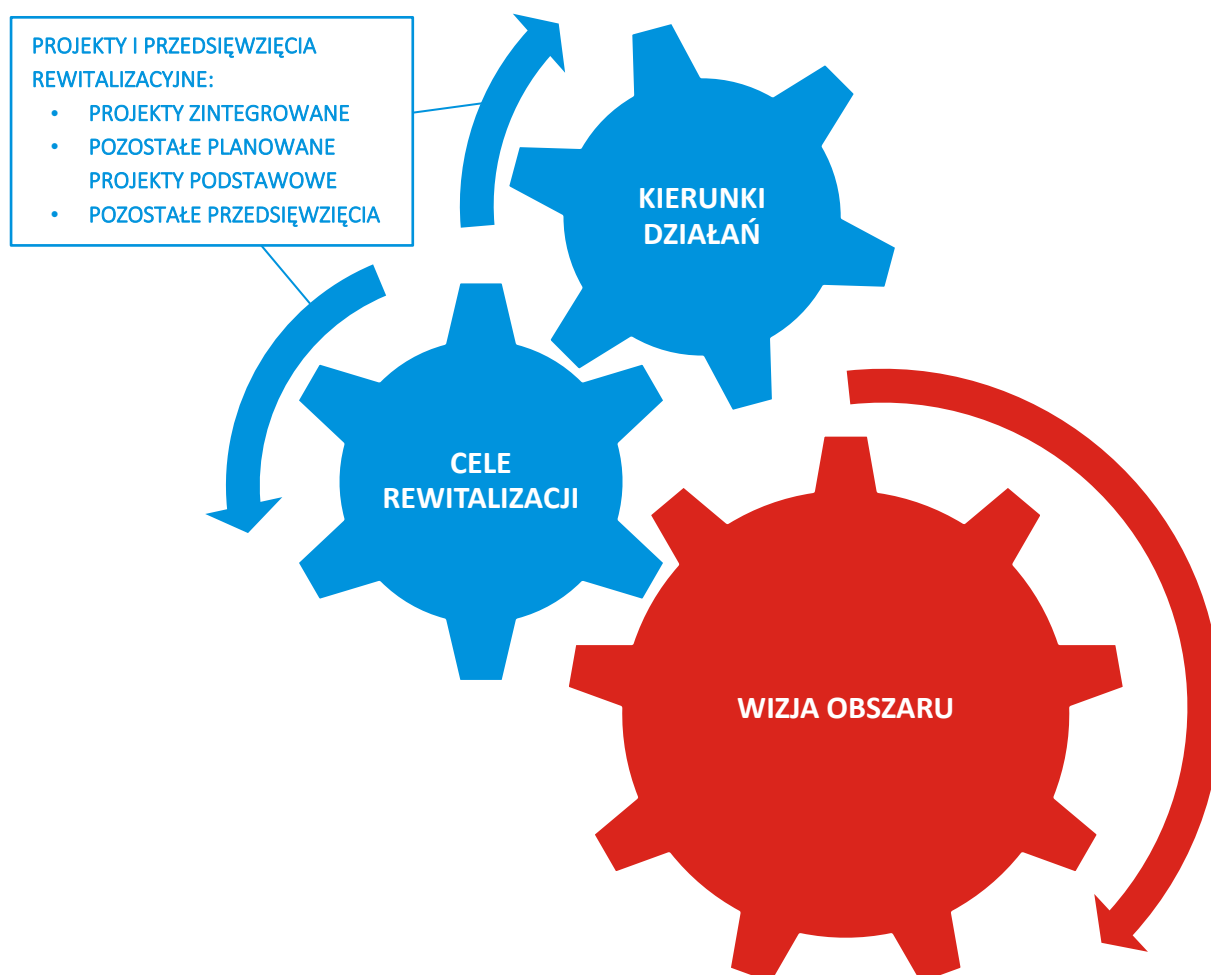
5. Cele rewitalizacji i odpowiadające im kierunki działań

Zdefiniowana wizja obszaru rewitalizacji w 2033 roku będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań. Część programowa dokumentu została opracowana na bazie przeprowadzonej diagnozy, a także podczas warsztatów rewitalizacyjnych umożliwiających zaangażowanie zróżnicowanych grup interesariuszy na etapie planowania procesu rewitalizacji.

Wskazane cele i kierunki działań stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, służące ograniczeniu bądź wyeliminowaniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do rewitalizacji.

Cele i kierunki rewitalizacji będą osiąganę poprzez realizację konkretnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wskazanych w rozdziale 7. Poniżej przedstawiono strukturę programowej części procesu rewitalizacji.

Ryc. 27. Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Dla obszaru rewitalizacji wyznaczono 18 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

Tab. 10. Cele i kierunki rewitalizacji

CEL 1: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie	
Kierunek 1.1.	Wspieranie organizacji pozarządowych i lokalnych liderów w działaniach na rzecz integracji społecznej
Kierunek 1.2.	Wzmocnienie integracji i solidarności wewnątrz i międzypokoleniowej
Kierunek 1.3.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
Kierunek 1.4.	Pobudzanie aktywności mieszkańców na rzecz najbliższego otoczenia
Kierunek 1.5.	Szersze włączenie obywateli w procesy decyzyjne w obszarze rewitalizacji
Kierunek 1.6.	Wzrost podejmowanych inicjatyw oddolnych i ich wsparcie przez samorząd
CEL 2: Szeroka oferta społeczna, rekreacyjna oraz kulturalna zadowalająca i rozwijająca mieszkańców	
Kierunek 2.1.	Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców w różnych grupach wiekowych
Kierunek 2.2.	Zwiększenie możliwości i różnorodności form spędzania czasu wolnego dla różnych grup społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i seniorów
Kierunek 2.3.	Aktywizacja osób bezrobotnych, dotkniętych ubóstwem, osób ze szczególnymi potrzebami oraz współpraca w tym zakresie pomiędzy różnymi instytucjami
Kierunek 2.4.	Stworzenie przestrzeni umożliwiającej promocję i sprzedaż lokalnych produktów
Kierunek 2.5.	Zwiększenie atrakcyjności nauczania, w oparciu o nowopowstałą infrastrukturę
Kierunek 2.6.	Poprawa dostępu do usług społecznych, w tym rehabilitacji, psychologa oraz opieki przedszkolnej
CEL 3: Obszar rewitalizacji bezpiecznym, funkcjonalnym i atrakcyjnym miejscem do życia	
Kierunek 3.1.	Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców
Kierunek 3.2.	Poprawa stanu technicznego miejsc integracji na świeżym powietrzu poprawiających kondycję fizyczną i psychiczną mieszkańców
Kierunek 3.3.	Poprawa dostępności przestrzeni publicznych, w tym eliminowanie barier architektonicznych
Kierunek 3.4.	Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa
Kierunek 3.5.	Łagodzenie zmian klimatu w miejscowościach poprzez wprowadzanie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury
Kierunek 3.6.	Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza oraz wzmacnianie zachowania przyrody i różnorodności biologicznej

Źródło: opracowanie własne.

6. Opis powiązań Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033 ma przede wszystkim wymiar lokalny. Dokument odpowiada na problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizacji, kreując tym samym rozwój na poziomie jednostki samorządu terytorialnego, jaką jest Gmina Mieścisko. W poniższej tabeli przedstawiono analizę spójności niniejszego Programu z dokumentami obowiązującymi w Gminie Mieścisko, a także wskazano w jaki sposób cele i kierunki działań określone w Gminnym Programie Rewitalizacji wpływają na realizację celów i założeń programów i dokumentów na poziomie regionalnym i krajowym.

Tab. 11. Opis dokumentów powiązanych z Gminnym Programem Rewitalizacji

Dokumenty na poziomie krajowym
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – SOR
Głównym celem SOR jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców kraju przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarach: społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Jednym z kluczowych czynników wpływających na realizację tego celu jest zapewnienie skutecznie działającego państwa i instytucji służących wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. W SOR przedstawiono nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Podejście to opiera się na indywidualnym potencjale terytorialnym, inwestycjach, innowacjach, rozwoju, eksporcie oraz wysoko przetworzonych produktach. Fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu. W SOR wyznaczono trzy cele szczegółowe: I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna). <u>II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie).</u> <u>III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE).</u>
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL)
Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Odpowiada to celowi szczegółowemu II Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR). Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 wyznacza cztery cele szczegółowe: <u>Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych.</u> <u>Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej.</u> <u>Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy.</u> <u>Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.</u>
Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 (SRKS)

Celem głównym SRKS 2030 jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków. Odnosi się on bezpośrednio do realizacji celów SOR.

Cel główny SRKS 2030 jest doprecyzowany przez trzy cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne.

Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich.

Cel szczegółowy 3: Wzmocnienie rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przez sektory kultury i kreatywne.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR)

Celem głównym KSRR jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.

Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych,

Cel szczegółowy 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Dokumenty na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

W dokumencie nakreślono wizję rozwoju województwa wielkopolskiego w perspektywie do 2030 roku: Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa.

Powyższą wizję odzwierciedlają następujące cele strategiczne i operacyjne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców.

1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu.

1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia.

1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy.

2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu.

2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie.

2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom.

2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu.

3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski.

3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa.

3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski.

3.3. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i efektywności energetycznej.

4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług.

4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+

Model rozwoju przestrzennego województwa wielkopolskiego oraz analiza uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych stanowią podstawę wyznaczenia celów polityki przestrzennej.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, realizując wymiar terytorialny polityki rozwoju, przyjmuje cel generalny Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020:

„Efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych na rzecz wzrostu konkurencyjności województwa służące poprawie jakości życia mieszkańców w warunkach zrównoważonego rozwoju”.

Dla realizacji modelu rozwoju przestrzennego województwa wielkopolskiego określa się osiem celów polityki przestrzennej, które pozostają spójne z celami strategicznymi Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020. Jest to:

1. Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej
2. Ochrona walorów przyrodniczych
3. Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego
4. Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji
5. Zrównoważony rozwój rolnictwa
6. Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa
7. Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej
8. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom

Dokumenty na poziomie ponadlokalnym

Strategia rozwoju Powiatu Wągrowieckiego na lata 2001-2020

Misja – Powiat Wągrowiecki obszarem trwałego rozwoju społeczno-gospodarczego zgodnego z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego, dostosowanym do wyzwań cywilizacyjnych XXI wieku i wymogów Unii Europejskiej.

Cel 1. Trwały rozwój lokalnego rynku pracy w sferze produkcji i usług komercyjnych oraz wspieranie działań na rzecz poprawy efektywności i konkurencyjności rolnictwa oraz wielofunkcyjnego rozwoju terenów wiejskich.

Cel 2. Stała poprawa poziomu jakości świadczonych usług społecznych w sferze edukacji, opieki medycznej, pomocy socjalnej oraz stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Cel 3. Zachowanie cennych zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz osiągnięcie europejskich standardów jego stanu.

Dokumenty na poziomie lokalnym

Strategia Rozwoju z Planem Lokalnego Rozwoju Gminy Mieścisko 2021-2030

Cel sporządzenia strategii oraz planu rozwoju lokalnego gminy wiąże się z dostosowaniem tego dokumentu do wielu zmian, które następują zarówno w gminie, jak również w otaczającej jej rzeczywistości społeczno-gospodarczej, którą tworzy powiat wągrowiecki, województwo wielkopolskie oraz Polska. Zmiany te tworzą nowe uwarunkowania dla rozwoju lokalnego w dobie powszechnego dostępu do Internetu, wzrostu świadomości społeczności lokalnej, rosnącej presji mieszkańców na skuteczniejsze i bardziej efektywne rozwiązywanie różnych problemów, nie tylko tych związanych z bezrobociem, przestępczością, ubóstwem, wykluczeniem, ale także innych, które dotyczą przedsiębiorczości i rolnictwa, udziału społeczności lokalnej w procesie decyzyjnym oraz ogólnie rozumianej jakości życia. Realizacja zmian zgodnie z oczekiwaniami społeczności lokalnej stanowi coraz większe wyzwanie dla władz lokalnych gminy, stąd konieczność ponownego zdiagnozowania stanu gminy oraz potrzeba zapisania tych zmian zarówno w strategii rozwoju jak i w planie rozwoju lokalnego. Przygotowanie takiego dokumentu jest

bezwzględny wymóg pozyskania środków zewnętrznych w ramach nowego okresu finansowania Unii Europejskiej 2021-2027 poprzez różne programy

Misją gminy jest zapewnienie wzrostu jakości życia jej mieszkańców poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, rozwój mikroprzedsiębiorczości i rolnictwa, infrastruktury, edukacji, ochrony zdrowia, opieki społecznej, agroturystyki i sportu z wykorzystaniem współpracy i lokalnych zasobów, mocnych stron gminy oraz szans dla przezwyciężenia słabych stron i zagrożeń, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Wizja: Gmina Mieścisko oferuje społecznie akceptowalne warunki życia i interesujące miejsca pracy z dostępem do usług publicznych wyższej jakości, przy eliminacji wykluczeń w dostępie do Internetu, usług zdrowotnych, opieki społecznej oraz w zakresie korzystania z infrastruktury w oparciu o ekologiczne, innowacyjne rozwiązania.

Gmina Mieścisko przedsiębiorcza i efektywna rolniczo, atrakcyjna inwestycyjnie, bezpieczna dla życia i biznesu, lokalny lider promocji upraw ekologicznych, produkcji zdrowej żywności, zwierzęcej i przetwórstwa, atrakcyjna dla agroturystyki, sportu, rekreacji, wypoczynku i odnowy biologicznej, miejscem zintegrowanej współpracy społecznej nastawionej na rozwój z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii oraz wyższą jakość edukacji i kultury z zachowaniem jej dziedzictwa.

Priorytetami rozwojowymi Gminy są:

- Poprawa możliwości zatrudnienia i warunków życia mieszkańców, dostępu do usług publicznych o wyższej jakości, poprzez eliminację wykluczeń w dostępie do Internetu, usług zdrowotnych, społecznych oraz w zakresie korzystania z infrastruktury,
- Wzrost przedsiębiorczości, innowacyjności, podnoszenie kwalifikacji zawodowych, konkurencyjność z wykorzystywaniem nisz rynkowych w zakresie produkcji i usług, tworzenia grup producenckich oraz kreowania promocji i budowy wizerunku gminy,
- Produkcja zdrowej żywności z upraw ekologicznych oraz wytwarzanie czystej energii i ciepła,
- Dostępność transportowa, efektywność lokalnej przedsiębiorczości rolnictwa i przechowywalność rolnospożywcze,
- Turystyka, sport, rekreacja, wypoczynek oraz usługi odnowy biologicznej połączone z rehabilitacją.

Dokument zawiera następujące cele strategiczne i operacyjne:

CEL STRATEGICZNY I. Poprawa lokalnego rynku pracy i warunków życia mieszkańców poprzez rozwój możliwości zatrudnienia i dostępu do usług publicznych oraz w zakresie korzystania z infrastruktury technicznej.

I.1 PROMOWANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI LOKALNEJ I AKTYWIZACJA ZAWODOWA

I.2 POPRAWA JAKOŚCI EDUKACJI - PODNOSZENIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH

I.3 POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, ŚRODOWISKA ORAZ BEZPIECZEŃSTWA MIESZKAŃCÓW

I.4 ROZWÓJ LOKALNEJ GOSPODARKI DLA POTRZEBY SENIORÓW

I.5 POPRAWA DOSTĘPU I JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH

CEL STRATEGICZNY II. WZMOCNIENIE LOKALNEGO POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO GMINY

I.1 POPRAWA KONKURENCYJNOŚCI I INNOWACYJNOŚCI LOKALNYCH PRZEDSIĘBIORSTW, W TYM GOSPODARSTW ROLNYCH.

II.2 OPRACOWANIE ANALIZY DOTYCZĄCEJ MOŻLIWOŚCI STWORZENIA KLASTRA NA TERENIE GMINY EKOLOGICZNYCH GOSPODARSTW ROLNYCH I PRODUCENTÓW ZDROWEJ ŻYWNOSTI.

II.3 ROZWÓJ INNYCH, NOWYCH RODZAJÓW PRODUKCJI W OPARCIU O ISTNIEJĄCE W GMINIE ZASOBY PRACY, TRADYCJE PRODUKCJI I DOSTĘPNE TERENY INWESTYCYJNE.

II. 4 OPRACOWANIE PROGRAMU ROZWOJU GOSPODARCZEGO GMINY MIEŚCISKO WRAZ Z PROGRAMEM PROMOCJI TERENÓW INWESTYCYJNYCH.

CEL STRATEGICZNY III POPRAWA DOSTĘPNOŚCI TRANSPORTOWEJ WEWNĄTRZ GMINY

III. 1 POPRAWA DOSTĘPNOŚCI I SPÓJNOŚCI LOKALNEJ SIECI DROGOWEJ

III. 2 WYKORZYSTANIE LINII KOLEJOWEJ Nr 385 ZE STACJĄ W MIEŚCISKU WE WSPÓŁPRACY Z SĄSIEDNIMI GMINAMI DO BUDOWY ŚCIEŻKI ROWEROWEJ

III. 3 ROZWÓJ SPECJALIZACJI LOGISTYCZNO – MAGAZYNOWEJ NA TERENIE GMIN

CEL STRATEGICZNY IV ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ OBSZARÓW SOŁECKICH GMINY

IV.1 GMINA MIEŚCISKO LIDEREM PRODUKCJI EKOLOGICZNEJ

IV.2 ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SOŁECTW I SIEDLISK GMINY

CEL STRATEGICZNY V ROZWÓJ POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO GMINY W OPARCIU O WARUNKI NATURALNE I DZIEDZICTWO KULTUROWE

V.1 OPRACOWANIE BROSZUR, FOLDERÓW TURYSTYCZNYCH, MAP, PRZYGOTOWANIE STRONY INTERNETOWEJ, APLIKACJI MOBILNYCH, AKCJI MAILINGOWEJ Z PROGRAMAMI PLANOWANYCH IMPREZ W GMINIE, W TYM MATERIAŁÓW REKLAMOWYCH DLA OKREŚLONYCH GRUP DOCELOWYCH DOTYCZĄCYCH WYKORZYSTANIA USŁUG W GMINNYM CENTRUM PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ.

V. 2 ROZWÓJ POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO GMINY

V. 3 ROZWÓJ USŁUG W GMINNYM CENTRUM PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ POŁĄCZONA Z FIZJOTERAPIĄ I REHABILITACJĄ

CEL STRATEGICZNY VI. INTEGRACJA I WSPÓŁPRACA LOKALNA

VI. 1 INTEGRACJA I WSPÓŁPRACA INSTYTUCJI PUBLICZNYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

VI. 2 BUDOWA MARKI GMINY MIEŚCISKO

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mieścisko na lata 2014-2021

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: edukacja, ochrona zdrowia, bezpieczeństwo publiczne, pomoc osobom niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Działania będą kierowane głównie do środowisk pozostających na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Celem głównym Gminy Mieścisko w zakresie pomocy społecznej jest:

POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA I AKTYWIZACJA MIESZKAŃCÓW GMINY MIEŚCISKO ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM ORAZ ICH INTEGRACJA Z POZOSTAŁYMI MIESZKAŃCAMI GMINY.

Sformułowano następujące priorytetowe obszary:

I. Rodzina.

II. Osoby bezrobotne.

III. Osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków.

IV. Osoby niepełnosprawne.

V. Osoby starsze i chore.

VI. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie.

VII. Osoby zadłużone, zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Dokument zawiera następujące cele strategiczne i operacyjne:

Cel strategiczny 1. Umacnianie rodzin z terenu Gminy Mieścisko w ich prawidłowym funkcjonowaniu.

1.1. Zapewnienie odpowiedniego systemu wsparcia dla rodzin z dysfunkcjami.

1.2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju.

1.3. Pomoc z integracji członków rodzin z terenu Gminy.

1.4. Rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.

Cel strategiczny 2. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Gminy Mieścisko.

2.1.Organizowanie projektów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.

2.2.Organizowanie wspólnie z PUP zatrudnienia dla osób długotrwale bezrobotnych w ramach prac społecznie użytecznych.

2.3.Organizowanie prac interwencyjnych i robót publicznych.

2.4.Wspieranie bezrobotnych w poszukiwaniu pracy.

Cel strategiczny 3. Zahamowanie zjawiska uzależnienia oraz łagodzenie jego skutków.

3.1.Zapewnienie dzieciom ochrony przed skutkami alkoholizmu rodziców.

3.2.Prowadzenie działań profilaktycznych z zakresu uzależnień.

3.3.Zapewnienie dostępu do specjalistycznej pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób uzależnionych oraz rodzin, w których istnieje problem uzależnienia jednego z członków rodziny.

3.4.Wspieranie działalności instytucji i stowarzyszeń prowadzonej w zakresie rozwiązywania problemu uzależnień.

Cel strategiczny 4. Poprawa warunków społecznego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej.

4.1.Zapewnienie wsparcia psychologicznego i społecznego osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi.

4.2. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej.

4.3.Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.

4.4. Udzielenie wsparcia finansowego rodzinom z niepełnosprawną osobą.

4.5.Zapewnienie dostępu do rehabilitacji.

4.6.Zapewnienie aktywnego udziału osobom niepełnosprawnym w życiu kulturalno-społecznym Gminy.

Cel strategiczny 5. Zapewnienie wsparcia osobom starszym i chorym oraz ich aktywizacja.

5.1. Rozwój środowiskowych form opieki dla osób starszych.

5.2.Zwiększenie udziału osób starszych w rekreacji, kulturze i wypoczynku.

5.3. Dostosowanie systemu opieki zdrowotnej do potrzeb osób starszych.

5.4. Rozwój wolontariatu na rzecz pomocy seniorom.

Cel strategiczny 6. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie i łagodzenie jego skutków

6.1.Wsparcie psychologiczne, prawne i socjalne osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

6.2.Wzmocnienie współpracy służb publicznych ze społecznością lokalną w zakresie wykrywania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie.

6.3.Podjęcie odpowiednich działań wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 7. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Gminy Mieścisko.

7.1.Organizowanie doradztwa finansowego i prawnego dla osób zadłużonych.

7.2. Udzielanie pomocy materialnej rodzinom ubogim.

7.3.Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w nabywaniu nowych kwalifikacji oraz kompetencji zawodowych i społecznych.

7.4.Włączenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym do aktywnych form wsparcia.

7.5. Realizacja projektów na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

7.6.Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do własnego rozwoju zgodnie z ich potrzebami.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko

Najnowsza zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko została przyjęta uchwałą nr XXVI/195/2013 Rady Gminy Mieścisko z dnia 10 września 2013 roku.

Naczelnym celem lokalnym wynikającym z uwarunkowań jest:

Uczynienie gminy Mieścisko gminą o wysokim, europejskim poziomie rolnictwa oraz gminą oferującą tereny osadnicze i tereny turystyczne w bezpośrednim kontakcie z naturą – dla miast: Gniezna i Wągrowca.

Oznacza to:

- Zagwarantowanie przestrzegania zasady zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu przestrzenią,
- Przygotowanie rezerwy terenowej pod funkcje osadnicze: zabudowę mieszkaniową, aktywizację gospodarczą, usługi,
- Stworzenie bazy dla rekreacji dla mieszkańców gminy i turystów oraz agroturystyki,
- Podniesienie poziomu produkcji rolnej i przetwórstwa rolniczego do standardów europejskich,
- Zapewnienie warunków do pozyskania energii z alternatywnych źródeł.

CELE PRZESTRZENNE I KULTUROWE

Budowanie tożsamości lokalnej mieszkańców poprzez:

- Pielęgnowanie zabytków, pamiątek historycznych, wszystkich przejawów kultury lokalnej. Akcentowanie położenia w rejonie Gniezna i w pobliżu Szlaku Piastowskiego. Przybliżanie faktów historycznych, a zwłaszcza związków Mieściska z Gnieznem w momencie nadania dokumentu lokacyjnego, oraz tradycji związanej ze św. Wojciechem. Równoległe podkreślanie związków z Wągrowcem, oraz z regionem historyczno-etnograficznym – Pałukami. Nadawanie należytej oprawy obiektom, miejscom i pamiątkom historycznym, takim jak: zabudowa w centrum Mieściska, kościoły drewniane i inne zabytkowe kościoły, zespoły pałacowo-parkowe, m. in. w: Żabiczynie, Budziejewie, legendarny głąz narzutowy w Budziejewku związany z tradycją św. Wojciecha
- Dążenie do uatrakcyjnienia poszczególnych miejscowości. Uzupełnianie wolnych działek ciekawymi obiektami – o właściwych gabarytach i nawiązujących do lokalnych wzorów architektury. Wprowadzanie nowych, zróżnicowanych usług.
- Tworzenie spójnych układów urbanistycznych poszczególnych miejscowości. Eksponowanie obiektów zabytkowych: kościołów, zespołów pałacowo-parkowych. Wprowadzenie zieleni do kompozycji urbanistycznych.
- Propagowanie historii miasta i gminy.
- Zwiększenie liczby imprez kulturalnych, gospodarczych, sportowych, szerokie propagowanie ich i zwiększenie zasięgu popularności
- Dbałość o stosowanie historycznego nazewnictwa.
- Rozszerzenie prawnej ochrony obiektów o walorach historycznych i estetycznych.

CELE PRZYRODNICZE

- Zagwarantowanie ochrony obszarom i obiektom objętym lub wskazanym do objęcia na podstawie przepisów prawnych.
- Zagwarantowanie prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, polegającego na przestrzeganiu zasady zrównoważonego rozwoju.
- Preferowanie działalności inwestycyjnej niematerialnej.
- Traktowanie środowiska przyrodniczego jako układu systemowego z całym zbiorem jego elementów naturalnych, jak rzeźba terenu, woda gleba, zieleń, powietrze i inne, w różnym stopniu przekształconych przez człowieka. Zahamowanie procesów degradacji środowiska.
- Uczytelnienie walorów krajobrazowych i przyrodniczych podstawowych elementów systemu przyrodniczego gminy – doliny Wełny i jej dopływów, lasów, łąk, obszarów rolnych, porolnych, strefy wododziałowej między zlewniami Wełny i małej Wełny, pagórków czołowo-morenowych,
- Budowanie w oparciu o istniejące wartości środowiska uzupełniającej sieci powiązań ekologicznych.
- Monitorowanie stanu środowiska.
- Zahamowanie procesów zanieczyszczenia wód powierzchniowych i wód podziemnych z uwagi na funkcje krajobrazowo-ekologiczne i gospodarcze (zaopatrzenie w wodę, nawodnienie rolnicze).
- Zapewnienie trwałości ekosystemów leśnych, łąkowych, torfowiskowych, bagiennych i wodnych. Przebudowa istniejących drzewostanów zgodnie z siedliskiem, na bardziej różnorodne i odporne. Zalesianie słabych gruntów rolnych.
- Odtworzenie drożności i ciągłości dolin z ekosystemami zieleni.
- Doprowadzenie do synchronizowania procesu ujmowania wód z procesami skutecznego oczyszczania.
- Regulowanie przepływu wód poprzez stosowanie drobnych inżynierskich form poprawiających bilans wód powierzchniowych.
- Ochrona i osłona wód powierzchniowych poprzez fitomelioracje na stokach i krawędziach zboczy.

- Przeciwdziałanie obniżaniu jakości stanu aerosanitarnego miejscowości poprzez ograniczenie powstania i emisji zanieczyszczeń ze źródeł stabilnych oraz poprzez ograniczenie emisji i uciążliwości ze źródeł komunikacji i transportu.

- Zahamowanie obniżania jakości klimatu akustycznego ze szczególnym uwzględnieniem hałasu komunikacyjnego. Przyjęcie różnorodnych form działania: przebudowa systemu komunikacyjnego, uzupełnienie sieci dróg, zabiegi organizacyjne, dbałość o stan techniczny pojazdów oraz stan nawierzchni ulic i dróg.

- Akcentowanie walorów kompozycyjnych zieleni zawartych w istniejących zespołach parkowych i cmentarnych. Przenoszenie tradycyjnych wzorców na nowe zespoły zieleni.

- Poszerzenie terenów dla rekreacji w trosce o poprawę warunków zdrowotnych mieszkańców gminy.

- Rewaloryzowanie terenów po eksploatacji kruszywa naturalnego.

- Podnoszenie „świadomości ekologicznej mieszkańców”.

- Propagowanie sortowania śmieci i „recyklingu”.

- Propagowanie działań na rzecz sadzenia drzew i porządkowania najbliższego otoczenia.

CELE EKONOMICZNE

- Rozwój rolnictwa ukierunkowany na szersze wprowadzanie produkcji sadowniczo-warzywnej (bliskie rynki zbytu) oraz wzrost produkcji bydła (tradycja, baza paszowa i hodowlana),

- Rozwój lokalnego rynku pracy,

- Restrukturyzacja istniejących przedsiębiorstw, działania prywatyzacyjne i inne zabiegi mające na celu dostosowanie do aktualnych wymogów rynku,

- Bardziej intensywne wykorzystanie terenów działalności gospodarczej z uwzględnieniem konieczności wprowadzenia zieleni,

- Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw produkcyjnych, w tym przetwórstwa rolnego,

- Rozwój usług turystycznych, promowanie pozyskiwania dochodów z turystyki i obsługi ruchu turystycznego wśród mieszkańców, coraz szersze wprowadzanie agroturystyki,

- Pozyskiwanie energii z alternatywnych źródeł – budowa elektrowni wodnych, elektrowni wiatrowych, produkcja biomasy,

- Zabezpieczenie terenów o dobrej rencie położenia pod inwestycje publiczne obecnie niesprecyzowane,

- Stworzenie warunków dla szerszej gospodarczej, obywatelskiej i społecznej aktywności mieszkańców,

- Zatrzymanie na obszarze miasta osób i grup decydujących o rozwoju i pomyślności gospodarczej

- Porządkowanie spraw prawnych i własnościowych.

CELE SPOŁECZNE

- Uwzględnienie konsekwencji demograficznych związanych ze zmianami struktury wieku, szczególnie w grupie wieku poprodukcyjnej – proces „starzenia się” społeczeństwa,

- Rozwój budownictwa mieszkaniowego indywidualnego i czynszowego dostosowanie programu budownictwa mieszkaniowego w wymiarze minimum do standardów zakładanych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Program maksimum to dążenie do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych na poziomie standardów Unii Europejskiej,

- Rozwój usług bytowych podstawowych (społecznych i komunalnych) oraz usług kultury, gastronomii, hotelarstwa, zdrowia, opieki społecznej, turystyki, sportu, rekreacji, oświaty ze szczególnym uwzględnieniem kultywowania dziedzin tradycyjnie przyjętych w gminie Mieścisko,

- Realizowanie polityki w zakresie poprawy zdrowotności mieszkańców, poprawy jakości powszechnego szkolnictwa, edukacji rolniczej, kultury, sportu, rekreacji, bezpieczeństwa publicznego, zagrożeń społecznych,

- Preferowanie miejsc pracy w usługach w związku ze zmianami w strukturze zatrudnienia

- Usprawnienie komunikacji związanej z sezonową rekreacją. Zapewnienie bezpieczeństwa osób na drogach publicznych. Stworzenie możliwości sprawnego dowozu towarów,

- Zapewnienie możliwości jak najszerzego korzystania z sieci infrastruktury technicznej i wodnej, kanalizacyjnej, elektroenergetycznej, gazowej, telekomunikacyjnej. Dalsze rozwijanie urządzeń do oczyszczania ścieków przy uwzględnieniu celów przyrodniczych. Szersze wprowadzanie indywidualnych sposobów pozyskiwania energii, unieszkodliwiania ścieków.

Objaśnienie: podkreślone cele i kierunki działań wykazują spójność z celami i kierunkami działań określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne.

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033 wpłynie pozytywnie na osiągnięcie celów operacyjnych i strategicznych wskazanych w powyższych dokumentach. Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji pozostają spójne z zapisami przeanalizowanych dokumentów programowych i strategicznych.

7. Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Gminie Mieścisko zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja zmierzała do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej, a nie wyłącznie do poprawy estetyki przestrzeni czy modernizacji zdegradowanych obiektów. Zaplanowano szeroki katalog działań, na który składa się 6 podstawowych projektów zintegrowanych, 2 pozostałe projekty podstawowe oraz 3 projekty uzupełniające (pozostałe dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne). Projekty podstawowe zintegrowane to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze, projekty pozostałe będą odpowiedzą na problemy pojawiające się w obszarze rewitalizacji, jednak nie w tak rozbudowany sposób jak ma to miejsce przy przedsięwzięciach zintegrowanych, natomiast projekty uzupełniające mają charakter głównie infrastrukturalny, niemniej jednak zlokalizowane są w znaczącym stopniu na obszarze rewitalizacji lub ich realizacja przyczyni się do bezpośredniej poprawy jakości życia mieszkańców.

Projekty zintegrowane to grupy powiązanych ze sobą tematycznie działań, zarówno infrastrukturalnych, jak i nieinfrastrukturalnych, które służą realizacji wspólnego celu. Tworzą one mikroprogramy, w ramach których modernizacja kubatury i przestrzeni stworzy warunki do zapobiegania zanikowi niektórych funkcji (np. funkcji rekreacyjnej), umożliwi wprowadzenie nowych funkcji społecznych, sprzyjać będzie budowaniu więzi społecznych i przywróceniu równowagi życia społecznego.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane będą przez Gminę Mieścisko we współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji i uwzględnieniu ewentualnych uwag, planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w ich realizacji. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji).

7.1. Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tab. 12. Opis projektu zintegrowanego nr 1

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 1
Mieścisko aktywnym mieszkańcom – stworzenie bezpiecznej, funkcjonalnej i nowoczesnej przestrzeni, umożliwiającej uprawianie sportu, naukę poprzez zabawę oraz promocję lokalnych produktów i kultury. W procesie rewitalizacji najważniejsi są jej interesariusze – przede wszystkim mieszkańcy danego obszaru. Z tego względu w procesie rewitalizacji należy nadać priorytetową rangę jej społecznemu wymiarowi. Bez uwzględnienia poprawy jakości życia mieszkańców, niwelowania wykluczenia społecznego, działań na rzecz ograniczenia negatywnych zjawisk społecznych nie można osiągnąć trwałych i skutecznych zmian na obszarach problemowych. Cennym elementem rewitalizacji społecznej jest organizacja wydarzeń, które integrują i włączają w nie lokalną społeczność. W tym celu potrzeba jednak przestrzeni, a przestrzeń ta musi być atrakcyjnie zagospodarowana, zachowana w odpowiednim stanie technicznym i dostępna dla wszystkich. Aktualnie w Mieścisku brakuje przestrzeni znajdującej się na świeżym powietrzu, spełniającej wszystkie te kryteria, jednak teren obejmujący poniższy projekt, przy odpowiedniej aranżacji posiada potencjał, aby stać się centrum lokalnego życia, zaspokajając tym samym znaczną część potrzeb mieszkańców.
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mieścisko
Potencjalni partnerzy
Placówki oświatowe Gminna Biblioteka Publiczna Sołectwa Gminy Mieścisko Kluby sportowe Koła Gospodyń Wiejskich Lokalni przedsiębiorcy Organizacje pozarządowe
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Mieścisko (1): - teren stadionu przy ul. Wągrowieckiej w Mieścisku (dz. ew. nr 95/3, 96/3, 102/2, 103/2, 104/1, 105/1, 106/1, 107, 108/2, 109/4, 112/2 obręb Mieścisko), - teren przy Szkole Podstawowej w Mieścisku (dz. ew. nr 1054/2 obręb Mieścisko), - teren pomiędzy ulicami Wągrowiecka i Słoneczna w Mieścisku (dz. ew. nr 89 obręb Mieścisko)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
W podobszarze rewitalizacji, składającym się z jednostek analitycznych Mieścisko 1 i 2, zidentyfikowano problem przestępczości – stwierdzono wysoką liczbę przestępstw i wykroczeń, wliczając czyny karalne nieletnich. Ponadto na etapie analizy wskaźnikowej zaobserwowano niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym, a także dzieci w wieku od 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców czy problem niskiego poziomu edukacji i niski poziom aktywności społecznej przejawiający się m.in. niską liczbą organizacji pozarządowych w Mieścisku. Ponadto w sferze przestrzenno-funkcjonalnej występuje problem niedostatecznej ilości terenów zielonych czy liczby dostępnych obiektów infrastruktury sportowej. Na etapie badania ankietowego wskazano, że dużym problemem podobszaru jest m.in. niski poziom integracji wśród mieszkańców, ich niski udział w życiu publicznym, niska świadomość ekologiczna, niedostateczna ilość i stan terenów rekreacyjno-wypoczynkowych, wandalizm oraz niedostateczne wsparcie małych przedsiębiorstw. Na etapie diagnostycznym wskazano także problem niskiej estetyki przestrzeni publicznej, zbyt małej powierzchni parkingów i chodników czy bariery architektoniczne dla osób ze

szczególnymi potrzebami. Powyższy stan spowodowany jest m.in. brakiem miejsc i wydarzeń, które mogłyby w atrakcyjny, bezpieczny i efektywny sposób skłonić mieszkańców do wspólnych działań i nawiązania relacji sąsiedzkich przy jednoczesnym rozwoju pasji czy poszerzaniu wiedzy oraz wsparciu małych, lokalnych przedsiębiorstw.

Podobszar rewitalizacji cechuje także wysoki odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Na obszarze brak jest większej przestrzeni, w której seniorzy mogliby wspólnie spędzać czas, realizować swoje inicjatywy czy dzielić się swoją pasją i przygotowywanymi wyrobami. Starsi mieszkańcy często są osobami samotnymi, co może przekładać się na ich poczucie wyobcowania, brak przynależności do lokalnej społeczności, a w konsekwencji prowadzić do pogorszenia stanu zdrowia psychicznego, w tym do depresji. Istotnym problemem jest stan techniczny obiektu Stadionu w Mieścisku – w obszarze rewitalizacji jest to jedyny tej wielkości obiekt, którego aktualny stan odstrasza czy wręcz uniemożliwia dogodne uprawianie sportu czy organizację wydarzeń kulturalnych lub sportowych na skalę nawet całej Gminy. Obserwuje się na nim zły stan nawierzchni boiska, brak odpowiedniego systemu jego nawadniania i odwadniania, czy pogarszający się stan obiektów lekkoatletycznych, w tym bieżni. Brakuje infrastruktury towarzyszącej: nowoczesnych bramek, oświetlenia, piłkochwyłów, ławek trenerskich czy nowoczesnych i zadbanych trybun. Istotnym problemem jest także niedostosowanie przestrzeni do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. Powoduje to konieczność udzielania pomocy przy poruszaniu się np. po trybunach, osobom ze szczególnymi potrzebami przez inne osoby, co w znaczący sposób wpływa na komfort życia tej grupy mieszkańców.

Kolejnym problemem jest zbyt mała przestrzeń przeznaczona na parking dla uczestników różnego rodzaju wydarzeń organizowanych na obiekcie stadionu czy w szkole. Nagromadzenie aut i ich postój w nieprzystosowanych do tego miejscach, powoduje znaczne obniżenie bezpieczeństwa dla wszystkich uczestników ruchu drogowego oraz pieszych, a także zmniejszenie atrakcyjności obszaru i poziomu życia jego mieszkańców. Ogranicza to również dostępność do głównych obiektów publicznych znajdujących się na tym obszarze. Na obszarze rewitalizacji brak jest otwartego terenu spotkań, umożliwiającego wymianę doświadczeń, prezentację rękodzieł czy sprzedaż miejscowych lokalnych produktów, pobudzającej przedsiębiorczość okolicznych mieszkańców. Brakuje również dostępu do terenów zielonych oraz obiektów małej architektury umożliwiających mieszkańcom chwilowy odpoczynek i wytchnienie.

Obserwuje się brak obiektów wpływających pozytywnie na świadomość ekologiczną mieszkańców, w tym najmłodszych, miejsca, gdzie przez zabawę dzieci mogłyby się uczyć i rozwijać nowe pasje jednocześnie przebywając na świeżym powietrzu. Zniszczony teren przy Szkole Podstawowej na chwilę obecną nie jest użytkowany przez szkołę edukacyjnie czy rekreacyjnie. Pokryty jest nawierzchnią asfaltową będącą w złym stanie technicznym, co nie pozwala realizować tam żadnych zajęć edukacyjnych na otwartym terenie. Szkoła nie posiada na chwilę obecną terenu rekreacyjnego dla najmłodszych uczniów, ani miejsca do realizacji zajęć z zakresu ochrony i obserwacji przyrody. Ponadto, dzieci nie mają gdzie poznawać zasad ruchu drogowego z uwagi na brak infrastruktury do nauki.

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest stworzenie spójnej, atrakcyjnej przestrzeni, gdzie każdy z mieszkańców znajdzie coś dla siebie. Zmiana aktualnego stanu tego fragmentu podobszaru rewitalizacji w atrakcyjną i funkcjonalną przestrzeń, w której mieszkańcy mogliby aktywnie spędzać czas – zarówno poprzez branie udziału w zorganizowanych imprezach na stadionie, jak i kameralnych spotkaniach sąsiedzkich na targu. Miejsca bezpiecznego, dobrze skomunikowanego, zapewniającego szereg atrakcji i odpowiadającego faktycznym potrzebom społeczeństwa. Z uwagi na małe odległości pomiędzy Szkołą Podstawową a Stadionem oraz możliwą do zagospodarowania przestrzenią po przeciwnej stronie ulicy Wągrowieckiej, stanowi to idealną przestrzeń rewitalizacyjną w centrum miejscowości.

Odpowiednie zagospodarowanie, modernizacja i poszerzenie oferty Stadionu z jednoczesnym zapewnieniem dostępności obiektu poprawi ogólne warunki do uprawiania sportu na terenie Stadionu w Mieścisku, zachęci dzieci, młodzież, ale także dorosłych do uprawiania różnego rodzaju aktywności fizycznej czy uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych organizowanych na obiekcie. Pobudzi rozwój życia sąsiedzkiego, a tym samym zwiększy integrację pomiędzy mieszkańcami. Zapewnienie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego i rozwoju pasji zniweluje liczbę przestępstw i wykroczeń, także wśród nieletnich oraz występowanie aktów wandalizmu czy alkoholizmu.

Planowana inwestycja na terenie Szkoły Podstawowej poszerzy ofertę edukacyjną szkoły poprzez utworzenie terenu do realizacji lekcji z zakresu ochrony i kształtowania przyrody czy budowę multimedialnego miasteczka ruchu drogowego do nauki przepisów. Budowa placu zabaw dla najmłodszych uczniów szkoły oraz utworzenie miejsca wypoczynku dla dzieci i młodzieży podczas przerw, wpłynie pozytywnie na samopoczucie uczniów. Wszystkie ww. przedsięwzięcia w granicach szkoły mają na celu rozwój intelektualny uczniów i poprawę poziomu edukacji nie tylko w obszarze rewitalizacji, ale także w całej Gminie Mieścisko. Ponadto zapewnienie dostępu do większej ilości terenów zielonych, gdzie dzieci będą miały możliwość poszerzenia wiedzy o ochronie środowiska, tym samym pozytywnie wpłynie na świadomość ekologiczną przyszłych pokoleń.

Odpowiednia modernizacja terenu po przeciwnej stronie ulicy Wągrowieckiej umożliwi stworzenie w jego obszarze targowiska dla lokalnych przedsiębiorców i mieszkańców chcących podzielić się swoimi wyrobami. Targ może stać się swoistym centrum życia lokalnego – miejscem nawiązywania relacji, rozwijania przyjaźni i własnego biznesu. Może skutkować rozwojem aktywności mieszkańców w różnym wieku, czego następstwem będzie stworzenie Koła Gospodyń Wiejskich lub innych stowarzyszeń i formacji zrzeszających mieszkańców. Ponadto planuje się wygospodarowanie części działki na cele parkingu oraz stworzenie elementów zielonej infrastruktury. Celem zagospodarowania omawianego obszaru w ten sposób jest wzrost estetyki, dostępności, atrakcyjności i bezpieczeństwa obszaru rewitalizacji.

Zakres realizowanych zadań

W ramach projektu planowane są działania infrastrukturalne i społeczne. W pierwszej kolejności potrzebna jest kompleksowa modernizacja trzech przestrzeni – stadionu, terenu przy szkole oraz działki po przeciwnej stronie ulicy. Po przeprowadzeniu ww. kroków będzie można przystąpić do realizacji działań w nowopowstałej przestrzeni.

W efekcie zakres rzeczowy projektu zintegrowanego podzielono na trzy powiązane ze sobą moduły, zgodnie z ich rozmieszczeniem przestrzennym, na które składają się zarówno działania infrastrukturalne, jak społeczne:

Moduł I: Rewitalizacja Stadionu w Mieścisku

Moduł I polegał będzie na przeprowadzeniu działań infrastrukturalnych takich jak:

- rozbórka i budowa trybun,
- budowa systemu nawodnienia i odwodnienia terenu,
- budowa infrastruktury lekkoatletycznej (skocznia do skoku w dal, wzwyż, rzutnia do pchnięcia kulą) oraz boisk do piłki siatkowej oraz siatkówki plażowej,
- budowa systemu nagłośniania, oświetlenia terenu, piłkochwyty i monitoringu,
- wymiana nawierzchni oraz bramek na boisku piłkarskim.

Po ukończeniu ww. działań planuje się podjęcie współpracy z klubami sportowymi i placówkami oświatowymi czy sołectwami w celu organizacji zawodów sportowych, turniejów, zajęć dla dzieci i młodzieży. Ponadto przewidywana jest współpraca z organizacjami pozarządowymi, Gminną Biblioteką Publiczną oraz sołectwami w Gminie w celu organizacji wydarzeń kulturalnych czy organizacji corocznie Gminnego Dnia Sportu. W dokładny proces planowania zaangażowani zostaną mieszkańcy, którzy w ramach konsultacji społecznych będą mogli decydować o planowanych do organizacji wydarzeniach, cyklicznych zajęciach czy turniejach lub przekazywać swoje pomysły.

Moduł II: Rewitalizacja terenu przy Szkole w Mieścisku

Działania rewitalizacyjne ujęte w module II skupiać się będą na zaadaptowaniu terenu przy szkole na cele edukacyjne i rekreacyjne – w tym na stworzeniu toru nauki jazdy rowerowej, czy terenu zielonego służącego nauce o ochronie przyrody.

Planowanymi działaniami infrastrukturalnymi na obiekcie są:

- roboty rozbiórkowe starej nawierzchni asfaltowej,
- prace ziemne, nasadzenia i pielęgnacja istniejącej zieleni,
- odwodnienie terenu,
- budowa nowej nawierzchni,

- budowa multimedialnego miasteczka ruchu drogowego,
- budowa placu zabaw,
- montaż małej architektury.

Po ukończeniu prac infrastrukturalnych gospodarowanie terenu zostanie powierzone Szkole Podstawowej w Mieścisku, która będzie odpowiedzialna za organizację na jego terenie zajęć dla dzieci – z zakresu ochrony i kształtowania przyrody oraz z zakresu nauki przepisów i zasad ruchu drogowego. Ponadto plac zabaw, jak i cały teren będzie służył uczniom jako miejsce spotkań i zabaw podczas przerw pomiędzy lekcjami.

Moduł III: Utworzenie Lokalnego Targu wraz z miejscami parkingowymi oraz terenem zielonym

Działania rewitalizacyjne w ramach modułu III skupione będą wokół obszaru zlokalizowanego na działce ewidencyjnej nr 89 w Mieścisku. Obecnie jest to teren niezagospodarowany, znajduje się tam parking o nawierzchni gruntowej, dlatego wymagany jest szereg prac infrastrukturalnych w celu utworzenie Lokalnego Targu wraz z miejscami parkingowymi oraz terenem zielonym. Będą to następujące działania:

- uporządkowanie i częściowe utwardzenie terenu przeznaczonego na targ oraz parking,
- montaż kilku straganów handlowo-wystawniczych,
- budowa zaplecza sanitarnego,
- utworzenie miejsc parkingowych,
- nasadzenia zieleni,
- budowa małej architektury (ławki, kosze na śmieci, lampy),
- budowa systemu monitoringu.

W zmodernizowanej przestrzeni planowane jest stworzenie centrum życia lokalnego w postaci nowopowstałego targu lokalnych produktów, gdzie możliwe będzie nabycie towarów bezpośrednio od lokalnych producentów, co spowoduje skrócenie łańcucha dostaw produktów oraz ułatwi dostęp do produktów ekologicznych (m.in. miodu, wędlin, rękodzieł czy produktów rolnych), poprawi sytuację lokalnych przedsiębiorców oraz pobudzi przedsiębiorczość i aktywność pozostałych mieszkańców. Zagospodarowanie części terenu poprzez nasadzenia i małą architekturę spowoduje powstanie miejsca wypoczynku, a montaż monitoringu i dostęp do większej liczby miejsc parkingowych zwiększy wygodę i zapewni bezpieczne dotarcie do pobliskiej szkoły, targu, stadionu czy cmentarza. Na targu planowane będą także dni tematyczne – kiedy to np. swoimi produktami będą mogły się dzielić Koła Gospodyń Wiejskich z terenu całej Gminy. Spowoduje to zwiększoną aktywność lokalną, skutkującą aktywizacją mieszkańców – stworzenie nowych bądź dołączenie do istniejących Kół Gospodyń Wiejskich lub innych stowarzyszeń i formacji zrzeszających mieszkańców lub po prostu organizacją oddolnych spotkań sąsiedzkich.

Powyżsi partnerzy oraz wydarzenia, zajęcia czy turnieje zaproponowane w poszczególnych modułach stanowią katalog otwarty – współpraca z konkretnymi podmiotami i konkretna oferta kulturalna, sportowa czy społeczna będzie odpowiedzią na aktualne zapotrzebowanie mieszkańców i może ulegać zmianie.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Niniejszy projekt zintegrowany łączy w sobie działania infrastrukturalne i nieinfrastrukturalne. Będzie on realizowany w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach, na płaszczyźnie inwestycyjnej i nieinwestycyjnej. Zastosowane zostanie projektowanie uniwersalne, umożliwiające swobodne korzystanie z obiektów i świadczonych w nich usługach jak największej liczbie osób:

- projekt będzie atrakcyjny i użyteczny dla osób o różnych możliwościach i umiejętnościach,
- uwzględni szeroki zakres indywidualnych preferencji i możliwości odbiorców,
- przestrzeń będzie dostępna dla osób dotkniętych różnymi formami niepełnosprawności (ruchowa, sensoryczna, intelektualna, komunikacyjna) oraz dla osób starszych, osób z wózkami dziecięcymi, ciężkim bagażem itp.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie

Kierunek 1.1. Wspieranie organizacji pozarządowych i lokalnych liderów w działaniach na rzecz integracji społecznej

Kierunek 1.2. Wzmocnienie integracji i solidarności wewnątrz i międzypokoleniowej

Kierunek 1.4. Pobudzanie aktywności mieszkańców na rzecz najbliższego otoczenia

Kierunek 1.5. Szersze włączenie obywateli w procesy decyzyjne w obszarze rewitalizacji

Kierunek 1.6. Wzrost podejmowanych inicjatyw oddolnych i ich wsparcie przez samorząd

CEL 2: Szeroka oferta społeczna, rekreacyjna oraz kulturalna zadowalająca i rozwijająca mieszkańców

Kierunek 2.1. Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców w różnych grupach wiekowych

Kierunek 2.2. Zwiększenie możliwości i różnorodności form spędzania czasu wolnego dla różnych grup społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i seniorów

Kierunek 2.4. Stworzenie przestrzeni umożliwiającej promocję i sprzedaż lokalnych produktów

Kierunek 2.5. Zwiększenie atrakcyjności nauczania, w oparciu o nowopowstałą infrastrukturę

CEL 3: Obszar rewitalizacji bezpiecznym, funkcjonalnym i atrakcyjnym miejscem do życia

Kierunek 3.1. Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców

Kierunek 3.2. Poprawa stanu technicznego miejsc integracji na świeżym powietrzu poprawiających kondycję fizyczną i psychiczną mieszkańców

Kierunek 3.3. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych, w tym eliminowanie barier architektonicznych

Kierunek 3.4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa

Kierunek 3.5. Łagodzenie zmian klimatu w miejscowościach poprzez wprowadzanie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury

Kierunek 3.6. Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza oraz wzmocnianie zachowania przyrody i różnorodności biologicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 600.000,00 zł Moduł II: 1.500.000,00 zł Moduł III: 6.000.000,00 zł Łącznie: 8.100.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Moduł I: Działania infrastrukturalne: 2024-2026 Działania miękkie: 2026-2033 Moduł II: Działania infrastrukturalne: 2023-2026 Działania miękkie: 2026-2033 Moduł III: Działania infrastrukturalne: 2024-2027 Działania miękkie: 2027-2033

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

- poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz bezpieczeństwa drogowego z uwagi na poprawę stanu technicznego obszarów oraz montaż monitoringu,
- zapewnienie miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego, w sposób bezpieczny, akceptowalny społecznie i rozwijający pasje, głównie dla młodzieży,
- zmniejszenie liczby aktów wandalizmu,
- zwiększenie atrakcyjności obszaru dla osób w każdym wieku,
- pobudzenie aktywności społecznej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i grupy społecznej,
- zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców,
- zwiększenie atrakcyjności i skuteczności prowadzonych zajęć szkolnych,
- poprawa stanu i liczby małych przedsiębiorstw w Gminie,
- zwiększenie integracji mieszkańców poprzez inicjatywy oddolne,
- zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców odpowiadającej szerokiej grupie odbiorców oraz zwiększenie dostępności do nich,
- budowanie poczucia współodpowiedzialności za utrzymanie przestrzeni publicznych,
- poprawa wyglądu, estetyki, bezpieczeństwa i trwałości otoczenia.

Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba obszarów poddanych modernizacji	3 szt.	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna
Liczba organizowanych cyklicznych zajęć sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych na stadionie	12 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba wydarzeń sportowych i kulturalnych organizowanych w oparciu o infrastrukturę	10 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba stowarzyszeń i organizacji pozarządowych korzystających z infrastruktury	10 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury	500 osób/rok	Ankietyzacja mieszkańców raz w roku
Liczba uczniów korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury przy Szkole Podstawowej	200 uczniów/rok	Ankietyzacja uczniów raz w roku
Liczba uczestników wydarzeń i zajęć organizowanych w oparciu o infrastrukturę	700 os./rok	Prowadzona lista uczestników bądź dane szacunkowe pozyskiwane od organizatorów
Liczba wystawców na targu	25 os./rok	Ewidencja prowadzona przez pracowników Urzędu Gminy na rzecz sprawozdań

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tab. 13. Opis projektu zintegrowanego nr 2

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 2	
Podróżując w przeszłość, teraźniejszość i przyszłość – rewitalizacja starego dworca Tętniące w przeszłości życiem stacje, dworce i linie kolejowe, zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich coraz częściej znikają z mapy transportowej Polski. Niewykorzystywane, opustoszałe obiekty wraz z kolejową infrastrukturą popadają z czasem w ruinę, tracąc przy tym cenne elementy dziedzictwa historycznego. Aby zatrzymać degradację tych obiektów samorządy decydują się na zmiany sposobu ich użytkowania i ponowne zagospodarowanie przyległych do nich terenów. W przeszłości przez obszar Gminy Mieścisko przebiegała linia kolejowa. Obecnie jest ona nieczynna oraz przeznaczona do rozbiórki. Poza wałami kolejowymi przypomina o tym także budynek dawnego dworca kolejowego w miejscowości Mieścisko. Zabytkowy obiekt po zmianie swojej pierwotnej funkcji częściowo przeznaczony został na mieszkania komunalne, jednak w dużym stopniu pozostaje niezagospodarowany. Współcześnie, zgodnie z zasadami prowadzenia procesów rewitalizacji, myśli się o przystosowaniu go do pełnienia szeregu nowych funkcji – tak aby odpowiadał na realne potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji występujące tu obecnie, a także żeby możliwe było zniwelowanie bądź całkowite wykluczenie problemów mogących pojawić się w przyszłości.	
Nazwa wnioskodawcy	
Gmina Mieścisko	
Potencjalni partnerzy	
Placówki oświatowe Gminna Biblioteka Publiczna Sołectwo Mieścisko Koło Gospodyń Wiejskich Mieścisko Organizacje pozarządowe	
Lokalizacja przedsięwzięcia	
Podobszar rewitalizacji Mieścisko (2): - budynek dawnego dworca kolejowego ul. Kolejowa 3 (dz. ew. nr 354/3 obręb Mieścisko)	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia	
Analiza problemów występujących w różnych sferach w jednostce analitycznej Mieścisko 2 znajdującej się w podobszarze rewitalizacji Mieścisko wykazała szereg wyzwań, z którymi należy się zmierzyć przy planowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Były to m.in.: problemy alkoholizmu, przestępczości czy niskiego poziomu edukacji. Ponadto dostrzega się brak organizacji pozarządowych zrzeszających seniorów przy jednoczesnym widocznym dużym udziale osób w wieku poprodukcyjnym w całkowitej liczbie mieszkańców. Dodatkowe wyzwanie stanowi także znaczny udział osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami w ogólnej liczbie osób korzystających z pomocy społecznej. Warto także podkreślić niedostateczny dostęp do terenów zielonych czy znaczącą część obiektów komunalnych znajdującym się w stanie wymagających remontu, co podkreślono także na etapie badań ankietowych. W przeprowadzonym badaniu ankietowym mieszkańcy dostrzegali także problem niskiego poziomu integracji mieszkańców, starzenia się społeczeństwa, wandalizmu, niskiej estetyki przestrzeni publicznej czy niedostatecznej ilości i stan terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz występowania barier architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami. Powyższy stan spowodowany jest m.in. brakiem miejsc i wydarzeń, które mogłyby skłonić starszych mieszkańców do wspólnych działań. Brakuje obiektu dostosowanego dla ich potrzeb, w którym mogliby	

się spotkać, spędzać razem czas i np. stworzyć Koło Gospodyń Wiejskich w Mieścisku. Starsi i niepełnosprawni mieszkańcy często są osobami samotnymi, co może przekładać się na ich poczucie wyobcowania, brak przynależności do lokalnej społeczności, a w konsekwencji prowadzić do pogorszenia stanu zdrowia psychicznego, w tym do depresji.

Na obszarze brak jest większej przestrzeni, w niedalekiej odległości od Szkoły Podstawowej, do której dzieci i młodzież mogłyby przyjść po szkole w celu otrzymania wsparcia w nauce, rozwoju zainteresowań, nabyciu nowych umiejętności, w tym interpersonalnych czy kultury osobistej. Obecnie funkcje te spełnia świetlica socjoterapeutyczna znajdująca się w budynku Gminnej Biblioteki Publicznej, jednak jest to zdecydowanie za mała przestrzeń, aby skutecznie i atrakcyjnie prowadzić tego typu zadania. Brak dopasowanej oferty pozaszkolnej w Mieścisku prowadzić może do pogłębienia się problemów przestępstw i wykroczeń wśród nieletnich, uzależnień (w tym alkoholizmu) czy wandalizmu, co z kolei prowadzić może także to obniżenia wyników w nauce wśród młodzieży.

Cel przedsięwzięcia

Celem tego projektu zintegrowanego jest przystosowanie dawnego dworca kolejowego i jego najbliższego otoczenia do pełnienia nowych funkcji społecznych i kulturalnych. Na pierwszym piętrze zabytkowego budynku planuje się stworzenie przestrzeni przyjaznej osobom ze szczególnymi potrzebami – seniorom, osobom z niepełnosprawnościami czy rodzicom z dziećmi. W celu większej aktywizacji i większej integracji mieszkańców w wieku senioralnym planuje się otwarcie Koła Gospodyń Wiejskich w Mieścisku, które mogłoby korzystać zarówno ze zmodernizowanych pomieszczeń wewnątrz budynku, ale także z małego ogródka zlokalizowanego w jego sąsiedztwie – w celach wypoczynkowych czy hodowli własnych produktów. Ponadto w ramach przedsięwzięcia planuje się przeniesienie świetlicy socjoterapeutycznej z budynku Gminnej Biblioteki Publicznej. Większa i lepiej do tego przystosowana przestrzeń sprawi, że poprawie ulegnie jakość świadczonych w niej usług, co z kolei wyjdzie na przeciw potrzebom dzieci i młodzieży – m.in. uzyskają pomoc w nauce, poznają i rozwiną nowe hobby i umiejętności, w tym interpersonalne. Takie działanie zniweluje problemy pojawiające się w podobszarze rewitalizacji – występowaniu alkoholizmu, aktów wandalizmu czy słabych wyników w nauce wśród dzieci i młodzieży. Ponadto budynek będzie otwarty dla innych fundacji i stowarzyszeń, a także grup społecznych – stworzony zostanie grafik, w ramach którego możliwe będzie korzystanie z pomieszczeń w budynku. Dodatkowo na piętrze budynku wygospodarowana zostanie przestrzeń pozwalająca na przyjęcie gości zewnętrznych i przenocowanie ich. Dobrze zagospodarowana i dostępna na wszystkich przestrzeni stwarza warunki do integracji, podejmowania oddolnych inicjatyw, wyzwań, pobudzania ambicji, kształtuje postawy dążenia do rozwoju i realizacji zamierzonych celów. Poza stworzeniem przestrzeni dla integracji mieszkańców, planuje się wykorzystanie jednej z sal budynku i wygospodarowanie w niej izby pamięci oraz możliwość organizacji spotkań sołeckich.

W sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej celem przedsięwzięcia jest poprawa stanu technicznego obiektu byłego dworca kolejowego, adaptacja budynku do pełnienia nowych funkcji społecznych i kulturalnych oraz zwiększenie dostępności obiektu wraz z jego otoczeniem, poprzez zastosowanie rozwiązań na rzecz osób starszych i dotkniętych niepełnosprawnościami. Utworzenie małego ogródka w sąsiedztwie budynku odpowie na problem niedostatecznego dostępu do terenów zielonych.

Zakres realizowanych zadań

Zakres planowanych działań rewitalizacyjnych został podzielony pomiędzy dwa moduły. Pierwszy moduł skupia w sobie działania stricte infrastrukturalne, natomiast drugi stanowi dalszy plan działań społecznych i kulturalnych w oparciu o powstałą, zmodernizowaną infrastrukturę.

W efekcie zakres rzeczowy projektu zintegrowanego podzielono na dwa powiązane ze sobą moduły:

Moduł I: Modernizacja budynku byłego dworca kolejowego

Zakres prac obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, których celem będzie poprawa stanu technicznego, w tym termomodernizacja budynku, remont i dostosowanie pomieszczeń do

pełnienia nowych funkcji społecznych, zwiększenie dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej.

Zakres prac obejmować będzie:

- 1) gruntowny remont obiektu:
 - a) prace zewnętrzne i wewnętrzne,
 - b) zmiana rozkładu pomieszczeń i ciągów komunikacyjnych, likwidacja barier komunikacyjnych,
 - c) wymiana źródła ciepła,
- 2) odpowiednie wyposażenie pomieszczeń – umeblowanie, utworzenie zaplecza sanitarnego i kuchennego, miejsca noclegowe na piętrze,
- 3) zagospodarowanie terenu wokół budynku – utworzenie małego ogródka umożliwiającego hodowlę owoców i warzyw, kwiatów i ziół, a także wyposażenie go w obiekty małej architektury umożliwiające odpoczynek i rekreację na świeżym powietrzu.

Moduł II: Zaadaptowanie budynku do celów kulturalno-społecznych

Niniejszy moduł obejmował będzie zaadaptowanie pomieszczeń zmodernizowanego na cele społeczne i kulturalne. W ramach modułu II planuje się:

- przeniesienie świetlicy socjoterapeutycznej,
- utworzenie Koła Gospodyń Wiejskich w Mieścisku,
- organizację spotkań sołeckich,
- utworzenie izby pamięci,
- utworzenie przestrzeni do spotkań edukacyjnych i integracyjnych, prowadzenia zajęć i warsztatów, udostępnianej dla organizacji społecznych i kulturalnych działających na rzecz dzieci, młodzieży, seniorów, osób ze szczególnymi potrzebami i innych,
- utworzenie grafiku udostępniania poszczególnych sal, w ramach którego co miesiąc będą rozpisywane planowane spotkania i warsztaty.

Stworzenie takiej przestrzeni wymagać będzie zakupu wyposażenia w postaci m.in. sprzętu informatycznego, materiałów do prowadzenia warsztatów i zajęć, a także zapewnienia dostępu do sieci internetowej. Elementy zastosowane w salach będą po części „ruchome”, aby umożliwić sprawne przygotowanie sali dla organizacji różnego typu wydarzeń, spotkań i eventów. Stworzony grafik cyklicznych wydarzeń oraz harmonogram udostępniania sal będzie również udostępniany na stronie internetowej Gminy Mieścisko. Powyższe formy współpracy z organizacjami samorządowymi stanowią katalog otwarty – współpraca będzie odpowiedzią na aktualne zapotrzebowanie mieszkańców.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

W ramach prac zlikwidowane zostaną bariery architektoniczne wewnątrz budynku jak i w jego bezpośredniej okolicy. Pomieszczenia wewnątrz budynku zostaną dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie

Kierunek 1.1. Wspieranie organizacji pozarządowych i lokalnych liderów w działaniach na rzecz integracji społecznej

Kierunek 1.2. Wzmocnienie integracji i solidarności wewnątrz i międzypokoleniowej

Kierunek 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunek 1.4. Pobudzanie aktywności mieszkańców na rzecz najbliższego otoczenia

Kierunek 1.5. Szersze włączenie obywateli w procesy decyzyjne w obszarze rewitalizacji

Kierunek 1.6. Wzrost podejmowanych inicjatyw oddolnych i ich wsparcie przez samorząd

CEL 2: Szeroka oferta społeczna, rekreacyjna oraz kulturalna zadowalająca i rozwijająca mieszkańców

Kierunek 2.1. Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców w różnych grupach wiekowych

Kierunek 2.2. Zwiększenie możliwości i różnorodności form spędzania czasu wolnego dla różnych grup społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i seniorów

Kierunek 2.3. Aktywizacja osób bezrobotnych, dotkniętych ubóstwem, osób ze szczególnymi potrzebami oraz współpraca w tym zakresie pomiędzy różnymi instytucjami

Kierunek 2.5. Zwiększenie atrakcyjności nauczania, w oparciu o nowopowstałą infrastrukturę

Kierunek 2.6. Poprawa dostępu do usług społecznych, w tym rehabilitacji, psychologa oraz opieki przedszkolnej

CEL 3: Obszar rewitalizacji bezpiecznym, funkcjonalnym i atrakcyjnym miejscem do życia

Kierunek 3.1. Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców

Kierunek 3.2. Poprawa stanu technicznego miejsc integracji na świeżym powietrzu poprawiających kondycję fizyczną i psychiczną mieszkańców

Kierunek 3.3. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych, w tym eliminowanie barier architektonicznych

Kierunek 3.4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa

Kierunek 3.5. Łagodzenie zmian klimatu w miejscowościach poprzez wprowadzanie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury

Kierunek 3.6. Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza oraz wzmacnianie zachowania przyrody i różnorodności biologicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia		
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 6.000.000,00 zł Moduł II: 500.000,00 zł Łącznie: 6.500.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Moduł I: 2024-2027 Moduł II: 2027-2033
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
• pobudzenie aktywności społecznej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, • zapewnienie miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego dla seniorów, • utworzenie Koła Gospodyń Wiejskich w Mieścisku, • tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i grupy społecznej, • zmniejszenie liczby aktów wandalizmu, • zwiększenie integracji mieszkańców poprzez inicjatywy oddolne, • zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców, • zwiększenie dostępu do terenów zielonych, • budowanie poczucia współodpowiedzialności za utrzymanie przestrzeni publicznych, • poprawa wyglądu, estetyki i trwałości najbliższego otoczenia budynku.		
Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba obiektów poddanych modernizacji	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba utworzonych terenów zielonych	1 szt.	Protokoły odbioru

Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury	150 os./rok	Prowadzona lista uczestników
Liczba wydarzeń organizowanych w budynku	40 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba stowarzyszeń i organizacji pozarządowych korzystających z pomieszczeń budynku	5 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tab. 14. Opis projektu zintegrowanego nr 3

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 3
Bezpieczeństwo i otwartość – rewitalizacja obszaru za Urzędem Gminy oraz przystosowanie budynku dla osób ze szczególnymi potrzebami Rynek w danej miejscowości zwykle pełni funkcję reprezentatywną. Jest miejscem działalności gospodarczej małych sklepów oraz punktem centralnym, skupiającym wokół siebie zabudowę. Ważne jest, aby był miejscem zadbanym, bezpiecznym i atrakcyjnym zarówno dla mieszkańców, jak i osób przyjezdnych – zachęcającym do zatrzymania się. To samo dotyczy się jego najbliższego otoczenia. Zwykle w bliskim sąsiedztwie rynku mieszczą się także siedziby jednostek samorządu terytorialnego m.in. Urząd Gminy. Budynki te winny być otwarte na przyjmowanie w odpowiednich warunkach wszystkich interesariuszy – niezależnie od ich wieku, aparycji czy stanu zdrowia. Ważne jest aby były przystosowane do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami – osób z niepełnosprawnością, matek z dziećmi czy seniorów.
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mieścisko
Potencjalni partnerzy
OSP Mieścisko Placówki oświatowe Gminna Biblioteka Publiczna Sołectwo Mieścisko Organizacje pozarządowe
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Mieścisko (2): - teren za Urzędem Gminy – pomiędzy rynkiem a ul. Strzelecką (dz. ew. nr 332/1, 332/4, 331, 334 obręb Mieścisko)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
W podobszarze rewitalizacji zlokalizowanym w Mieścisku na etapie analizy wskaźnikowej i ankietyzacji mieszkańców zdefiniowano szereg problemów natury społecznej i technicznej – wysoką liczbę przestępstw i wykroczeń (także wśród nieletnich), niski poziom bezpieczeństwa, problem alkoholizmu i wandalizmu czy niskiego poziomu integracji wśród mieszkańców i uczestnictwa w życiu publicznym oraz niewystarczającej dostępności terenów zieleni i niedostatecznie rozwiniętej infrastruktury drogowej wraz z niską estetyką przestrzeni publicznej. W badaniu ankietowym duży problem wskazano także w aspekcie zbyt małej powierzchni parkingów i chodników, niedostatecznej ilości i stanu terenów rekreacyjno-wypoczynkowych czy występowania barier architektonicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami i złego stanu technicznego obiektów użyteczności publicznej. Powyższy stan spowodowany jest m.in. brakiem dostosowania przestrzeni w najbliższym sąsiedztwie rynku, w szczególności za budynkiem Urzędu Gminy i Ochotniczej Straży Pożarnej w Mieścisku. Z uwagi na obecność na tym terenie starych budynków gospodarczych jest to miejsce mało atrakcyjne, a wręcz niebezpieczne. Wizja lokalna i wywiad pogłębiony potwierdziły również, że teren ten stanowi częste miejsce spotkań dla okolicznej młodzieży i dorosłych. Napotkać można wiele aktów wandalizmu w postaci graffiti czy zaśmiecania terenu odpadami pozostawionymi przez grupy spożywające tam alkohol. Ponadto podkreślić należy, że droga łącząca rynek z ulicą Strzelecką stanowi wyjazd z remizy strażaków z OPS, posiada natomiast jedynie nierówną nawierzchnię gruntową o licznych zastoiskach wodnych, co znacząco utrudnia, a czasem wręcz uniemożliwia szybki wyjazd na akcję. Jest to nie tylko niezwykle uciążliwe i niebezpieczne dla strażaków, ale także dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, a w pewnym

stopniu i osób zamieszkujących cały obszar Gminy Mieścisko, gdyż w sytuacjach kryzysowych każda minuta ma znaczenie. Dodatkowym problemem jest brak odpowiedniej infrastruktury szkoleniowej, która umożliwiłaby skuteczne i atrakcyjne szkolenie dla obecnych, jak i przyszłych strażaków.

Obok OSP znajduje się również budynek Urzędu Gminy, przy którym obserwuje się brak pełnego dostosowania dla osób ze szczególnymi potrzebami. Brakuje odpowiedniej infrastruktury w postaci miejsc parkingowych dla niepełnosprawnych czy specjalistycznej windy umożliwiającej bezpieczne i samodzielne wejście do budynku.

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest szeroko pojęte zwiększenie atrakcyjności, dostępności i bezpieczeństwa w sąsiedztwie budynku Urzędu Gminy i OSP, znajdującego się bezpośrednio przy rynku w Mieścisku. W tym celu konieczne są działania infrastrukturalne we wskazanym obszarze, ale także doszkalające i integrujące mieszkańców. Bezpieczna, dobrze skomunikowana i zagospodarowana przestrzeń stwarza dogodne warunki do takowych zadań.

Ponadto poprzez odpowiednią infrastrukturę przyjazną osobom ze szczególnymi potrzebami, sprawi się, że znacząco zwiększy się wygoda interesariuszy Urzędu oraz jakość świadczonych usług. Utworzenie parkingu w tyłu budynku odciąży aktualnie często przepełniony parking na rynku, umożliwiając tym samym częściową zmianę funkcji jego znaczącego fragmentu.

Planuje się częściowe utwardzenie terenu, w celu zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców, jak i strażaków. Poprawi to wyjazd wozów strażackich z remizy niwelując tym samym ich czas reakcji na wezwanie oraz zwiększając poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców całego obszaru. Droga gruntowa dotychczasowo łącząca ul. Strzelecką z rynkiem zostanie przemianowana na ciąg pieszo-jezdny.

Południowy fragment działki zostanie zagospodarowany na tor szkoleniowy, na którym to możliwa będzie organizacja nie tylko szkoleń dla samych strażaków OSP, ale także szereg wydarzeń i zajęć tematycznych dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów z zakresu np. pierwszej pomocy czy zachowania podczas pożaru. Tym samym będzie to mogło zachęcić młode osoby do zainteresowania się nowym hobby niwelując problem alkoholizmu i wandalizmu.

Co więcej planowana inwestycja zawierać będzie w sobie projekt stworzenia zielonego zakątka – niewielkiej przestrzeni, w obszarze której połączenie obiektów małej architektury i zieleni, zwiększy estetykę obszaru i zapewni mieszkańcom dostęp do terenów zielonych oraz do miejsca integracji. Cały obszar zostanie objęty monitoringiem miejskim.

Zakres realizowanych zadań

Planowane działania podzielono pomiędzy dwa moduły. W pierwszym z nich ujęty został proces kompleksowej modernizacji obszaru. Drugi natomiast skupia w sobie szereg działań miękkich – organizację zajęć, szkoleń i cyklicznych wydarzeń w nowoczesnej przestrzeni.

Moduł I: Działania infrastrukturalne w obszarze przedsięwzięcia

Zakres prac obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, których celem będzie poprawa stanu technicznego, bezpieczeństwa i dostępności terenu. Będzie to:

- 1) utwardzenie drogi łączącej ul. Strzelecką z rynkiem i zamiana jej na ciąg pieszo-jezdny,
- 2) rozbiórka starych budynków gospodarczych,
- 3) odwodnienie terenu,
- 4) utworzenie zielonego zakątka,
- 5) budowa miejsc parkingowych (w tym dla niepełnosprawnych),
- 6) dostosowanie budynku Urzędu Gminy dla osób ze szczególnymi potrzebami poprzez szereg działań modernizacyjnych – budowa specjalistycznej windy od strony nowo powstałego parkingu,
- 7) utworzenie toru szkoleniowego dla strażaków z OSP,
- 8) instalacja monitoringu i oświetlenia.

Moduł II: Realizacja wydarzeń, szkoleń i zajęć natury kulturalno-społecznej

W ramach modułu II określony zostanie plan cyklicznych wydarzeń, zajęć i szkoleń, dostosowanych do potrzeb mieszkańców w każdym wieku. W planie zawarte będą wydarzenia organizowane zarówno przez OSP w oparciu o nowopowstałą i wyremontowaną infrastrukturę, ale także przez inne podmioty społeczne i kulturalne wykazujące zainteresowanie organizacją swoich zajęć w tejże przestrzeni. W proces planowania konkretnych działań zaangażowani zostaną mieszkańcy, którzy w ramach konsultacji społecznych będą mogli decydować o planowanych do organizacji wydarzeniach, cyklicznych zajęciach czy szkoleniach lub przekazywać swoje pomysły. Po zaakceptowaniu planu nastąpi jego realizacja, za którą odpowiedzialna będzie Gminy, jednostka OSP, Biblioteka Publiczna lub inne zainteresowane podmioty.

Powyższe formy współpracy z organizacjami samorządowymi stanowią katalog otwarty – współpraca będzie odpowiedzią na aktualne zapotrzebowanie mieszkańców.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

W ramach prac zlikwidowane zostaną bariery architektoniczne – powstanie parking dla niepełnosprawnych oraz winda umożliwiająca bezpieczne i łatwe dotarcie do budynku, jak i w jego bezpośrednią okolicę. Przestrzeń zewnętrzna zostanie dostosowana do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie

Kierunek 1.1. Wspieranie organizacji pozarządowych i lokalnych liderów w działaniach na rzecz integracji społecznej

Kierunek 1.2. Wzmocnienie integracji i solidarności wewnątrz i międzypokoleniowej

Kierunek 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunek 1.4. Pobudzanie aktywności mieszkańców na rzecz najbliższego otoczenia

Kierunek 1.5. Szersze włączenie obywateli w procesy decyzyjne w obszarze rewitalizacji

Kierunek 1.6. Wzrost podejmowanych inicjatyw oddolnych i ich wsparcie przez samorząd

CEL 2: Szeroka oferta społeczna, rekreacyjna oraz kulturalna zadowalająca i rozwijająca mieszkańców

Kierunek 2.1. Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców w różnych grupach wiekowych

Kierunek 2.2. Zwiększenie możliwości i różnorodności form spędzania czasu wolnego dla różnych grup społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i seniorów

Kierunek 2.5. Zwiększenie atrakcyjności nauczania, w oparciu o nowopowstałą infrastrukturę

Kierunek 2.6. Poprawa dostępu do usług społecznych, w tym rehabilitacji, psychologa oraz opieki przedszkolnej

CEL 3: Obszar rewitalizacji bezpiecznym, funkcjonalnym i atrakcyjnym miejscem do życia

Kierunek 3.1. Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców

Kierunek 3.2. Poprawa stanu technicznego miejsc integracji na świeżym powietrzu poprawiających kondycję fizyczną i psychiczną mieszkańców

Kierunek 3.3. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych, w tym eliminowanie barier architektonicznych

Kierunek 3.4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa

Kierunek 3.5. Łagodzenie zmian klimatu w miejscowościach poprzez wprowadzanie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury

Kierunek 3.6. Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza oraz wzmacnianie zachowania przyrody i różnorodności biologicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia		
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 1.500.000,00 zł Moduł II: 500.000,00 zł Łącznie: 2.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Moduł I: 2024-2026 Moduł II: 2026-2033
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
• pobudzenie aktywności społecznej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, • zwiększenie integracji mieszkańców poprzez inicjatywy oddolne, • zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców, • poprawa dostępności budynku Urzędu Gminy, • zwiększenie bezpieczeństwa strażaków i mieszkańców Gminy, poprzez zmniejszenie czasu potrzebnego na wyjazd wozu strażackiego z budynku OSP na akcję, • zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat pierwszej pomocy i zachowania podczas pożaru, • budowanie poczucia współodpowiedzialności za utrzymanie przestrzeni publicznych, • poprawa wyglądu, estetyki i trwałości najbliższego otoczenia rynku, • zwiększenie poczucia bezpieczeństwa osób przebywających w sąsiedztwie rynku, • zmniejszenie liczby aktów wandalizmu, • poprawa stanu środowiska, w tym: poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie niskiej emisji dzięki wydzieleniu powierzchni biologicznie czynnej.		
Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba obiektów poddanych modernizacji	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba utworzonych miejsc parkingowych	5 szt.	Protokoły odbioru
Liczba zamontowanych wind dostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami	1 szt.	Protokoły odbioru
Długość przebudowanych i wyremontowanych ciągów komunikacyjnych	76 m	Protokoły odbioru
Liczba powstałych torów szkoleniowych OSP	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba powstałych terenów zielonych	1 szt.	Protokoły odbioru
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba stowarzyszeń i organizacji pozarządowych korzystających ze zmodernizowanej przestrzeni	3 szt./rok	Prowadzony harmonogram szkoleń, wydarzeń i zajęć
Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury	100 os./rok	Ankietyzacja mieszkańców

Liczba wydarzeń, szkoleń i zajęć organizowanych na zrewitalizowanej przestrzeni	12 szt./rok	Prowadzony harmonogram
---	-------------	------------------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tab. 15. Opis projektu zintegrowanego nr 4

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 4
W Gorzewie też się dzieje! – zapewnienie mieszkańcom w każdym wieku dostępu do miejsca spotkań i atrakcyjnej oferty kulturalnej W procesie rewitalizacji kluczowe jest, aby zapewnić poprawę aktualnego stanu rzeczy we wszystkich podobszarach. W Gorzewie, podobnie jak w przypadku innych podobszarów, należy zadbać o dostęp mieszkańców do obiektów wpływających na ich integrację – miejsca spotkań, w którym możliwe by było organizowane różnego rodzaju spotkań, warsztatów czy zajęć dla osób w każdym wieku.
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mieścisko
Potencjalni partnerzy
Sołectwo Gorzewo Placówki oświatowe Ośrodek Pomocy Społecznej Zakład Aktywności Zawodowej w Gołaszewie Gminna Biblioteka Publiczna Organizacje pozarządowe
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Gorzewo: - boisko w Gorzewie (dz. ew. nr 74/6 obręb Gorzewo) - działka w obrębie sołectwa Gorzewo
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
W podobszarze Gorzewo na etapie analizy wskaźnikowej wykazano szereg problemów natury społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Zidentyfikowano problem ubóstwa, alkoholizmu, liczby stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (wliczając także czyny karalne nieletnich), czy znaczącej liczby osób ze szczególnymi potrzebami – z niepełnosprawnościami, cierpiących na długotrwałe lub ciężkie choroby. Ponadto stwierdzono niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym i w przedziale wiekowym od 3 do 6 lat, niski poziom edukacji oraz aktywności społecznej przejawiającej się liczbą działających fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych oraz kół gospodyń wiejskich. Dodatkowo w pozostałych sferach zidentyfikowano problem małej liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w podobszarze, niskiej liczby ogólnodostępnych terenów zieleni oraz wysoki odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów. Powyższy stan nasilany jest m.in. poprzez brak miejsca, w którym to możliwa byłaby organizacja wydarzeń, zajęć i warsztatów, które mogłyby skłonić mieszkańców do wspólnych działań, rozwinęłyby ich zainteresowania i umiejętności, a także poprawiły ogólną jakość życia i atrakcyjność obszaru. Jedynymi tego typu obiektami są, sąsiadujące ze sobą, małe boisko do piłki nożnej oraz plac zabaw z wiatą, ławkami i grillem zewnętrznym. Boisko wymagałoby jednak modernizacji, z uwagi na bardzo zły stan nawierzchni, a sama przestrzeń spełnia swoją funkcję jedynie w miesiącach letnich, gdy pogoda na to pozwala. Dużym problemem jest także brak odpowiedniej, istniejącej nieruchomości we wsi, czy to w zasobie gminnym czy prywatnym, która nadawałaby się na zagospodarowanie na cele społeczno-kulturalne. Wyzwaniem dla Gminy, jest także fakt braku posiadania w jej zasobie działki, która umożliwiłaby ewentualną budowę świetlicy wiejskiej.
Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest utworzenie nowej i modernizacja istniejącej przestrzeni, w której mieszkańcy mogliby się integrować, doszkalać i organizować różnego rodzaju spotkania, warsztaty, wydarzenia czy zajęcia. Z uwagi na brak możliwości modernizacji jednej z istniejących już nieruchomości i zaadaptowania jej na potrzeby świetlicy wiejskiej, konieczny będzie zakup odpowiedniego gruntu i budowa nowego obiektu. W celu uatrakcyjnienia przestrzeni, planowana jest także wymiana nawierzchni boiska.

W nowopowstałym budynku planowane będą spotkania we współpracy z sołectwem Górzycy, Gminną Biblioteką Publiczną, Gminną Komisją Problemów Alkoholowych oraz Zakładem Aktywności Zawodowej w Gołaszewiew celu wyjścia na przeciw potrzebom mieszkańców. Współpraca z ww. podmiotami w zakresie oferty kulturalnej i społecznej zapewni dogłębną i specjalistyczną pomoc w różnych aspektach życia, tym samym wpływając pozytywnie na atrakcyjność obszaru oraz rozwój jego mieszkańców.

Dodatkowo realizacja przedsięwzięcia poskutkuje poprawą bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji, dostosowaniem miejsc publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami, a także zwiększeniem estetyki i funkcjonalności obszaru. Ponadto w celu zwiększenia liczby ogólnodostępnych terenów zielonych, w sąsiedztwie budynku świetlicy powstanie przestrzeń biologicznie czynna, zostaną posadzone drzewa, krzewy oraz kwiaty. Wyposażona zostanie również w obiekty małej architektury, w postaci m.in. ławek, koszy na śmieci, które umożliwią odpoczynek na świeżym powietrzu. Projekt zakłada stworzenie zielonych ścian oraz zielonego dachu na części budynku, co zwiększy powierzchnię biologicznie czynną.

Zakres realizowanych zadań

Projekt uwzględnia zarówno działania infrastrukturalne, jak i społeczno-kulturalne. W pierwszej kolejności potrzebne jest wzniesienie budynku świetlicy oraz modernizacja boiska. Kolejnym etapem jest poprawa funkcjonalności przestrzeni wokół budynku – rozmieszczenie obiektów zieleni urządzonej i elementów małej architektury. Po przeprowadzeniu ww. kroków będzie można przystąpić do działań w nowopowstałej przestrzeni wewnątrz budynku. Sale mają mieć charakter wielofunkcyjny, umożliwiający organizację różnej wielkości wydarzeń dla różnych grup społecznych.

W efekcie zakres rzeczowy projektu zintegrowanego podzielono na dwa powiązane ze sobą moduły:

Moduł I: Działania infrastrukturalne – budowa świetlicy i modernizacja boiska

Zakres prac obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, tj.:

1. Prace przygotowawcze:
 - zakup odpowiedniej działki w granicach podobszaru Gorzewo,
 - opracowanie dokumentacji projektowej dotyczącej budowy nieruchomości oraz adaptacji budynku na potrzeby stworzenia świetlicy wiejskiej,
2. Roboty budowlane:
 - modernizacja nawierzchni boiska w Gorzewie,
 - osuszenie gruntu,
 - budowa budynku, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii, zielonych ścian i zielonego dachu,
 - prace wykończeniowe wewnątrz i na zewnątrz budynku, w tym montaż monitoringu i oświetlenia,
 - wykonanie nasadzeń i montaż obiektów małej architektury w sąsiedztwie budynku,
 - dostosowanie obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Powyższe czynności stanowią jedynie propozycję zakresu prac infrastrukturalnych. Szczegółowy projekt zostanie opracowany przy udziale społeczności lokalnej oraz poddany konsultacją społeczną na etapie projektowym, tak aby był on współmierny z potrzebami mieszkańców.

Moduł II: Realizacja wydarzeń, szkoleń i zajęć natury kulturalno-społecznej

Niniejszy moduł obejmował będzie zaadaptowanie pomieszczeń budynku świetlicy wiejskiej oraz zaplanowanie i realizację wydarzeń, szkoleń i zajęć kulturalnych i społecznych w budynku oraz na terenie zmodernizowanego boiska. Wymagać to będzie nawiązania współpracy i wypracowania wspólnego planu działania z organizacjami samorządowymi i podmiotami realizującymi zadania społeczne i z zakresu kultury czy sportu tj. np. z Gminną Biblioteką Publiczną, Gminną Komisją Problemów Alkoholowych oraz Zakładem Aktywności Zawodowej w Gołaszewie. Powstała przestrzeń może pobudzić lokalną społeczność do działalności w Kołach Gospodyń Wiejskich czy innych organizacjach i stowarzyszeniach integrujących mieszkańców.

Są to jednak jedynie przykładowe możliwości jakie będzie niosła za sobą realizacja powyższego przedsięwzięcia. Dokładna oferta realizowana w ramach zrewitalizowanego przestrzeni zostanie opracowana na późniejszym etapie i oparta będzie o kalendarz cyklicznych wydarzeń, szkoleń i zajęć oraz harmonogram udostępniania sal zainteresowanym podmiotom. Możliwa będzie także jej stała edycja w oparciu o aktualne potrzeby i aktywność mieszkańców Gorzewa, ale także sąsiednich sołectw, nieposiadających podobnej infrastruktury.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

W ramach prac powstanie obiekt przystosowany do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami. Budynek będzie pozbawiony barier architektonicznych. Zostaną zachowane odpowiednie szerokości korytarzy oraz pomieszczeń, a także drzwi.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie

Kierunek 1.1. Wspieranie organizacji pozarządowych i lokalnych liderów w działaniach na rzecz integracji społecznej

Kierunek 1.2. Wzmocnienie integracji i solidarności wewnątrz i międzypokoleniowej

Kierunek 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunek 1.4. Pobudzanie aktywności mieszkańców na rzecz najbliższego otoczenia

Kierunek 1.5. Szersze włączenie obywateli w procesy decyzyjne w obszarze rewitalizacji

Kierunek 1.6. Wzrost podejmowanych inicjatyw oddolnych i ich wsparcie przez samorząd

CEL 2: Szeroka oferta społeczna, rekreacyjna oraz kulturalna zadowalająca i rozwijająca mieszkańców

Kierunek 2.1. Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców w różnych grupach wiekowych

Kierunek 2.2. Zwiększenie możliwości i różnorodności form spędzania czasu wolnego dla różnych grup społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i seniorów

Kierunek 2.3. Aktywizacja osób bezrobotnych, dotkniętych ubóstwem, osób ze szczególnymi potrzebami oraz współpraca w tym zakresie pomiędzy różnymi instytucjami

Kierunek 2.5. Zwiększenie atrakcyjności nauczania, w oparciu o nowopowstałą infrastrukturę

Kierunek 2.6. Poprawa dostępu do usług społecznych, w tym rehabilitacji, psychologa oraz opieki przedszkolnej

CEL 3: Obszar rewitalizacji bezpiecznym, funkcjonalnym i atrakcyjnym miejscem do życia

Kierunek 3.1. Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców

Kierunek 3.2. Poprawa stanu technicznego miejsc integracji na świeżym powietrzu poprawiających kondycję fizyczną i psychiczną mieszkańców

Kierunek 3.3. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych, w tym eliminowanie barier architektonicznych

Kierunek 3.5. Łagodzenie zmian klimatu w miejscowościach poprzez wprowadzanie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury

Kierunek 3.6. Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza oraz wzmacnianie zachowania przyrody i różnorodności biologicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia		
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 1.000.000,00 zł Moduł II: 500.000,00 zł Łącznie: 1.500.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Moduł I: 2024-2027 Moduł II: 2027-2033
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
• pobudzenie aktywności społecznej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, • tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i grupy społecznej, • zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w obszarze rewitalizacji, • zwiększenie integracji mieszkańców poprzez inicjatywy oddolne, • zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców, • zwiększenie atrakcyjności i aktywności mieszkańców na rynku pracy poprzez nabycie nowych umiejętności, • poprawa sytuacji społecznej mieszkańców, poprzez zapewnienie im odpowiedniego wsparcia, • zmniejszenie liczby zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń, także wśród nieletnich, • poprawa wyglądu, estetyki i trwałości najbliższego otoczenia budynku, • poprawa stanu środowiska i dostępności do terenów zielonych poprzez wydzielenie powierzchni biologicznie czynnej i montaż obiektów małej architektury.		
Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba obiektów poddanych modernizacji	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba nowopowstałych nieruchomości	1 szt.	Protokoły odbioru
Wartość powstałej powierzchni biologicznie czynnej	30 m ²	Protokoły odbioru
Liczba zamontowanych obiektów małej architektury	10 szt.	Protokoły odbioru
Liczba nowych punktów monitoringu	1 szt.	Protokoły odbioru
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba stowarzyszeń, podmiotów i organizacji pozarządowych korzystających z pomieszczeń budynku	7 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury	70 os./rok	Ankietyzacja mieszkańców/Dane pozyskane od organizatorów
Liczba wydarzeń, szkoleń i zajęć organizowanych w budynku i na boisku	20 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tab. 16. Opis projektu zintegrowanego nr 5

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 5	
Na łonie natury – rewitalizacja budynku starej przepompowni na rzece Wełnie W ramach projektu planowana jest inwestycja w Tumidaju – przysiółku wsi Zakrzewo położonego w granicach podobszaru rewitalizacji Zakrzewo, tuż przy jego południowej granicy z podobszarem Gorzewo. Obecnie jest to zaniedbana przestrzeń, o ograniczonym dostępie i niewykorzystanym potencjale. Na terenie znajduje się budynek nieczynnej już przepompowni wody. Tłem dla tego miejsca jest urokliwe dorzecze rzeki Wełny. Wełna jest popularnym szlakiem kajakowym, a biorąc pod uwagę przeprawę w formie mostu biegnącą bezpośrednio przy przepompowni tworzy istotny węzeł komunikacyjny.	
Nazwa wnioskodawcy	
Gmina Mieścisko	
Potencjalni partnerzy	
Placówki oświatowe Ośrodek Pomocy Społecznej Gminna Biblioteka Publiczna Sołectwa w Gminie Organizacje pozarządowe	
Lokalizacja przedsięwzięcia	
Podobszar rewitalizacji Zakrzewo: - budynek po byłej przepompowni (dz. ew. nr 71, częściowo dz. ew. nr 66 obręb Zakrzewo) Podobszar rewitalizacji Zakrzewo/Gorzewo: - teren przy rzece Wełnie przeznaczony na utworzenie zbiornika retencyjnego	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia	
Z uwagi na lokalizację projektu przy granicy podobszaru Gorzewo, projekt może odpowiadać na problemy pojawiające się zarówno w podobszarze Zakrzewo, ale również Gorzewo. Na podobszarze rewitalizacji Zakrzewo zidentyfikowano wysoki poziom bezrobocia i wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców, jak i korzystających z niej z powodu ubóstwa. Ponadto zarejestrowano bardzo wysoki udział uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS oraz przestępstw i wykroczeń (w tym czyny nieletnich) na 1000 mieszkańców. Dodatkowo, podobnie jak w całym obszarze rewitalizacji, również w Zakrzewie wskaźniki uwypukliły problem niskiego poziomu edukacji oraz aktywności społecznej i wysokiego odsetka osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności. Wykazano również niską aktywność gospodarczą mieszkańców oraz dużą liczbę obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym. Ponadto w obrębie Gorzewo występuje problem niedostatecznej dostępności terenów zielonych. Z uwagi na dużą liczbę osób z niepełnosprawnościami, w wypadku planowania inwestycji, istotnym jest dostosowanie budynków do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Wśród kluczowych utrudnień mogących świadczyć o nieodpowiedniej infrastrukturze jest m.in. brak podjazdów, strome schody, wąskie wejścia czy korytarze. Powoduje to konieczność udzielania pomocy przy poruszaniu się w budynku osobom ze szczególnymi potrzebami przez inne osoby, co w znaczący sposób wpływa na komfort życia tej grupy mieszkańców.	
Cel przedsięwzięcia	

Celem projektu jest kreatywne wykorzystanie przestrzeni i otwarcie jej dla wszystkich mieszkańców. Dla użytkowników, budynek przepompowni miałby pełnić funkcję edukacyjną, kulturalną oraz wypoczynkową. Teren zielony wokół budynku oraz dach zielony pełniłby również funkcję proekologiczną minimalizując nagrzewanie powierzchni i retencjonując wody opadowe. Modernizacja przepompowni miałaby szansę znacząco podnieść rangę tego miejsca zarówno dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i Gminy.

Przedsięwzięcie zakłada przebudowę budynku starej przepompowni wraz z zagospodarowaniem terenu i stworzenie nowego obiektu turystyczno-rekreacyjnego dostępnego zarówno dla mieszkańców, jak i przyjezdnych: Stacji Biwakowej Tumidaj i punktu edukacyjnego. Nazwa wzięła się od Tumidaju – przysiółka wsi Zakrzewo, na terenie którego, w sąsiedztwie rzeki Wełny, zlokalizowany jest teren objęty inwestycją. W ramach projektu budynek starej przepompowni zostanie przekształcony w punkt edukacyjny z wieżą widokową. W jego otoczeniu powstaną: parkingi, wodny plac zabaw, mini amfiteatr, pole namiotowe oraz stanowisko do wodowania kajaków. W ramach tych zadań zostaną wykonane: roboty rozbiórkowe, roboty ziemne, roboty fundamentowe, izolacje fundamentowe, roboty żelbetowe, nawierzchnie, zieleń, mała architektura, wyposażenie, przyłącze instalacji elektrycznej. Budynek po przebudowie będzie w pełni dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, co dodatkowo wpłynie na atrakcyjność obszaru. Sprawny i zmodernizowany obiekt pobudzi lokalną społeczność, stanie się miejscem spotkań i wyjazdów dla uczniów pobliskiej szkoły, a możliwość organizowania w nim pozalekcyjnych zajęć w ramach współpracy z różnymi podmiotami, będzie odpowiedzią na potrzebę aktywizacji lokalnych organizacji pozarządowych i rozwoju pozytywnych zainteresowań wśród dzieci i młodzieży. W ramach potencjalnych współprac planowane będą także różnego rodzaju spotkania i warsztaty dla bezrobotnych, osób z niepełnosprawnościami i ze szczególnymi potrzebami. Po ukończeniu prac modernizacyjnych, nieruchomości potrzebowała będzie zatrudnienia dodatkowego pracownika lub pracowników zajmujących się nadzorem nad obiektem, co samo w sobie zniweluje problem bezrobocia pojawiający się w Zakrzewie.

Ponadto w sąsiedztwie obiektu planowane jest także utworzenie zbiornika o funkcjach retencyjnych i rekreacyjnych na rzece Wełnie. Zarówno na obszarze Gminy Mieścisko, jak i całej Wielkopolski istnieje problem retencjonowania wody. Przez teren Gminy Mieścisko przepływa rzeka Wełna, jednak nie ma żadnych większych zbiorników wodnych, które retencjonowałyby wodę. Powoduje to suszę, co odbija się negatywnie na uprawach rolniczych. Powstanie nowego zbiornika wodnego pozwoli retencjonować wodę na terenie Gminy, poprawi ogólne warunki mikroklimatyczne, wpłynie pozytywnie na uprawy rolnicze. Nowy zbiornik zostanie również wykorzystany rekreacyjnie. W jego sąsiedztwie planuje się montaż obiektów małej architektury przystosowanych do rekreacji na świeżym powietrzu oraz budowę boiska do siatkówki plażowej.

Zakres realizowanych zadań

Prace nad projektem prowadzone będą w ramach dwóch modułów. Każdy z nich składał się będzie z działań infrastrukturalnych oraz miękkich. W pierwszej kolejności potrzebna jest kompleksowa modernizacja obszaru. Po jej przeprowadzeniu będzie można przystąpić do działań w nowopowstałej przestrzeni.

Moduł I: Rewitalizacja budynku byłej przepompowni i jego najbliższego otoczenia na cele turystyczne

Zakres prac obejmować będzie:

Działania infrastrukturalne:

- roboty rozbiórkowe, ziemne, fundamentowe, żelbetowe, instalacja przyłączy instalacji elektrycznej,
- przebudowa budynku starej przepompowni: kompleksowa modernizacja budynku, przystosowanie największego pomieszczenia na cele sali wystawienniczej i warsztatowej, przekształcenie zbiornika na komorę do wirtualnej rzeczywistości, przystosowanie sal na cele prac grupowych, zagospodarowanie pomieszczeń na kuchnię oraz łazienkę, stworzenie zielonego dachu oraz budowa punktu widokowego na podwyższeniu dachu budynku,

- zagospodarowanie terenu wokół budynku: budowa parkingu, zewnętrznej toalety, montaż obiektów małej architektury, wydzielenie obszaru biwakowego, budowa wiaty, wodnego placu zabaw i mini amfiteatru, zagospodarowanie kanału i rampy schodzącej do rzeki na cele stanowiska do wodowania kajaków.

Działania miękkie:

- współpraca z organizacjami samorządowymi i podmiotami gminnymi w zakresie organizacji zajęć, lekcji czy warsztatów dla dzieci i młodzieży, uczniów, dorosłych i seniorów w oparciu o powstałą infrastrukturę.

Moduł II: Utworzenie zbiornika o funkcjach retencyjnych i rekreacyjnych

W ramach modułu II planuje się:

Działania infrastrukturalne:

- wykup ziemi pod zbiornik,
- wykonanie zbiornika (roboty ziemne, zapory, umocnienie brzegów),
- zagospodarowanie terenu wokół zbiornika, w tym montaż obiektów małej architektury, budowa boiska do siatkówki plażowej,

Działania miękkie:

- współpraca z organizacjami samorządowymi i podmiotami gminnymi w zakresie organizacji zajęć w oparciu o powstałą infrastrukturę.

Powyższe formy współpracy z organizacjami samorządowymi i podmiotami gminnymi stanowią katalog otwarty – współpraca będzie odpowiedzią na aktualne zapotrzebowanie mieszkańców.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Budynek po przebudowie będzie w pełni dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Osoby z niepełnosprawnością dzięki rampie bez problemu będą mogły dotrzeć na brzeg rzeki Wełny, co przy obecnym ukształtowaniu terenu jest niemożliwe.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie

Kierunek 1.1. Wspieranie organizacji pozarządowych i lokalnych liderów w działaniach na rzecz integracji społecznej

Kierunek 1.2. Wzmocnienie integracji i solidarności wewnątrz i międzypokoleniowej

Kierunek 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunek 1.4. Pobudzanie aktywności mieszkańców na rzecz najbliższego otoczenia

Kierunek 1.5. Szersze włączenie obywateli w procesy decyzyjne w obszarze rewitalizacji

Kierunek 1.6. Wzrost podejmowanych inicjatyw oddolnych i ich wsparcie przez samorząd

CEL 2: Szeroka oferta społeczna, rekreacyjna oraz kulturalna zadowolająca i rozwijająca mieszkańców

Kierunek 2.1. Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców w różnych grupach wiekowych

Kierunek 2.2. Zwiększenie możliwości i różnorodności form spędzania czasu wolnego dla różnych grup społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i seniorów

Kierunek 2.3. Aktywizacja osób bezrobotnych, dotkniętych ubóstwem, osób ze szczególnymi potrzebami oraz współpraca w tym zakresie pomiędzy różnymi instytucjami

Kierunek 2.5. Zwiększenie atrakcyjności nauczania, w oparciu o nowopowstałą infrastrukturę

CEL 3: Obszar rewitalizacji bezpiecznym, funkcjonalnym i atrakcyjnym miejscem do życia

Kierunek 3.1. Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców

Kierunek 3.2. Poprawa stanu technicznego miejsc integracji na świeżym powietrzu poprawiających kondycję fizyczną i psychiczną mieszkańców

Kierunek 3.3. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych, w tym eliminowanie barier architektonicznych

Kierunek 3.4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa

Kierunek 3.5. Łagodzenie zmian klimatu w miejscowościach poprzez wprowadzanie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury

Kierunek 3.6. Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza oraz wzmacnianie zachowania przyrody i różnorodności biologicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia		
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 1.500.000,00 zł Moduł II: 30.500.000,00 zł łącznie: 32.000.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW, PPP)	Moduł I: Działania infrastrukturalne: 2023-2025 Działania miękkie: 2025-2033 Moduł II: Działania infrastrukturalne: 2025-2030 Działania miękkie: 2030-2033
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
• pobudzenie aktywności społecznej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, • tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i grupy społecznej, • zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w obszarze rewitalizacji, • zwiększenie integracji mieszkańców poprzez inicjatywy oddolne, • zmniejszenie liczby zarejestrowanych przestępstw i wykroczeń, także wśród nieletnich, • zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców, • zwiększenie atrakcyjności mieszkańców na rynku pracy poprzez nabycie nowych umiejętności, • zmniejszenie bezrobocia w obszarze rewitalizacji z uwagi na zapewnienie nowych miejsc pracy, • poprawa wyglądu, estetyki i trwałości najbliższego otoczenia budynku, • poprawa stanu środowiska i dostępności do terenów zielonych poprzez wydzielenie powierzchni biologicznie czynnej i montaż obiektów małej architektury.		
Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba budynków poddanych modernizacji	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba zaadaptowanych pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji	6 szt.	Protokoły odbioru
Liczba nowych zbiorników wodnych	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba boisk do siatkówki plażowej	1 szt.	Protokoły odbioru

Liczba zamontowanych obiektów małej architektury	65 szt.	Protokoły odbioru
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury	500 os./rok	Prowadzona lista uczestników/Dane szacunkowe od organizatorów/Ankietyzacja mieszkańców raz w roku
Liczba wydarzeń (w tym spotkań, zajęć, warsztatów i lekcji) organizowanych w budynku	50 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba stowarzyszeń, podmiotów i organizacji pozarządowych korzystających z pomieszczeń budynku	7 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba nowych etatów powstałych w zmodernizowanych obiektach	2 etaty	Ewidencja prowadzona przez Urząd Gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tab. 17. Opis projektu zintegrowanego nr 6

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 6	
Stara Szkoła, nowe życie – rewitalizacja budynku Starej Szkoły w Podlesiu Kościelnym na potrzeby lokalnej społeczności Potrzeby lokalnej społeczności powinny stanowić podstawę planowania działań rewitalizacyjnych w danym obszarze. Na terenie Podlesia Kościelnego znajduje się obecnie nieużytkowany obiekt nieczynnej już Starej Szkoły z 1909 roku. Za obiektem znajdują się prowizoryczne boiska do piłki siatkowej oraz nożnej. Zarówno przestrzeń w sąsiedztwie budynku, jak i sam obiekt stanowią duży potencjał rewitalizacyjny, który przy nadaniu nowych funkcji i ogólnej modernizacji mógłby skutecznie zaspokajać część potrzeb mieszkańców Podlesia Kościelnego.	
Nazwa wnioskodawcy	
Gmina Mieścisko	
Potencjalni partnerzy	
Ośrodek Pomocy Społecznej Placówki oświatowe Gminna Biblioteka Publiczna Sołectwo Podlesie Kościelne Organizacje pozarządowe	
Lokalizacja przedsięwzięcia	
Podobszar rewitalizacji Podlesie Kościelne: - budynek dawnej szkoły w Podlesiu Kościelnym (część dz. ew. nr 18/1 obręb Podlesie Kościelne) - teren przy dawnej szkole – boisko (dz. ew. nr 17/2, część dz. ew. nr 17/1 obręb Podlesie Kościelne)	
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia	
W podobszarze rewitalizacji na etapie analizy wskaźnikowej zidentyfikowano szereg problemów natury społecznej, gospodarczej i przestrzenno-funkcjonalnej. Wykazano problem ubóstwa, w postaci wysokiej kwoty zasiłku w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej, niski poziom edukacji oraz niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym, w tym w wieku od 3 do 6 lat. Dodatkowo zidentyfikowano wysoki udział osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób z niepełnosprawnościami oraz długotrwale bądź ciężko chorych, a także niski stopień aktywności społecznej przejawiający się małą liczbą fundacji, stowarzyszeń i organizacji oraz kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców. W sferze gospodarczej zidentyfikowano niską aktywność gospodarczą, a w sferze przestrzenno-funkcjonalnej niską dostępność infrastruktury publicznej, w tym obiektów infrastruktury sportowej oraz terenów zielonych. Powyższy stan spowodowany jest m.in. brakiem bądź niedostateczną liczbą lub złym stanem technicznym miejsc, które pomogłyby mieszkańcom w zwalczaniu występujących na obszarze problemów. Z uwagi na rosnącą liczbę seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami i długotrwale chorych w całej Gminie Mieścisko widzi się potrzebę stworzenia miejsca, w którym byłaby możliwość wizyt u lekarzy, rehabilitacji czy spotkań tejże grupy społecznej. Ponadto w podobszarze dostrzegalne są słabe wyniki w nauce osiągane przez uczniów oraz wysokości wypłacanych zasiłków na rodzinę. Świadczyć to może o trudnościach w nauce z powodu ciężkiej sytuacji rodzinnej czy szeregu innych problemów. Podobne problemy pojawiają się w innych podobszarach rewitalizacji.	
Cel przedsięwzięcia	

Celem przedsięwzięcia jest przekształcenie dawnej szkoły w Podlesiu Kościelnym na Dzienny Dom Pobytu Seniora wraz z wygospodarowaną na piętrze budynku przestrzenią spotkań z psychologiem dla dzieci i młodzieży z obszaru Gminy. W ramach działania Dziennego Domu Pobytu Seniora planuje się organizację spotkań z lekarzami dla osób w wieku poprodukcyjnym, osób z niepełnosprawnościami oraz przewlekle lub długotrwale chorych. Ponadto będzie to punkt świadczący usługi rehabilitacyjne oraz integracyjne dla ww. grup społecznych. W ramach działania skierowanego dla dzieci i młodzieży planuje się przeznaczenie piętra budynku na poradnię psychologa dziecięcego.

W sferze technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej celem przedsięwzięcia jest poprawa stanu technicznego obiektu dawnej szkoły, adaptacja budynku do pełnienia nowych funkcji społecznych oraz zwiększenie dostępności obiektu wraz z jego otoczeniem, poprzez zastosowanie rozwiązań na rzecz osób starszych i dotkniętych niepełnosprawnościami.

Ponadto planowane jest uatrakcyjnienie przestrzeni wokół budynku, w tym poprzez modernizację boisk sportowych, tak aby stały się miejscem spotkań dla lokalnej młodzieży oraz dorosłych i zapewniły bezpieczną integrację poprzez uprawianie sportu i rekreację na świeżym powietrzu.

Zakres realizowanych zadań

W ramach projektu planowane są działania w dwóch modułach – pierwszy składał się będzie z działań infrastrukturalnych, natomiast drugi z działań społecznych i kulturalnych.

W efekcie zakres rzeczowy projektu zintegrowanego podzielono na dwa powiązane ze sobą moduły:

Moduł I: Działania infrastrukturalne – remont budynku i modernizacja jego najbliższego otoczenia

Zakres prac obejmował będzie działania o charakterze infrastrukturalnym, których celem będzie poprawa stanu technicznego, w tym termomodernizacja budynku, remont i dostosowanie pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji społecznych, zwiększenie dostępności obiektu dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni wokół obiektu.

1. Prace przygotowawcze:
 - opracowanie audytu energetycznego budynku,
 - opracowanie dokumentacji projektowej (lub programu funkcjonalno-użytkowego) dotyczącej remontu budynku oraz adaptacji budynku do pełnienia nowych funkcji oraz przystosowanej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.
2. Roboty budowlane:
 - osuszenie budynku, zabezpieczenie przed zawilgoceniem,
 - termomodernizacja budynku, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii,
 - remont konstrukcji dachu i pokrycia dachowego,
 - wymiana stolarki drzwiowej i okiennej,
 - remont i adaptacja pomieszczeń,
 - remont instalacji elektrycznej oraz odgromowej,
 - dostosowanie obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

W ramach modułu I przeprowadzone zostaną także zewnętrzne prace porządkowe i infrastrukturalne, mające na celu zagospodarowanie otoczenia budynku w taki sposób, aby zapewnić bezpieczne i łatwe dotarcie do niego mieszkańców oraz atrakcyjną formę rekreacji na świeżym powietrzu. Realizacja przedsięwzięcia poskutkuje poprawą bezpieczeństwa mieszkańców obszaru rewitalizacji, dostosowaniem miejsc publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami, a także zwiększeniem estetyki i funkcjonalności obszaru. Prace obejmować będą:

- instalację monitoringu,
- wykonanie oświetlenia wokół obiektu,

- modernizację zewnętrznych schodów oraz montaż rampy umożliwiającej swobodne poruszanie się osobom ze szczególnymi potrzebami,
- wydzielenie i utwardzenie przestrzeni parkingu przed obiektem,
- wymianę nawierzchni oraz bramek na boisku piłkarskim,
- wymianę nawierzchni na boisku do siatkówki plażowej,
- budowę małego placu zabaw,
- montaż obiektów małej architektury, w tym wiaty, ławek i koszy na śmieci,
- realizację nowych nasadzeń w granicach działek ewidencyjnych obejmujących powyższy projekt zintegrowany.

Moduł II: Realizacja wydarzeń i zajęć natury kulturalno-społecznej

Niniejszy moduł obejmował będzie zaadaptowanie pomieszczeń budynku na cele społeczne oraz zewnętrznej przestrzeni na cele kulturalne. W ramach modułu II planuje się:

- przeznaczenie pomieszczeń na parterze budynku na cele Dziennego Domu Pobytu Seniora i obsługi interesantów w oparciu o kompleksową ofertę przygotowywaną we współpracy z OPS i innymi specjalistycznymi podmiotami – m.in. porady przyjezdnych lekarzy specjalistów, rehabilitacja czy zajęcia integracyjne,
- utworzenie poradni psychologa dziecięcego na piętrze budynku oferującego specjalistyczną pomoc dla dzieci i młodzieży z całego obszaru Gminy,
- organizację zajęć i wydarzeń sportowych dla mieszkańców, w szczególności dla dzieci i młodzieży w oparciu o powstałą infrastrukturę sportową,
- zapewnienie możliwości udostępniania zarówno przestrzeni zewnętrznej, jak i budynku dla organizacji społecznych działających na rzecz seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami i innych na cele spotkań edukacyjnych i integracyjnych, prowadzenia zajęć i warsztatów.

Powyżsi partnerzy oraz wydarzenia i zajęcia zaproponowane w projekcie stanowią katalog otwarty – współpraca z konkretnymi podmiotami i konkretna oferta kulturalna, sportowa czy społeczna będzie odpowiedzią na aktualne zapotrzebowanie mieszkańców i może ulegać zmianie.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

W ramach prac powstanie obiekt przystosowany do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami. Na etapie opracowania dokumentacji projektowej zostanie zaplanowany szczegółowy szereg działań, za pomocą których zostanie to osiągnięte. Będą one obejmować m.in.: modernizację zewnętrznych schodów, w ramach której nastąpi także montaż rampy umożliwiającej swobodne poruszanie się osobom ze szczególnymi potrzebami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie

Kierunek 1.1. Wspieranie organizacji pozarządowych i lokalnych liderów w działaniach na rzecz integracji społecznej

Kierunek 1.2. Wzmocnienie integracji i solidarności wewnątrz i międzypokoleniowej

Kierunek 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunek 1.4. Pobudzanie aktywności mieszkańców na rzecz najbliższego otoczenia

Kierunek 1.5. Szersze włączenie obywateli w procesy decyzyjne w obszarze rewitalizacji

Kierunek 1.6. Wzrost podejmowanych inicjatyw oddolnych i ich wsparcie przez samorząd

CEL 2: Szeroka oferta społeczna, rekreacyjna oraz kulturalna zadowalająca i rozwijająca mieszkańców

Kierunek 2.1. Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców w różnych grupach wiekowych

Kierunek 2.2. Zwiększenie możliwości i różnorodności form spędzania czasu wolnego dla różnych grup społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i seniorów

Kierunek 2.3. Aktywizacja osób bezrobotnych, dotkniętych ubóstwem, osób ze szczególnymi potrzebami oraz współpraca w tym zakresie pomiędzy różnymi instytucjami

Kierunek 2.6. Poprawa dostępu do usług społecznych, w tym rehabilitacji, psychologa oraz opieki przedszkolnej

CEL 3: Obszar rewitalizacji bezpiecznym, funkcjonalnym i atrakcyjnym miejscem do życia

Kierunek 3.1. Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców

Kierunek 3.2. Poprawa stanu technicznego miejsc integracji na świeżym powietrzu poprawiających kondycję fizyczną i psychiczną mieszkańców

Kierunek 3.3. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych, w tym eliminowanie barier architektonicznych

Kierunek 3.4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa

Kierunek 3.5. Łagodzenie zmian klimatu w miejscowościach poprzez wprowadzanie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury

Kierunek 3.6. Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza oraz wzmacnianie zachowania przyrody i różnorodności biologicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia		
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 1.000.000,00 zł Moduł II: 500.000,00 zł Łącznie: 1.500.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	Moduł I: 2024-2027 Moduł II: 2027-2033
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
• poprawa jakości i standardu życia mieszkańców, • poprawa stanu zdrowia mieszkańców, • tworzenie poczucia przynależności do danego miejsca i grupy społecznej, • zwiększenie integracji mieszkańców wcześniej narażonych na wykluczenie społeczne, • poprawa zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w Gminie, • zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców, • zwiększenie aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców, • poprawa wyglądu, estetyki i trwałości budynku i jego najbliższego otoczenia.		
Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba obiektów poddanych modernizacji	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba zaadaptowanych pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji	8 szt.	Protokoły odbioru
Liczba zmodernizowanych boisk sportowych	2 szt.	Protokoły odbioru
Liczba powstałych placów zabaw	1 szt.	Protokoły odbioru
Liczba zamontowanych obiektów małej architektury	20 szt.	Protokoły odbioru

Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Poprawa efektywności energetycznej obiektu – zmniejszenie zużycia energii	Minimum 25%	Dokumentacja projektowa, audyt energetyczny
Liczba podmiotów, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych korzystających z pomieszczeń budynku	5 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba wydarzeń i zajęć organizowanych w budynku	20 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba osób korzystających z oferty społecznej	50 os./rok	Prowadzona lista uczestników/Dane szacunkowe od organizatorów
Liczba osób korzystających z powstałej infrastruktury sportowej	50 os./rok	Prowadzona lista uczestników/Dane szacunkowe od organizatorów/Ankietyzacja mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tab. 18. Opis pozostałego projektu podstawowego nr 1

PROJEKT NR 1
Ze szkoły do przedszkola – zamiana funkcji i zagospodarowanie parteru i piętra dawnej szkoły w Mieścisku na cele przedszkolne Edukacja stanowi podstawę ludzkiego rozwoju intelektualnego. Kluczowe jest więc, aby w gminach zapewnić do niej dogodny dostęp oraz dobre warunki świadczonych usług, tak żeby sprzyjać rozwojowi najmłodszych. Mowa nie tylko o dostępie do szkół podstawowych czy średnich, ale także o przedszkolach i żłobkach. W związku z tym w Gminie Mieścisko planuje się przeniesienie przedszkola publicznego do budynku dawnego gimnazjum. Obecnie budynek jest nieużytkowany. Składa się z dwóch kompleksów: ze starszej części wybudowanej w 1904 r. oraz jej rozbudowy z lat 1979-1995. Budynki połączone są łącznikiem z dachem płaskim pokrytym papą termozgrzewalną.
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mieścisko
Potencjalni partnerzy
Placówki oświatowe
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Mieścisko (2): - budynek dawnego gimnazjum w Mieścisku (dz. ew. nr 174/1 obręb Mieścisko)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
W podobszarze rewitalizacji Mieścisko, zarówno w jednostce analitycznej Mieścisko 1, jak i Mieścisko 2, wykazano problem poziomu edukacji oraz niskiego udziału dzieci w wieku od 3 do 6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców. Wpływ na to ma niewystarczający dostęp do opieki przedszkolnej, który realnie wpływa na zmniejszoną atrakcyjność obszaru dla rodzin z małymi dziećmi. Na terenie całej Gminy zarysowuje się problem z dostępnością wychowania przedszkolnego dla najmłodszych, ponieważ obecny budynek przedszkola nie może pomieścić większej liczby dzieci.
Cel przedsięwzięcia
W związku pojawiającym się problemem niewystarczającej dostępności do opieki przedszkolnej spowodowanej małym metrażem obecnego budynku przedszkola, zaplanowano prace budowlane polegające na dostosowaniu jednego z budynków szkoły podstawowej do potrzeb edukacji przedszkolnej (budynku po byłym gimnazjum). Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie atrakcyjności obszaru poprzez adaptację części wyżej wspomnianego budynku, tak aby możliwe było w sposób efektywny i atrakcyjny świadczenie w nim opieki przedszkolnej dla dzieci z Gminy. Inwestycja znacząco zwiększy liczbę miejsc w przedszkolu oraz skutkuje poprawą ogólnych warunków edukacji przedszkolnej.
Zakres realizowanych zadań
W ramach inwestycji parter i piętro budynku szkoły podstawowej (wcześniej gimnazjum) zostaną zaadaptowane na przedszkole. Zostaną wygospodarowane sale dydaktyczne wraz z zapleczem sanitarnym i pomocniczym. W ramach prac obiekt zostanie dostosowany do wymogów dla pomieszczeń, w których mogą funkcjonować przedszkola, zgodnie z prawem budowlanym, wytycznymi MENiS i GIS oraz potrzeb osób niepełnosprawnych (windy, podjazdy, dostosowanie pomieszczeń, w tym toalet). W ramach zadania przewidziano również zakup wyposażenia przedszkola jak meble (np. szafki, krzesła, stoły), zabawki,

pomoce dydaktyczne. Po ukończeniu prac infrastrukturalnych w budynku funkcjonować będzie przedszkole publiczne.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

W ramach prac obiekt zostanie przystosowany do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami. Zamontowana zostanie winda, podjazd, nastąpi również dostosowanie pomieszczeń do osób ze szczególnymi potrzebami.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie

Kierunek 1.2. Wzmocnienie integracji i solidarności wewnątrz i międzypokoleniowej

Kierunek 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

CEL 2: Szeroka oferta społeczna, rekreacyjna oraz kulturalna zadowalająca i rozwijająca mieszkańców

Kierunek 2.1. Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców w różnych grupach wiekowych

Kierunek 2.3. Aktywizacja osób bezrobotnych, dotkniętych ubóstwem, osób ze szczególnymi potrzebami oraz współpraca w tym zakresie pomiędzy różnymi instytucjami

Kierunek 2.5. Zwiększenie atrakcyjności nauczania, w oparciu o nowopowstałą infrastrukturę

Kierunek 2.6. Poprawa dostępu do usług społecznych, w tym rehabilitacji, psychologa oraz opieki przedszkolnej

CEL 3: Obszar rewitalizacji bezpiecznym, funkcjonalnym i atrakcyjnym miejscem do życia

Kierunek 3.1. Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców

Kierunek 3.3. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych, w tym eliminowanie barier architektonicznych

Kierunek 3.4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Łącznie: 2.500.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)	2023-2026

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji

- poprawa jakości i standardu życia mieszkańców,
- zwiększenie dostępności do opieki przedszkolnej w Gminie Mieścisko,
- zwiększenie liczby obiektów użyteczności publicznej dostosowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- poprawa wyglądu, estetyki i trwałości budynku i jego najbliższego otoczenia.

Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba obiektów poddanych modernizacji	1 szt.	Protokoły odbioru

Liczba zaadaptowanych pomieszczeń do pełnienia nowych funkcji	x szt.	Protokoły odbioru
Liczba powstałych nowych miejsc w przedszkolach publicznych	30 szt.	Protokoły odbioru
Liczba obiektów dostosowanych dla osób ze szczególnymi potrzebami	1 szt.	Protokoły odbioru
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba osób korzystających z opieki przedszkolnej	50 os./rok	Ewidencja prowadzona przez pracowników

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tab. 19. Opis pozostałego projektu podstawowego nr 2

PROJEKT NR 2
Za krzewami w Zakrzewie – uporządkowanie przestrzeni parku, organizacja ścieżki edukacyjnej, montaż obiektów małej architektury oraz stworzenie oferty kulturalnej i edukacyjnej. Na terenie sołectwa Zakrzewo funkcjonowały Państwowe Gospodarstwa Rolne. Jak na każdym z tego typu terenów po likwidacji PGR mieszkańcy podlegali wykluczeniu, panowało wysokie bezrobocie, tereny znalazły się w rękach państwowych agencji zajmujących się gospodarstwami rolnymi lub zostało sprywatyzowanych. Po wielu latach starań Gminie Mieścisko udało się przejąć tereny, na których znajduje się park ze stawem. Jest to jeden z nielicznych terenów na obszarze sołectwa będących własnością Gminy, gdzie jest możliwość zagospodarowania terenu z myślą o mieszkańcach. Park w Zakrzewie, zlokalizowany w południowej części miejscowości, powstał już w 2 połowie XIX w. Kiedyś wraz z pobliskim zabytkowym dworem stanowił jedno, spójne założenie dworskie. Obecnie dwór znajduje się w rękach prywatnych, natomiast znaczna część parku stanowi jedyne miejsce w całej miejscowości wchodzące w skład majątku gminnego. Dodatkowo wpisany jest do Gminnej Ewidencji Zabytków, co uniemożliwia realizację na terenie przedsięwzięć budowlanych zmieniających jego funkcję. Powyższa sytuacja znacząco ogranicza zakres planowanych działań rewitalizacyjnych w parku.
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mieścisko
Potencjalni partnerzy
Placówki oświatowe Gminna Biblioteka Publiczna Sołectwo Zakrzewo Organizacje pozarządowe
Lokalizacja przedsięwzięcia
Podobszar rewitalizacji Zakrzewo: - teren parku w Zakrzewie (dz. ew. nr 4/11 obręb Zakrzewo),
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

W podobszarze rewitalizacji Zakrzewo zidentyfikowano szereg problemów społecznych: problem wysokiego bezrobocia, dużego udziału osób korzystających z pomocy społecznej, ubóstwa, wysoki stopień osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności czy problem niskiego poziomu edukacji oraz aktywności społecznej. Ponadto na etapie analizy wskaźnikowej zaobserwowano niską aktywność gospodarczą oraz dużą liczbę obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym.

W samej wsi brakuje atrakcyjnej, zadbanej przestrzeni, umożliwiającej aktywne spędzanie czasu na świeżym powietrzu w bezpiecznych warunkach. Z uwagi na brak choćby świetlicy wiejskiej, mieszkańcy nie mają gdzie się spotkać, zintegrować, rozwinąć swoich zainteresowań czy powziąć wspólnych inicjatyw oddolnych w jakimkolwiek stopniu. Brakuje przestrzeni, w której istniałaby możliwość organizacji np. spotkań sołeckich czy gier terenowych dla dzieci i młodzieży. Jedyną taką przestrzenią jest park, w którym z uwagi na zły stan techniczny i brak dostatecznej ilości odpowiednich obiektów małej architektury, niemożliwa jest organizacja wydarzeń kulturalnych na odpowiednim poziomie.

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest uporządkowanie przestrzeni parkowej w miejscowości Zakrzewo, w celu możliwości organizacji w niej różnego rodzaju wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych czy społecznych. Poprzez działania takie jak: oczyszczenie stawu, pielęgnację istniejącej zieleni oraz nasadzenie nowej, wykonanie ciągów komunikacyjnych, montaż ławek i oświetlenia, stworzenie placu zabaw i miniboiska oraz ścieżki edukacyjnej z domkami dla owadów, karmnikami czy tablicami edukacyjnymi zapewnione zostanie mieszkańcom miejsce do integracji, wypoczynku, zabawy i nauki dla najmłodszych.

Zakres realizowanych zadań

W ramach projektu planowane są działania infrastrukturalne oraz miękkie rozdzielone pomiędzy dwa moduły. W pierwszej kolejności potrzebna jest kompleksowa modernizacja i uporządkowanie przestrzeni parku w Zakrzewie, aby następnie przystąpić do realizacji planowanych wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych i społecznych.

Moduł I: Modernizacja i roboty porządkowe w parku

Moduł I polegał będzie na przeprowadzeniu działań infrastrukturalnych takich jak:

- oczyszczenie stawu,
- pielęgnacja istniejącej zieleni urządzonej,
- realizacja nowych nasadzeń w obszarze parku,
- budowa drewnianego placu zabaw, w spójnej stylistyce z istniejącymi już obiektami małej architektury,
- wytyczenie nowych ciągów komunikacyjnych w postaci ścieżek,
- montaż obiektów małej architektury, w tym domków dla owadów, karmników, tablic edukacyjnych, oświetlenia solarne, ławek i koszy na śmieci,
- uporządkowanie nawierzchni w oparciu o nowe nasadzenia traw przystosowanych do gry w piłkę oraz wymiana bramek na miniboisku piłkarskim.

Moduł II: Życie w Parku – organizacja działań kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych i społecznych

Po ukończeniu ww. działań planuje się podjęcie współpracy z szeregiem podmiotów gminnych i pozarządowych, w tym np. z placówkami oświatowymi, sołectwem Zakrzewo czy Gminną Biblioteką Publiczną w celu organizacji wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych i społecznych, w tym zajęć dla dzieci i młodzieży. W dokładny proces planowania listy wydarzeń w parku zostaną również zaangażowani sami mieszkańcy podobszaru rewitalizacji, którzy w ramach konsultacji społecznych będą mogli decydować o planowanych do organizacji wydarzeniach, cyklicznych zajęciach lub przekazywać swoje pomysły. Pobudzi to nie tylko aktywność podmiotów realizujących poszczególne zadania, ale także mieszkańców, którzy zyskają nową, zadbaną przestrzeń do spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu, czego skutkiem może być organizacja oddolnych spotkań sąsiedzkich.

Powyższe formy współpracy z organizacjami samorządowymi i podmiotami gminnymi oraz konkretna oferta kulturalna, edukacyjna, rekreacyjna czy społeczna stanowią katalog otwarty – współpraca będzie odpowiedzią na aktualne zapotrzebowanie mieszkańców i może ulegać zmianie.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami

Brak różnic poziomów i barier architektonicznych zapewni osobom ze szczególnymi potrzebami dostęp do całego terenu parku

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie

Kierunek 1.1. Wspieranie organizacji pozarządowych i lokalnych liderów w działaniach na rzecz integracji społecznej

Kierunek 1.2. Wzmocnienie integracji i solidarności wewnątrz i międzypokoleniowej

Kierunek 1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Kierunek 1.4. Pobudzanie aktywności mieszkańców na rzecz najbliższego otoczenia

Kierunek 1.5. Szersze włączenie obywateli w procesy decyzyjne w obszarze rewitalizacji

Kierunek 1.6. Wzrost podejmowanych inicjatyw oddolnych i ich wsparcie przez samorząd

CEL 2: Szeroka oferta społeczna, rekreacyjna oraz kulturalna zadowalająca i rozwijająca mieszkańców

Kierunek 2.1. Organizacja cyklicznych wydarzeń kulturalnych, sportowych, edukacyjnych stanowiących odpowiedź na potrzeby mieszkańców w różnych grupach wiekowych

Kierunek 2.2. Zwiększenie możliwości i różnorodności form spędzania czasu wolnego dla różnych grup społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i seniorów

Kierunek 2.5. Zwiększenie atrakcyjności nauczania, w oparciu o nowopowstałą infrastrukturę

CEL 3: Obszar rewitalizacji bezpiecznym, funkcjonalnym i atrakcyjnym miejscem do życia

Kierunek 3.1. Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców

Kierunek 3.2. Poprawa stanu technicznego miejsc integracji na świeżym powietrzu poprawiających kondycję fizyczną i psychiczną mieszkańców

Kierunek 3.3. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych, w tym eliminowanie barier architektonicznych

Kierunek 3.4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa

Kierunek 3.5. Łagodzenie zmian klimatu w miejscowościach poprzez wprowadzanie rozwiązań z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury

Kierunek 3.6. Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza oraz wzmacnianie zachowania przyrody i różnorodności biologicznej

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Możliwe źródła finansowania	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 400.000,00 zł Moduł II: 200.000,00 zł łącznie: 600.000,00 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW)	Moduł I: 2024-2027 Moduł II: 2027-2033

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji		
• zapewnienie miejsc do aktywnego spędzania czasu wolnego, w sposób bezpieczny, akceptowalny społecznie i rozwijający pasję, głównie dla młodzieży, • zwiększenie atrakcyjności obszaru dla osób w każdym wieku, • pobudzenie aktywności społecznej wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji, • zwiększenie integracji mieszkańców poprzez inicjatywy oddolne, • zwiększenie liczby miejsc i przestrzeni do spotkań mieszkańców odpowiadającej szerokiej grupie odbiorców oraz zwiększenie dostępności do nich, • budowanie poczucia współodpowiedzialności za utrzymanie przestrzeni publicznych, • poprawa wyglądu, estetyki, bezpieczeństwa i trwałości otoczenia.		
Wskaźniki produktu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba obszarów poddanych modernizacji	1 szt.	Protokoły odbioru, dokumentacja techniczna
Liczba wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych, rekreacyjnych i społecznych organizowanych w oparciu o infrastrukturę	10 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Wskaźniki rezultatu	Wartość	Sposób oceny i źródło danych
Liczba podmiotów gminnych, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych korzystających z infrastruktury	4 szt./rok	Prowadzony harmonogram spotkań
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury	75 osób/rok	Ankietyzacja mieszkańców raz w roku
Liczba uczestników wydarzeń i zajęć organizowanych w oparciu o infrastrukturę	50 os./rok	Prowadzona lista uczestników bądź dane szacunkowe pozyskiwane od organizatorów

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

7.2. Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tab. 20. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 1
Modernizacja Punktu Selektywnej Zbiorki Odpadów Komunalnych w Popowie Kościelnym
Podmiot realizujący
Gmina Mieścisko
Lokalizacja
Popowo Kościelne 62 (dz. ew. nr 528/1 obręb Popowo Kościelne) – poza obszarem rewitalizacji
Charakterystyka przedsięwzięcia
Projekt zakłada modernizację PSZOK w celu podniesienia jakości obsługi klientów wraz z rozszerzeniem zakresu działalności. PSZOK w Popowie Kościelnym jest jedynym tego typu obiektem obsługującym całą Gminę. Jest to obiekt w złym stanie technicznym (budynek i nawierzchnia), bez kompletnego wyposażenia, bez sanitariatów i bieżącej wody. Aby mógł pełnić swoją funkcję miejsca przyjmowania odpadów oraz rozszerzyć ją o działalność edukacyjną z zakresu ochrony środowiska i segregacji odpadów niezbędne są prace modernizacyjne. Dzięki zmodernizowaniu obiektu usprawniona zostanie obsługa klientów, dostęp do obiektu uzyskają osoby ze specjalnymi potrzebami, odbiór odpadów zorganizowany zostanie w sposób bardziej ekologiczny oraz poprawione zostaną warunki pracy zatrudnionych tam osób. Ponadto poprzez zastosowanie tablic informacyjnych możliwe będzie edukowanie najmłodszych z zakresu ochrony środowiska i segregacji odpadów. Projekt obejmował będzie następujące czynności: - odwodnienie terenu, - budowa sanitariatów i wykonanie instalacji wod-kan, - przyłączenie prądu do wszystkich budynków, - wyrównanie i utwardzenie nawierzchni, - prace remontowe (elewacje, dachy oraz roboty wewnątrz budynków), - montaż oświetlenia i monitoringu, - zakup kontenerów do segregacji odpadów oraz wagi najazdowej, - remont drogi dojazdowej do obiektu. Dzięki wykonaniu nowej nawierzchni osoby ze szczególnymi potrzebami będą miały możliwość swobodnego poruszania się po obiekcie PSZOK-u.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działań
Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań: CEL 1: Zintegrowane i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie Kierunek 1.4. Pobudzanie aktywności mieszkańców na rzecz najbliższego otoczenia CEL 3: Obszar rewitalizacji bezpiecznym, funkcjonalnym i atrakcyjnym miejscem do życia Kierunek 3.3. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych, w tym eliminowanie barier architektonicznych Kierunek 3.4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa Kierunek 3.6. Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza oraz wzmocnienie zachowania przyrody i różnorodności biologicznej

Szacowana wartość przedsięwzięcia
Budżet Gminy: 300 000,00 zł Dotacje UE: 700 000,00 zł Łącznie: 1 000 000,00 zł
PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 2
Modernizacja dróg dojazdowych prowadzących do starej przepompowni
Podmiot realizujący
Gmina Mieścisko
Lokalizacja
Podobszar rewitalizacji Gorzewo: - droga gminna nr 220517P (fragment dz. ew. nr 27 obręb Gorzewo) - droga gminna nr 220543P (dz. ew. nr 5 obręb Gorzewo) Podobszar rewitalizacji Zakrzewo: - droga gminna nr 220543P (dz. ew. nr 15 obręb Zakrzewo)
Charakterystyka przedsięwzięcia
W ramach przedsięwzięcia planowana jest przebudowa 2 dróg gminnych: nr 220517P (podobszar rewitalizacji Gorzewo) oraz nr 220543P (podobszary rewitalizacji Gorzewo i Zakrzewo). Zapewniają dojazd do starej przepompowni na rzece Wełnie, będącej obiektem planowanego przedsięwzięcia zintegrowanego nr 5. Obecnie drogi te posiadają nawierzchnię gruntową, których stan techniczny znacząco utrudnia, a momentami wręcz uniemożliwia, bezpieczne i komfortowe dotarcie do budynku. Ponadto powoduje to wzrost emisji ze względu na jazdę na niższych biegach i częste problemy z przejezdnością. Brak działań w zakresie modernizacji ww. ciągów komunikacyjnych skutkować będzie znacząco zmniejszoną dostępnością do planowanej stacji biwakowej zarówno od strony Mieściska, jak i Zakrzewa czy Gorzewa. Co za tym idzie, odbiłoby się to negatywnie na skuteczności planowanych działań rewitalizacyjnych w tych obszarach z uwagi na niedogodności związane z próbą dotarcia do obiektu. Przedsięwzięcie będzie polegało na wyłożeniu nawierzchni asfaltowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w postaci ścieżki pieszo-rowerowej. Zarówno drogi, jak i infrastruktura towarzysząca będzie ogólnodostępna i pozbawiona barier architektonicznych.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działań
Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań: CEL 3: Obszar rewitalizacji bezpiecznym, funkcjonalnym i atrakcyjnym miejscem do życia Kierunek 3.2. Poprawa stanu technicznego miejsc integracji na świeżym powietrzu poprawiających kondycję fizyczną i psychiczną mieszkańców Kierunek 3.3. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych, w tym eliminowanie barier architektonicznych Kierunek 3.4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa
Szacowana wartość przedsięwzięcia
Budżet Gminy: 6 000 000,00 zł Dotacje UE: 14 000 000,00 zł Łącznie: 20 000 000,00 zł

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 3
Budowa ścieżek pieszo-rowerowych do Wągrowca i Skoków
Podmiot realizujący
Gmina Mieścisko we współpracy z Gminą Wągrowiec i Gminą Skoki
Lokalizacja
Wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 190 na odcinku Mieścisko-Wągrowiec – częściowo w podobszarze rewitalizacji Mieścisko (1), Podlesie Kościelne Po dawnym wale kolejowym linii kolejowej relacji Mieścisko-Skoki – częściowo w podobszarze rewitalizacji Mieścisko (2), Podlesie Kościelne
Charakterystyka przedsięwzięcia
W ramach przedsięwzięcia planowane jest wybudowanie ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 190 o łącznej długości ok. 8,2 km we współpracy z Gminą Wągrowiec. Ścieżka zostanie wykonana w technologii bruku o szerokości pasów 2,5 m dla rowerów oraz 1,5 m dla pieszych. Inwestycja umożliwi bezpieczną podróż rowerem oraz pieszo z Mieściska do Wągrowca, a tym samym poprawi dostępność komunikacyjną obu Gmin. Przedsięwzięcie zwiększy bezpieczeństwo uczestników ruchu (kierowców, rowerzystów, pieszych), a także wpłynie na poprawę jakości powietrza poprzez zmniejszenie natężenia ruchu w Gminach. Ponadto planuje się budowę drugiego odcinka trasy pieszo-rowerowej z miejscowości Mieścisko do Skoków. Trasa, posiadająca łączną długość ok. 13,3 km, miałaby zostać poprowadzona po dawnym nasypie kolejowym, umożliwiając mieszkańcom Mieściska podróż rowerem do Skoków, jednocześnie umożliwiając łatwe połączenie komunikacyjne dla miejscowości Popowo Kościelne, zlokalizowane przy dawnej trasie kolejowej. Inwestycja zostanie wykonana we współpracy z gminą Skoki.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działań
Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań: CEL 2: Szeroka oferta społeczna, rekreacyjna oraz kulturalna zadowalająca i rozwijająca mieszkańców Kierunek 2.2. Zwiększenie możliwości i różnorodności form spędzania czasu wolnego dla różnych grup społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i seniorów CEL 3: Obszar rewitalizacji bezpiecznym, funkcjonalnym i atrakcyjnym miejscem do życia Kierunek 3.1. Tworzenie funkcjonalnej, spójnej i estetycznej przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców Kierunek 3.2. Poprawa stanu technicznego miejsc integracji na świeżym powietrzu poprawiających kondycję fizyczną i psychiczną mieszkańców Kierunek 3.3. Poprawa dostępności przestrzeni publicznych, w tym eliminowanie barier architektonicznych Kierunek 3.4. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa Kierunek 3.6. Poprawa jakości życia i zdrowia mieszkańców poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza oraz wzmocnianie zachowania przyrody i różnorodności biologicznej
Szacowana wartość przedsięwzięcia
Budżet Jednostek Samorządu Terytorialnego: 6 000 000,00 zł Dotacje UE: 14 000 000,00 zł Łącznie: 20 000 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

8. Mechanizmy integrowania działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych

8.1. Kompleksowość programu

Przez rewitalizację należy rozumieć proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, **prowadzony w sposób kompleksowy**, poprzez zintegrowane działania szczególnie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Proces ten jest skoncentrowany terytorialnie oraz prowadzony przez interesariuszy rewitalizacji zgodnie z przyjętym programem rewitalizacji. Założeniami procesu rewitalizacji są: interdyscyplinarność, kompleksowość, partnerstwo oraz reakcja na kryzys.

Kompleksowo prowadzone działania uwzględniają projekty rewitalizacyjne współfinansowane ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych, które skupione są na **aspekcie społecznym z uwzględnieniem rozwoju gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego**. Planowane przedsięwzięcia uwzględniają najpilniejsze potrzeby obszaru rewitalizacji i ich długofalowe oddziaływanie warunkujące osiągnięciem kompleksowości interwencji. W trakcie wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.

8.2. Koncentracja programu

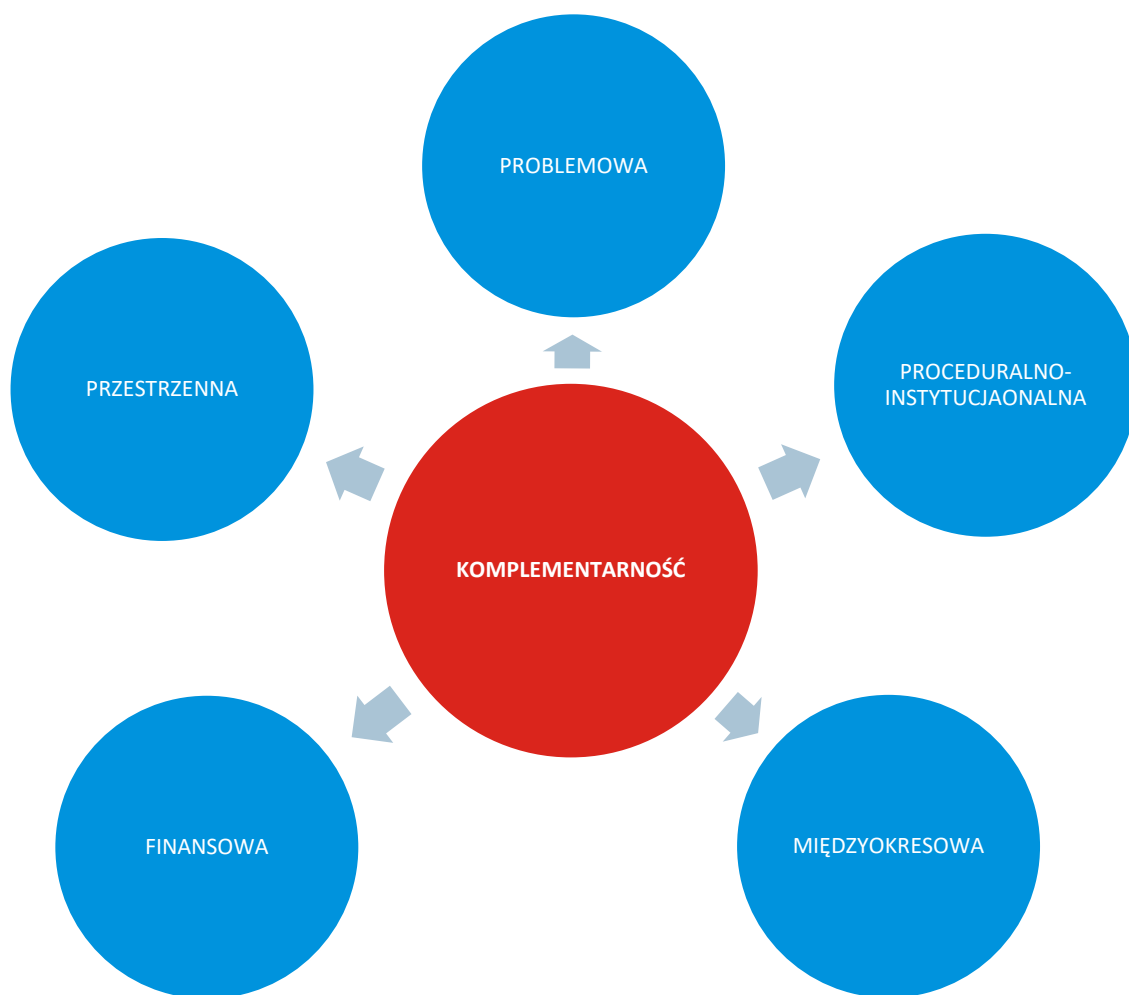
Na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Mieścisko zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej, ale również w sferze gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej. Z kolei diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji pozwoliła na identyfikację negatywnych zjawisk również w sferze środowiskowej.

Wszystkie podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą prowadzone na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. W celu wsparcia prowadzonego procesu rewitalizacji dopuszcza się realizację pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, spośród których poza obszarem rewitalizacji znajdują się dwa projekty – **Modernizacja Punktu Selektywnej Zbiorki Odpadów Komunalnych w Popowie Kościelnym** oraz **Budowa ścieżek pieszo-rowerowych do Wągrowca i Skoków**, które jednak poprzez szereg działań poprawią komfort życia na obszarze rewitalizacji.

8.3. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Działania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033 wspierają proces rewitalizacji w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie i zewnętrznie. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest widoczna w obecnie wdrażanych działaniach o charakterze rewitalizacyjnym lub planowanych do realizacji.

Zaplanowane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia są komplementarne w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania.

8.3.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji.

Planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne zlokalizowane są w większości w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Mając jednak na uwadze osiągnięcie efektu synergii zdecydowano się na rozszerzenie przestrzennego zakresu niektórych przedsięwzięć, które będą realizowane poza obszarem rewitalizacji, ale ich realizacja przyczyni się do rozwiązania problemów na obszarze rewitalizacji. Są to:

1. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 1 „Modernizacja Punktu Selektywnej Zbiorki Odpadów Komunalnych w Popowie Kościelnym” – projekt ma na celu poprawę obsługi interesariuszy. Z uwagi na fakt, że jest to jedyny taki obiekt w Gminie, poprawa stanu technicznego obiektu wraz z wprowadzeniem elementów funkcji edukacyjnej z zakresu ochrony środowiska i segregacji odpadów, znacząco wpłynie na poprawę stanu środowiska i poziomu segregacji odpadów, jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji oraz ich świadomości ekologicznej.
2. Przedsięwzięcie uzupełniające nr 3 „Budowa ścieżek pieszo-rowerowych do Wągrowca i Skoków” –

projekt ma na celu poprawę komunikacji między największą, centralną miejscowością w Gminie – Mieściskiem, a sąsiednimi ośrodkami miejskimi – Wągrowcem i Skokami, ze szczególnym uwzględnieniem zwiększenia dostępności komunikacyjnej dla osób chcących bezpiecznie dotrzeć do tych miejscowości w sposób bardziej ekologiczny, bez konieczności przejazdu samochodem. Stąd, aby zapewnić ciągłość szlaków komunikacyjnych rowerowych i pieszych, przedsięwzięcie częściowo wychodzić będzie poza obszar rewitalizacji oraz dotyczyć będzie wszystkich mieszkańców Mieściska, jednocześnie zapewniając alternatywne, bezpieczne i ekologiczne połączenie między miejscowościami objętymi procesem rewitalizacji a sąsiednimi ośrodkami miejskimi.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej powinno wiązać się z wprowadzeniem mechanizmów analizy następstw decyzji przestrzennych w skali Gminy i otoczenia dla skuteczności Programu Rewitalizacji. Warto zaznaczyć, że realizowane projekty będą oddziaływały na cały obszar dotknięty kryzysem, a nie wyłącznie punktowo. Zakładają one możliwość korzystania z nowej infrastruktury publicznej nie tylko przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale i całej Gminy. Należy również zaznaczyć, że realizacja zaplanowanych przedsięwzięć nie będzie skutkować przenoszeniem się problemów na inne obszary, co mogłoby prowadzić do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna, czy marginalizacja.

Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych zobrazowana została w załączniku nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji.

8.3.2. Komplementarność problemowa

Prowadzone działania rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033 mają dążyć do założonej w Programie wizji oraz przyczyniać się do realizacji celów rewitalizacji. Powiązania podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji, a także ich pożądane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny przedstawiono w rozdziale 7.1. Z kolei spójność pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z kierunkami działań, które realizują, została przedstawiona w rozdziale 7.2. Komplementarność problemową przedsięwzięć powinno się również zapewniać stosując mechanizm powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami Gminy w innych sferach, co wpłynie na lepszą koordynację tematyczną oraz sprawną organizację działań.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały również opracowane w myśl wzajemnego oddziaływania i dopełnienia tematycznego. W rezultacie będą one stanowiły odpowiedź na występujące problemy w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Tab. 21. Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	Oddziaływanie na problemy w sferze:				
		społecznej	gospodarczej	przestrzenno-funkcjonalnej	technicznej	środowiskowej
PZ nr 1	Mieścisko aktywnym mieszkańcom – stworzenie bezpiecznej, funkcjonalnej i nowoczesnej przestrzeni, umożliwiającej uprawianie sportu, naukę poprzez zabawę oraz promocję lokalnych produktów i kultury					

PZ nr 2	Podróżując w przeszłość, teraźniejszość i przyszłość – rewitalizacja starego dworca					
PZ nr 3	Bezpieczeństwo i otwartość – rewitalizacja obszaru za Urzędem Gminy oraz przystosowanie budynku dla osób ze szczególnymi potrzebami					
PZ nr 4	W Gorzewie też się dzieje! – zapewnienie mieszkańcom w każdym wieku dostępu do miejsca spotkań i atrakcyjnej oferty kulturalnej					
PZ nr 5	Na łonie natury – rewitalizacja budynku starej przepompowni na rzece Welnie					
PZ nr 6	Stara Szkoła, nowe życie – rewitalizacja budynku Starej Szkoły w Podlesiu Kościelnym na potrzeby lokalnej społeczności					
P nr 1	Ze szkoły do przedszkola – zamiana funkcji i zagospodarowanie parteru i piętra dawnej szkoły w Mieścisku na cele przedszkolne					
P nr 2	Za krzewami w Zakrzewie – uporządkowanie przestrzeni parku, organizacja ścieżki edukacyjnej, montaż obiektów małej architektury oraz stworzenie oferty kulturalnej i edukacyjnej					
PU nr 1	Modernizacja Punktu Selektywnej Zbiorki Odpadów Komunalnych w Popowie Kościelnym					
PU nr 2	Modernizacja dróg dojazdowych prowadzących do starej przepompowni					
PU nr 3	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych do Wągrowca i Skoków					

Źródło: opracowanie własne.

Każde podstawowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się z kilku powiązanych ze sobą działań (modułów) mających charakter zarówno infrastrukturalny, jak i miękkie, tworząc w ten sposób projekt zintegrowany. Ma to przeciwdziałać również fragmentacji działań tj. tzw. „rewitalizacji technicznej” lub „rewitalizacji społecznej”, które to pojęcia są błędnie stosowane, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa.

Ponadto poszczególne projekty zintegrowane są powiązane pomiędzy sobą, co zwiększa komplementarność zaplanowanych do realizacji działań. Niniejszy dokument zakłada również realizację pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mają na celu wsparcie i dopełnienie projektów podstawowych, bezpośrednio ukierunkowanych na osiągnięcie celów strategicznych. Ma to prowadzić do osiągnięcia efektu synergii i zachowania kompleksowości podejmowanej interwencji. Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami podstawowymi oraz ich zależność z pozostałymi przedsięwzięciami przedstawia poniższa tabela.

Tab. 22. Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	PZ nr 1	PZ nr 2	PZ nr 3	PZ nr 4	PZ nr 5	PZ nr 6	P nr 1	P nr 2
PZ nr 1	Mieścisko aktywnym mieszkańcom – stworzenie bezpiecznej, funkcjonalnej i nowoczesnej przestrzeni, umożliwiającej uprawianie sportu, naukę poprzez zabawę oraz promocję lokalnych produktów i kultury								
PZ nr 2	Podróżując w przeszłość, teraźniejszość i przyszłość – rewitalizacja starego dworca								
PZ nr 3	Bezpieczeństwo i otwartość – rewitalizacja obszaru za Urzędem Gminy oraz przystosowanie budynku dla osób ze szczególnymi potrzebami								
PZ nr 4	W Gorzewie też się dzieje! – zapewnienie mieszkańcom w każdym wieku dostępu do miejsca spotkań i atrakcyjnej oferty kulturalnej								
PZ nr 5	Na łonie natury – rewitalizacja budynku starej przepompowni na rzece Welnie								
PZ nr 6	Stara Szkoła, nowe życie – rewitalizacja budynku Starej Szkoły w Podlesiu Kościelnym na potrzeby lokalnej społeczności								
P nr 1	Ze szkoły do przedszkola – zamiana funkcji i zagospodarowanie parteru i piętra dawnej szkoły w Mieścisku na cele przedszkolne								
P nr 2	Za krzewami w Zakrzewie – uporządkowanie przestrzeni parku,								

	organizacja ścieżki edukacyjnej, montaż obiektów małej architektury oraz stworzenie oferty kulturalnej i edukacyjnej								
PU nr 1	Modernizacja Punktu Selektywnej Zbiorki Odpadów Komunalnych w Popowie Kościelnym								
PU nr 2	Modernizacja dróg dojazdowych prowadzących do starej przepompowni								
PU nr 3	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych do Wągrowca i Skoków								

Źródło: opracowanie własne.

8.3.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

Zakłada się połączenie systemu wdrażania, zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033 z procedurami wynikającymi ze Strategii Rozwoju z Planem Lokalnego Rozwoju Gminy Mieścisko 2021-2030. Wspólnymi organami w realizacji obu wymienionych dokumentów będzie Wójt Gminy Mieścisko odpowiedzialny za stymulowanie i koordynację działań, a także odpowiednie komórki Urzędu Gminy w Mieścisku, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy, którym zadania wynikające z Programu będą zlecane w taki sposób, aby wykonywały je podmioty mające do tego najlepsze kompetencje.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zostanie zapewniona nie tylko na etapie programowania, ale również na etapie wdrażania, dzięki współpracy i działaniu osób odpowiedzialnych za poszczególne elementy programu w ramach Komitetu Rewitalizacji, na którego czele będzie stał Przewodniczący.

Szczegółowy opis systemu zarządzania, monitorowania i oceny efektywności wdrażanych działań przedstawiony został w rozdziale 10 i 12.

8.3.4. Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie, stąd działania rewitalizacyjne zaplanowane w niniejszym Programie są komplementarne z działaniami prowadzonymi w perspektywach finansowych Unii Europejskiej w latach 2004-2006, 2007-2013, 2014-2020 oraz 2021-2027. Stanowią one kontynuację i uzupełnienie wcześniejszych projektów. Przedstawione projekty wynikały z zapisów innych dokumentów lub pozytywnie wpływały na efekty rewitalizacji, choć nie były przewidziane w programach. Ponadto wnioski wyciągnięte z

realizacji poprzednich projektów pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków, co wzmocni efektywność i skuteczność podejmowanych działań.

Tab. 23. Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich

Perspektywa finansowa 2004-2006				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Odnowa obiektów użyteczności publicznej i kompleksów sportowo-rekreacyjnych - Popowo Kościelne	397 683,08 zł	299 226,40 zł	Gmina Mieścisko
2.	Remont domu kultury w Sarbii	113 016,00 zł	79 117,00	Gmina Mieścisko
Perspektywa finansowa 2007-2013				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Indywidualizacja procesu nauczania w klasach I-III	117 940,18 zł	100 249,15 zł	Gmina Mieścisko
2.	Chcę i mogę pracować.	453 793,72 zł	385 724,66 zł	Ośrodek Pomocy Społecznej w Mieścisku
Perspektywa finansowa 2014-2020				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Termomodernizacja obiektu użyteczności publicznej - Szkoła Podstawowa im. Stefana Czarnieckiego w Mieścisku	7 952 446,83 zł	6 566 589,64 zł	Gmina Mieścisko
2.	Termomodernizacja obiektu użyteczności publicznej - Szkoła Podstawowa im. Stefana Czarnieckiego w Mieścisku	7 952 446,83 zł	6 566 589,64 zł	Gmina Mieścisko

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl.

8.3.5. Komplementarność źródeł finansowania

Działania rewitalizacyjne, zaplanowane do wdrożenia w niniejszym Programie, mają na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Nagromadzenie się negatywnych zjawisk zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej koreluje z koniecznością zwiększenia nakładów finansowych na realizację działań w wyznaczonym obszarze. Projekty o charakterze rewitalizacyjnym łączące środki prywatne i publiczne, mogą być wspomagane środkami zewnętrznymi, pochodzącymi z:

- funduszy unijnych;
- funduszy publicznych krajowych;
- programów jednostek samorządu terytorialnego wyższego szczebla, w tym zwłaszcza programów finansowanych ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego;
- innych funduszy międzynarodowych, w tym m.in. funduszy EOG i funduszy Norweskich;
- innych zwrotnych i bezzwrotnych źródeł finansowania, dystrybuowanych przed podmioty publiczne i prywatne.

Warto jest zauważyć, że w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+). Dodatkowym wsparciem będzie Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), który jest częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Do krajowych programów w ramach Umowy Partnerstwa w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Gmina może korzystać także z funduszy dedykowanych dla województwa wielkopolskiego w ramach Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027. Kolejnymi możliwościami finansowania działań rewitalizacyjnych z uwzględnieniem udziału interesariuszy procesu jest finansowanie w ramach formuły Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz zaangażowanie do działań organizacji pozarządowych.

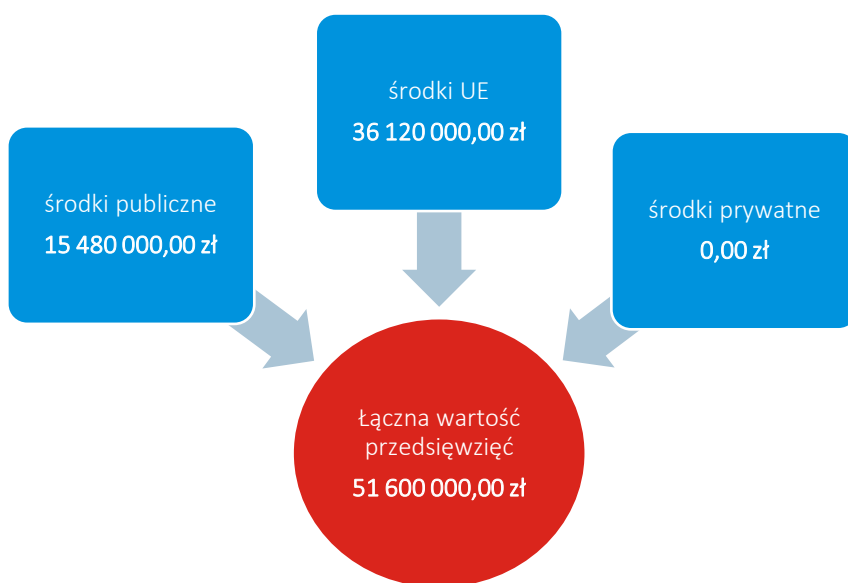
Zakłada się możliwość uzupełniania i łączenia finansowania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków EFS, EFRR i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania oraz prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Szczegółowe informacje dotyczące potencjalnych źródeł finansowania poszczególnych projektów znajdują się w rozdziale 9.

9. Ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały ramy finansowe zaplanowanych projektów zintegrowanych wraz z szacunkowymi nakładami finansowymi w podziale na środki publiczne (krajowe oraz środki budżetu Gminy), środki UE oraz środki prywatne. Łączna wartość zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych szacowana jest na poziomie 51,600 mln zł, z czego 15,480 mln zł wydatkowana zostanie ze środków publicznych, w tym z budżetu Gminy Mieścisko, a 36,120 mln zł finansowana będzie ze środków Unii Europejskiej (zakładając 70% dofinansowania).

Ryc. 28. Szacunkowe zestawienie wartości zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne.

Zaznaczyć należy, iż podane kwoty stanowią wartości szacunkowe, a kwota rzeczywista określana będzie na podstawie dokumentacji projektowej i uwzględniana w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy. Założono również maksymalne wartości dofinansowań ze środków Unii Europejskiej, jednak przy braku takich możliwości realizacja przedsięwzięć będzie odbywała się w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków z innych źródeł. Dopuszcza się również możliwość realizacji przedsięwzięć etapami (modułami), jeśli zaistnieje możliwość pozyskania funduszy na dany moduł. W poniższej tabeli przedstawiono podział źródeł finansowania dla poszczególnych projektów zintegrowanych.

Tab. 24. Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer projektu	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Szacunkowe nakłady finansowe (zł)			Źródła finansowania
				Środki publiczne	Środki UE	Środki prywatne	
Planowane zintegrowane projekty rewitalizacyjne							
PZ NR 1	Mieścisko aktywnym mieszkańcom – stworzenie bezpiecznej, funkcjonalnej i nowoczesnej przestrzeni, umożliwiającej uprawianie sportu, naukę poprzez zabawę oraz promocję lokalnych produktów i kultury	Gmina Mieścisko	8 100 000,00 zł	2 430 000,00 zł	5 670 000,00 zł	0	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
PZ NR 2	Podróżując w przeszłość, terażniejszość i przyszłość – rewitalizacja starego dworca	Gmina Mieścisko	6 500 000,00 zł	1 950 000,00 zł	4 550 000,00 zł	0	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
PZ NR 3	Bezpieczeństwo i otwartość – rewitalizacja obszaru za Urzędem Gminy oraz przystosowanie budynku dla osób ze szczególnymi potrzebami	Gmina Mieścisko	2 000 000,00 zł	600 000,00 zł	1 400 000,00 zł	0	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
PZ NR 4	W Gorzewie też się dzieje! – zapewnienie mieszkańcom w każdym wieku dostępu do miejsca spotkań i atrakcyjnej oferty kulturalnej	Gmina Mieścisko	1 500 000,00 zł	450 000,00 zł	1 050 000,00 zł	0	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
PZ NR 5	Na łonie natury – rewitalizacja budynku starej przepompowni na rzece Wełnie	Gmina Mieścisko	32 000 000,00 zł	9 600 000,00 zł	22 400 000,00 zł	0	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW, PPP)
PZ NR 6	Stara Szkoła, nowe życie – rewitalizacja budynku Starej Szkoły w Podlesiu Kościelnym na potrzeby lokalnej społeczności	Gmina Mieścisko	1 500 000,00 zł	450 000,00 zł	1 050 000,00 zł	0	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)

Pozostałe planowane projekty podstawowe							
P1	Ze szkoły do przedszkola – zamiana funkcji i zagospodarowanie parteru i piętra dawnej szkoły w Mieścisku na cele przedszkolne	Gmina Mieścisko	2 500 000,00 zł	750 000,00 zł	1 750 000,00 zł	0	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
P2	Za krzewami w Zakrzewie – uporządkowanie przestrzeni parku, organizacja ścieżki edukacyjnej, montaż obiektów małej architektury oraz stworzenie oferty kulturalnej i edukacyjnej	Gmina Mieścisko	600 000,00 zł	180 000,00 zł	420 000,00 zł	0	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty, środki WFOŚiGW oraz NFOŚiGW)
Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne							
PU1	Modernizacja Punktu Selektywnej Zbiorki Odpadów Komunalnych w Popowie Kościelnym	Gmina Mieścisko	1 000 000,00	300 000,00	700 000,00	0	- - Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty))
PU2	Modernizacja dróg dojazdowych prowadzących do starej przepompowni	Gmina Mieścisko	20 000 000,00	6 000 000,00	14 000 000,00	0	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
PU3	Budowa ścieżek pieszo-rowerowych do Wągrowca i Skoków	Gmina Mieścisko	20 000 000,00	6 000 000,00	14 000 000,00	0	- Budżet Gminy Mieścisko - Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, pożyczki, kredyty)
Ogółem			95 700 000,00 zł	28 710 000,00 zł	66 990 000,00 zł	0,00 zł	-

Źródło: opracowanie własne.

10. Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji

10.1. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033 to dokument operacyjny, oddziałujący na różne obszary funkcjonowania Gminy, realizowany w różnym czasie, we współpracy z różnymi podmiotami, zarówno w trakcie jego przygotowania, jak również podczas realizacji, monitoringu i ewaluacji. Z tego względu wymaga on zaplanowania odpowiedniego systemu zarządzania. Właściwa realizacja Programu zakłada aktywną współpracę ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji oraz przyporządkowanie poszczególnym jednostkom konkretnych zadań tak, aby przyniosła ona jak najlepsze efekty.

Za zarządzanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz przedstawianie okresowych ocen z postępu jego realizacji, odpowiedzialny jest Wójt Gminy Mieścisko. Pełni on rolę nadzorcą nad całym procesem rewitalizacji, a jego zadania wykonywane są we współpracy z powołanym przez niego organem, którym będzie Zespół ds. rewitalizacji.

Zespół ten funkcjonował będzie w strukturze Urzędu Gminy w Mieścisku, a w jego skład będą wchodzić osoby zaangażowane w realizację założeń Gminnego Programu Rewitalizacji – pracownicy Urzędu Gminy w Mieścisku ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych i infrastruktury, mieszkaniowych zasobów komunalnych, promocji i kultury, gospodarki przestrzennej, a także przedstawiciele jednostek organizacyjnych, których dotyczyć będzie realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Do zadań Zespołu należeć będzie:

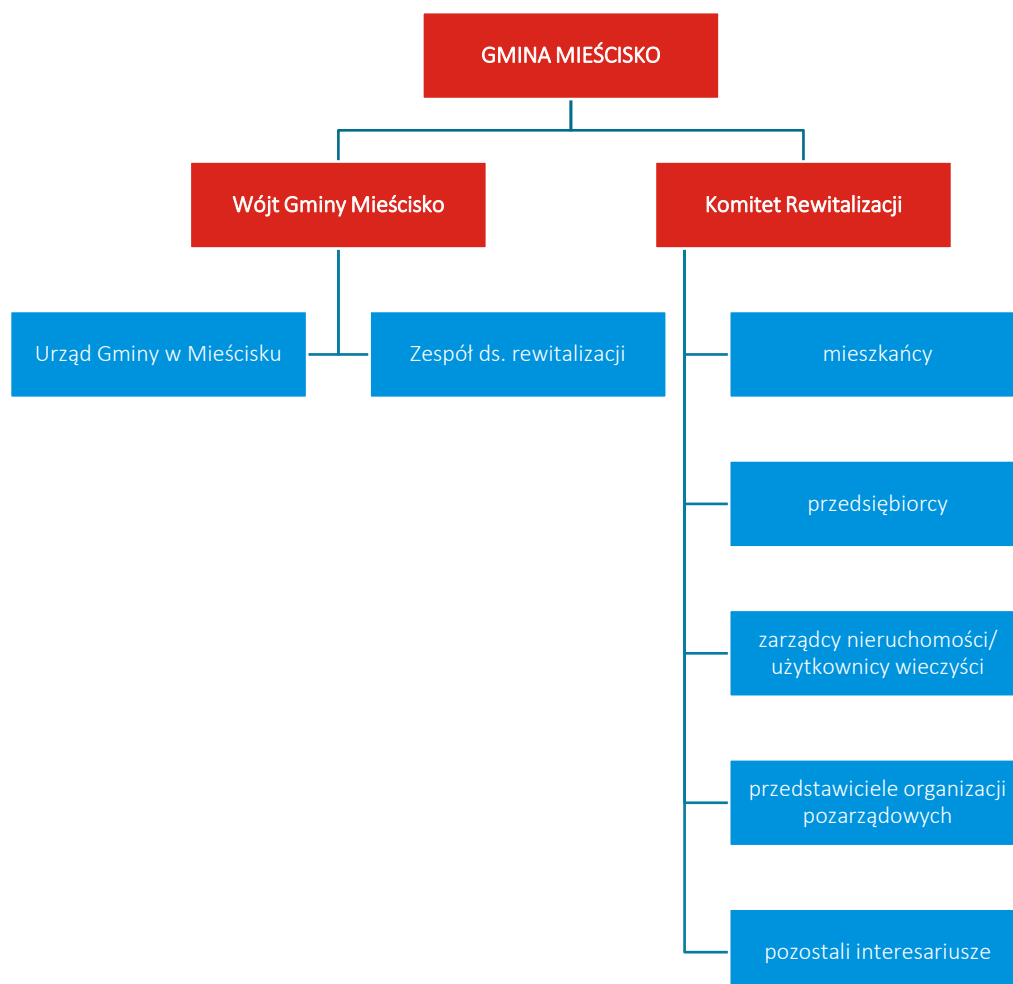
- koordynacja wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu, jednostkami organizacyjnymi oraz partnerami społecznymi,
- gromadzenie i aktualizacja danych dotyczących sytuacji kryzysowych w Gminie,
- sporządzanie raportów z wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i przekazywanie ich Komitetowi Rewitalizacji,
- organizacja systemu oceny i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności opracowanie wzoru formularza sprawozdań z realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- identyfikowanie potencjalnych zagrożeń i problemów związanych z realizacją Programu,
- bieżące informowanie mieszkańców nt. wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- zbieranie propozycji zmian do Programu zgłaszanych przez pozostałych interesariuszy rewitalizacji,
- aktualizacja założeń Programu na skutek przeprowadzonej oceny skuteczności i bieżącego monitoringu Programu.

Zgodnie z art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji, Rada Gminy zobowiązana jest podjąć uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Komitet ten stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy oraz sprawuje funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach związanych z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji. Tworzą go osoby reprezentujące wszystkich interesariuszy rewitalizacji przed organami władz Gminy Mieścisko. Do minimalnego zakresu uprawnień i zadań Komitetu należy zaopiniowanie, sporządzonej przez Wójta, oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Do pozostałych zadań Komitetu należy

m.in.: podejmowanie działań mających wpływ na proces rewitalizacji na każdym etapie i poziomie prac nad Programem, sprawowanie nadzoru, monitorowanie i ewaluacja działań rewitalizacyjnych. Szczegółowe zasady funkcjonowania Komitetu określa się w regulaminie Komitetu.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033.

Ryc. 29. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko

Źródło: opracowanie własne.

10.2. Koszty zarządzania

Koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji w Gminie Mieścisko ujęte zostaną w bieżących kosztach funkcjonowania Gminy i stanowić będą wydatki na wynagrodzenia pracowników zajmujących się wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z pochodnymi od wynagrodzeń. Szacuje się, że łączna liczba etatów pracowników, którzy będą odpowiedzialni za proces wdrażania GPR wyniesie 1 etat. Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto pracownika Urzędu Gminy w 2021 roku wyniosło 4545,00 zł, co stanowiło prawie 71 tys. zł całkowitych wydatków na pracownika w skali roku. Oznacza to, że całkowite koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji szacuje się na poziomie 781 tys. zł.

10.3. Ramowy harmonogram realizacji programu

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko jest programem wieloletnim. Jego okres realizacji wynosi 11 lat. Rok 2023 jest rokiem kończącym prace nad przygotowywaniem dokumentu oraz rozpoczynającym realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W tym roku planuje się również powołanie Zespołu ds. rewitalizacji oraz Komitetu Rewitalizacji. Z uwagi na fakt, iż ustawa o rewitalizacji obliuguje do przygotowywania oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych przynajmniej raz na 3 lata, został zaproponowany podział realizacji Programu na 3 letnie okresy. Rok 2033 jest rokiem kończącym Program, w którym zostanie przeprowadzona ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tab. 25. Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

2022-2023	2023-2025	2026-2028	2029-2031	2032-2033
Prace nad GPR:	Pierwszy okres realizacji GPR:	Drugi okres realizacji GPR:	Trzeci okres realizacji GPR:	Czwarty okres realizacji oraz zakończenie prac nad GPR:
Uchwalenie GPR	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2023-2025	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2026-2028	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2029-2031	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2032-2033
Powołanie Zespołu ds. rewitalizacji	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2023 (do 31 marca 2024 r.), 2024 (do 31 marca 2025 r.), 2025 (do 31 marca 2026 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2026 (do 31 marca 2027 r.), 2027 (do 31 marca 2028 r.), 2028 (do 31 marca 2029 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2029 (do 31 marca 2030 r.), 2030 (do 31 marca 2031 r.), 2031 (do 31 marca 2032 r.)	Opracowanie rocznego raportu monitoringowego za rok 2032 (do 31 marca 2033 r.), 2033 (do 31 marca 2034 r.)
Powołanie Komitetu Rewitalizacji	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2023-2025 (do 30 kwietnia 2026 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2026-2028 (do 30 kwietnia 2029 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2029-2031 (do 30 kwietnia 2032 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2032-2033 (do 30 kwietnia 2034 r.) Ewaluacja ex-post realizacji GPR za okres 2023-2033

Źródło: opracowanie własne.

11. Partycypacja społeczna w procesie rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania przez nich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Może przybierać różnego rodzaju formy i odnosić się do różnych grup społecznych. W przypadku partycypacji w procesie rewitalizacji, mówimy o relacji między władzami samorządowymi a obywatelami, którą charakteryzuje angażowanie jednostek w sprawy je dotyczące poprzez konsultowanie i wypracowywanie konkretnych rozwiązań w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu. W ustawie o rewitalizacji partycypacja odnosi się do aktywnego udziału interesariuszy w kształtowaniu całego procesu rewitalizacji.

Z uwagi na to, iż Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym, wdrożenie całego programu, w tym zawartych w nim działań i przedsięwzięć, angażuje wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. Uczestnictwo różnych grup interesariuszy należy umożliwić na wszystkich etapach prac nad Programem (diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania).

Na etapie diagnozowania i programowania wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- zbieranie uwag w formie elektronicznej i papierowej,
- ankiety/formularze,
- warsztaty,
- spotkania,
- wywiady.

Aktywną partycypację na etapie diagnozowania i programowania umożliwiono:

- mieszkańcom Gminy Mieścisko,
- przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie Gminy,
- przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji,
- organizacjom pozarządowym działającym na terenie Gminy,
- samorządowi gminnemu,
- pozostałym interesariuszom np. przyszłym inwestorom, przyszłym mieszkańcom.

Zapewnienie udziału interesariuszom na etap diagnozowania rozpoczęło się od konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko. Od 12 października do 11 listopada 2022 roku wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi oraz wnioski do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, informację o konsultacjach społecznych projektu uchwały wraz z załącznikami, zamieszczono 7 dni kalendarzowych przed rozpoczęciem konsultacji, tj. 4 października 2022 roku w następujących formach:

- na stronie podmiotowej Gminy Mieścisko w Biuletynie Informacji Publicznej,
- na stronie internetowej Gminy Mieścisko,
- na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Mieścisku,
- w mediach społecznościowych.

Formularz zgłaszania uwag oraz projekt uchwały wraz z załącznikami oraz Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko, dostępne były na stronie

internetowej Gminy Mieścisko, na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w formie papierowej w Urzędzie Gminy w Mieścisku. Wypełnione formularze można było dostarczyć w postaci papierowej lub elektronicznej.

Kolejną formą konsultacji była ankieta w formie kwestionariusza on-line. Badania ankietowe wśród mieszkańców pozwoliły na poznanie opinii dotyczącej problemów występujących w 5 sferach funkcjonowania obszaru zaproponowanego do rewitalizacji. Zebrano 44 ankiety, z czego 39 dotyczyło jednostek analitycznych Mieścisko 1 i Mieścisko 2.

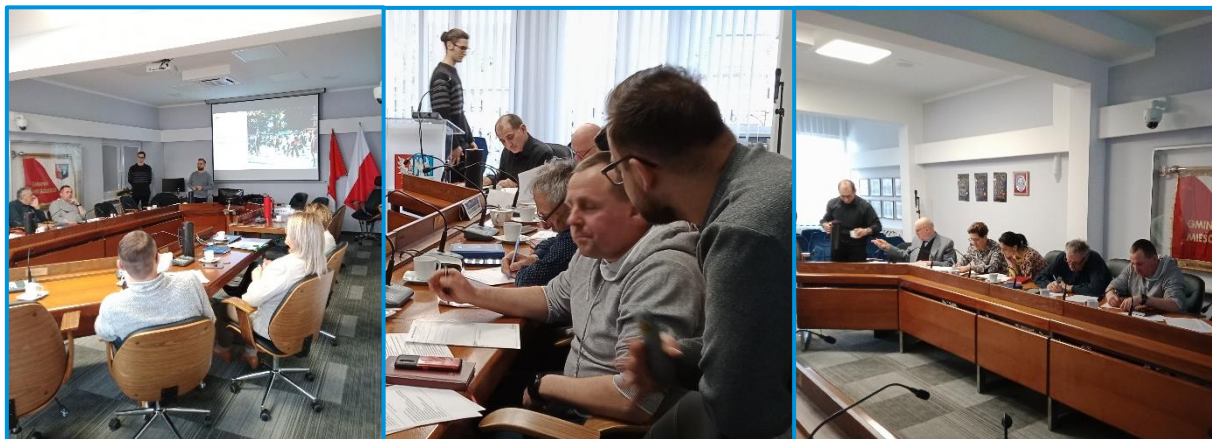
Zorganizowano również spotkanie konsultacyjne on-line o charakterze otwartym, na którym omówiono główne założenia rewitalizacji oraz metodykę wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko. Uczestnicy mieli możliwość przedstawienia własnych wniosków, a także swobodny udział w dyskusji nad określeniem granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Podczas spotkania nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian projektu.

Na etapie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji oraz programowania Gminnego Programu Rewitalizacji, w dniu 7 lutego 2023 roku odbyły się warsztaty z interesariuszami rewitalizacji m.in. przedstawicielami Urzędu Gminy w Mieścisku, jednostek organizacyjnych Gminy Mieścisko (Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Biblioteki Publicznej), stowarzyszeń i jednostek pomocniczych działających na terenie Gminy Mieścisko (sołectwa Mieścisko oraz OSP w Mieścisku). Na początku uczestnicy warsztatów zapoznali się z głównymi założeniami rewitalizacji oraz wnioskami, jakie płynęły z diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Część warsztatowa składała się z trzech modułów pn.: „Gdzie leży problem i co można z tym zrobić?”, „Mamy potencjał!” oraz „To jest nasz cel!”. Zadaniem uczestników było zidentyfikowanie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji, wskazanie przyczyn tych zjawisk oraz znalezienie rozwiązań na wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. W dalszej części warsztatów uczestnicy wskazali lokalne potencjały obszaru rewitalizacji.

Ponadto na etapie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji oraz programowania Gminnego Programu Rewitalizacji, w dniu 7 lutego 2023 roku odbyła się wizja lokalna, podczas której przedstawiciele Urzędu Gminy w Mieścisku oprowadzili zainteresowane osoby po miejscach i obiektach, które planowane były do poddania działaniom rewitalizacyjnym, bądź w których widoczne były zjawiska kryzysowe. W trakcie spaceru omówiono pomysły na przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz wykonano dokumentację fotograficzną wykorzystaną w niniejszym dokumencie.

Na etapie programowania zaproszono interesariuszy rewitalizacji do zgłaszania pomysłów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pomysły zbierano za pomocą uproszczonych fiszek projektowych, udostępnionych w trakcie trwania naboru. Propozycje mogły być zgłaszane zarówno przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, koła, kluby, podmioty gospodarcze i inne.

Ryc. 30. Warsztaty diagnostyczne przeprowadzone w ramach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: dokumentacja fotograficzna warsztatów przeprowadzonych z interesariuszami w dniu 7 lutego 2023 roku.

Ostatnią formą partycypacji społecznej na etapie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji były konsultacje społeczne projektu dokumentu. Przeprowadzono je w trzech formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag, wypełnienia ankiety on-line oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym.

Udział społeczności lokalnej zostanie również zapewniony na etapie wdrażania dokumentu. Za proces wdrażania Programu odpowiedzialny będzie Zespół ds. Rewitalizacji. Z kolei funkcję doradczą, opiniującą oraz monitorującą sprawował będzie Komitet Rewitalizacji. Dodatkowa forma partycypacji społecznej wystąpi również na etapie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, dla którego prowadzone będą konsultacje społeczne.

Przejawem partycypacji społecznej na etapie wdrażania Programu będzie również udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych zainteresowanych osób w realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty adaptacji obiektów do pełnienia nowych funkcji, tworzenia nowych przestrzeni i ich wyposażenia, będą odbywały się wspólnie z jednostkami, które będą odbiorcami poszczególnych działań. Jako przykład można podać zaprojektowanie przestrzeni za Urzędem Gminy, przestrzeni targu, urządzenie wyremontowanych pomieszczeń dawnego dworca kolejowego i Szkoły Podstawowej w Podlesiu Kościelnym oraz dawnej przepompowni we współpracy z m.in. mieszkańcami czy organizacjami pozarządowymi. Pozwoli to również na lepsze dostosowanie tych przestrzeni do potrzeb interesariuszy i bardziej efektywne wykorzystanie środków. Takie działania wpłyną również na zwiększenia poczucia współodpowiedzialności, przynależności do miejsca zamieszkania i dbania o wspólną przestrzeń oraz zintegrują społeczność bez względu na wiek czy status społeczny.

Wszelkie informacje i raporty o prowadzonych działaniach rewitalizacyjnych, będą przekazywane mieszkańcom we wszelkich możliwych formach, zakładających dotarcie do wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, status społeczny, poglądy czy stopień i rodzaj niepełnosprawności m.in. na stronie internetowej Gminy, mediach społecznościowych, lokalnej prasie. Sprzyjać to będzie większej partycypacji społecznej w proces rewitalizacji oraz wpływać na większe zaangażowanie mieszkańców w życie Gminy.

12. System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

12.1. Monitoring programu

Istotnym elementem skutecznego prowadzenia procesu rewitalizacji jest jego monitoring oraz ocena stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba. Za monitoring Programu odpowiadać będzie Zespół ds. Rewitalizacji i prowadzony on będzie w czterech płaszczyznach:

1. monitorowanie podstawowych parametrów Gminnego Programu Rewitalizacji na etapie przyjęcia Programu oraz późniejszych jego aktualizacji (listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nakładów finansowych, przewidywanych rezultatów);
2. monitorowanie stopnia realizacji celów za pomocą tabeli ewaluacyjnej stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszego Programu (raz na rok).
3. monitorowanie skutków realizacji Programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji;
4. bieżący monitoring poziomu wdrażania Programu poprzez ocenę stopnia realizacji poszczególnych projektów za pomocą karty oceny projektu/przedsięwzięcia stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego Programu.

Na podstawie powyższych parametrów sporządzany będzie raport monitoringowy (raport z postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033), który corocznie przygotowywać będzie Zespół ds. Rewitalizacji we współpracy z Komitetem Rewitalizacji. Sprawozdawczość za dany rok będzie opracowywana do 31 marca następnego roku kalendarzowego.

12.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych

Stałe monitorowanie procesów zachodzących w przestrzeni obszaru zdegradowanego daje możliwość rozpoznania kierunków oraz bieżących potrzeb interesariuszy rewitalizacji.

Skuteczność procesu rewitalizacji jest możliwa do zweryfikowania dzięki prowadzonemu corocznemu monitoringowi Gminnego Programu Rewitalizacji, a także ocenie skuteczności działań rewitalizacyjnych dokonywanej raz na 3 lata przez Wójta Gminy Mieścisko przy pomocy Zespołu ds. Rewitalizacji. Dokument ten podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji, a następnie oraz ogłaszany będzie na stronie podmiotowej Gminy Mieścisko w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 22 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji.

Analiza zachodzących zmian pozwoli stwierdzić, czy skutecznie zostało wyeliminowane zjawisko degradacji i jego negatywne konsekwencje oraz czy w wyniku prowadzonego procesu nie zaistniała konieczność skupienia się na problemach wcześniej niewystępujących.

12.3. System wprowadzania modyfikacji do programu

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie, w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Wójt Gminy Mieścisko wraz z Zespołem ds. Rewitalizacji w porozumieniu z Komitetem Rewitalizacji zidentyfikują konieczność modyfikacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033, Wójt występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku należy załączyć opinię, że Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko wymaga aktualizacji wraz z oceną aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ponadto Zespół odpowiedzialny będzie za przyjmowanie propozycji przedsięwzięć od interesariuszy procesu rewitalizacji według zasad ustalonych przez Zespół. Na podstawie zebranych wniosków, Zespół będzie mógł wnioskować do Wójta Gminy Mieścisko o wprowadzenie zmian w treści dokumentu

Ewentualna zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

13. Określenie zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego implementacja Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzi ze sobą szereg zmian podejmowanych uchwałami dotyczących:

1. Wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.
2. Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym zasad i kryteriów wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Dla Gminy Mieścisko są to:

- Uchwała nr XXXIII/229/21 Rady Gminy Mieścisko z dnia 19 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Mieścisko na lata 2021-2025;
- Uchwała nr XXXII/225/21 Rady Gminy Mieścisko z dnia 22 marca 2021 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Mieścisko.

Z uwagi na charakter planowanych przedsięwzięć nie przewiduje się zmian w powyższych uchwałach w przypadku wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033.

14. Określenie niezbędnych zmian w uchwale dot. Komitetu Rewitalizacji

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji uchwalili Rada Gminy Mieścisko w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące, licząc od dnia uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji stanowił będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnił będzie funkcję opiniotawczą-doradczą.

Zakłada się, że w strukturach Komitetu Rewitalizacji znajdą się m.in. przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, w tym instytucji kultury i oświaty czy przedsiębiorców działających w obszarze rewitalizacji.

Przewiduje się ewentualną możliwość dokonania zmian w Uchwale regulującej zasady wyboru członków Komitetu Rewitalizacji w celu włączenia przedstawicieli terenu objętego rewitalizacją. Liczebność Komitetu Rewitalizacji może zostać przedyskutowana w przypadku podjęcia zmian w powyższej Uchwale w drodze konsultacji społecznych.

15. Specjalna Strefa Rewitalizacji

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Takie rozwiązanie można wprowadzić na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta za pomocą odrębnej uchwały przyjmowanej przez radę gminy. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. Specjalna Strefa Rewitalizacji może zostać wyznaczona w granicach obszaru rewitalizacji, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia.

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz plany inwestycyjne Gminy, nie przewiduje się ustanawiania Specjalnej Strefy Rewitalizacji na obszarze rewitalizacji.

16. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

16.1. Wskazanie zakresu zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Obszar rewitalizacji, jak i całej Gminy Mieścisko objęty jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko, przyjętego Uchwałą Nr XXVI/195/13 Rady Gminy Mieścisko z dnia 10 września 2013 r. w sprawie: uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko. Na podstawie analizy dokumentu, stwierdzono, że wystąpi konieczność wprowadzenia zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynikających z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko na lata 2023-2033. W wyniku realizacji projektu zintegrowanego nr 5 tj. „Na łonie natury – rewitalizacja budynku starej przepompowni na rzece Wełnie”, w ramach którego nastąpi zmiana sposobu użytkowania starej przepompowni (dz. ew. nr 71 i 66 obręb Zakrzewo), a także zagospodarowanie sąsiedniego terenu do nowej funkcji (obsługa ruchu turystycznego) konieczna będzie zmiana ustaleń studium w niezbędnym zakresie. Ponadto weryfikacji w Studium wymaga też koncepcja lokalizacji zbiornika retencyjnego. Dodatkowo pojawi się konieczność włączenia do wykazu postulowanych ścieżek w Studium oraz grupy „projektowanych ścieżek rowerowych” w załączniku graficznym, ciągów ujętych w przedsięwzięciu uzupełniającym nr 3, w ramach którego planuje się wytyczenie dwóch nowych ścieżek pieszo-rowerowych – wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 190 na odcinku Mieścisko-Wągrowiec oraz po dawnym wale kolejowym linii kolejowej relacji Mieścisko-Skoki.

Jednocześnie, zwraca się uwagę na zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 10 ust. 2 pkt 14a wskazuje na konieczność określenia w studium obszarów zdegradowanych. W aktualnym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mieścisko brak jest uwzględnionych obszarów zdegradowanych wyznaczonych uchwałą Nr LIX/379/22 Rady Gminy Mieścisko z dnia 28 listopada 2022 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mieścisko. Wskazuje się zatem na potrzebę uspoźnienia Studium w zakresie określenia obszarów zdegradowanych.

16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

W granicach obszaru rewitalizacji obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Mieścisko-Gorzewo – część A, Uchwała nr XLIII/278/21 Rady Gminy Mieścisko z dnia 9 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Mieścisko-Gorzewo – część A;
- Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej w Mieścisku – rejon ulicy Św. Wojciecha, Uchwała Nr XXV/159/17 Rady Gminy Mieścisko z dnia 22 marca 2017 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej w Mieścisku – rejon ulicy Św. Wojciecha;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obejmujący teren w rejonie ul. Wągrowieckiej w Mieścisku, Uchwała nr L/328/22 Rady Gminy Mieścisko z dnia 25 kwietnia 2022 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego teren w rejonie ul. Wągrowieckiej w Mieścisku;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów zabudowy jednorodzinnej i usługowej rejon ul. Św. Wojciecha, Uchwała nr XV/120/04 Rady Gminy Mieścisko z dnia 14 października 2004 r.;
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko – ul. Ruda Koźlanka dz. nr 55 i 56/3, Uchwała Nr VI.49/2003 Rady Gminy Mieścisko z dnia 24 czerwca 2003 r w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Mieścisko – ul. Ruda Koźlanka dz. nr 55 i 56/3.

Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga uchwalenia bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie zmieni się przeznaczenie terenów określonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie naruszają przepisów określonych w tych dokumentach.

17. Załączniki

Załącznik nr 1: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Załącznik nr 2: Tabela ewaluacyjna

Cel	Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące	Wartość bazowa (2021)	Wartość docelowa (2033)
Cel 1	1.1. 1.2. 1.3. 1.4.	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	0,054	0,1764
	1.5. 1.6.	Liczba kół gospodyń wiejskich na 100 mieszkańców	0	0,14
Cel 2	2.1. 2.2. 2.3. 2.4. 2.5. 2.6.	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej dotkniętych problemem alkoholizmu w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	23%	16,04%
		Kwota wypłaconych zasiłków w przeliczeniu na liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej	2406	2291,3
		Liczba uczniów korzystających z posiłków finansowanych przez OPS w przeliczeniu na 100 uczniów	25%	23,67%
		Udział osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności	20,5%	21,6%
		Udział dzieci w wieku 3-6 lat w ogólnej liczbie mieszkańców	3,1%	4,4%
		Liczba obiektów infrastruktury sportowej na 100 mieszkańców	0,726	0,7856
		Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty (średnia z j. polskiego i matematyki)	44,12	45,5072
Cel 3	3.1. 3.2.	Liczba stwierdzonych przestępstw i wykroczeń (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców	6,598	5,616
	3.3. 3.4. 3.5.	Odsetek obiektów komunalnych wymagających remontów w ogólnej liczbie budynków komunalnych	16%	9%
	3.6.	Liczba obiektów przestrzeni publicznej w złym stanie technicznym na 100 mieszkańców	0,392	0,1564

Załącznik nr 3: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego

Nazwa przedsięwzięcia		
Jednostka odpowiedzialna		Wskaż jednostki odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia.
Partnerzy		Wskaż partnerów przedsięwzięcia lub wpisz nie dotyczy.
Miejsce realizacji		Podaj miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji.
Aktualny status projektu		Podaj aktualny postęp rzeczowy projektu: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”
Termin realizacji	Planowany	Podaj planowaną datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
	Rzeczywisty	Podaj rzeczywistą datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
Opis realizacji projektu		Opisz zrealizowany projekt oraz zakres zrealizowanych zadań, podaj cel przedsięwzięcia, wskaż jakie problemy rozwiązuje, określ udział interesariuszy rewitalizacji w tworzeniu i realizacji przedsięwzięcia.
Rezultaty projektu		Podaj efekty zrealizowanego projektu oraz ich wpływ na negatywne zjawiska w szczególności w sferze społecznej, oraz w sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej.
Nazwa wskaźnika odpowiadająca realizacji projektu i jego wartość	Wskaźnik produktu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika produktu realizacji celów i przedsięwzięć.
	Wskaźnik rezultatu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika rezultatu realizacji celów i przedsięwzięć.
Wartość projektu		Wskaż całkowitą wartość projektu
Poniesione koszty		Wskaż dotychczas poniesione koszty projektu
Dofinansowanie UE		Określ wartość dofinansowania ze środków unijnych
Program wsparcia		Wskaż fundusz, program wsparcia i działanie, w ramach którego został zrealizowany projekt

Spis tabel

Tab. 1. Jednostki analityczne wsi Mieścisko oraz wsi Popowo Kościelne	7
Tab. 2. Obszary zdegradowane na terenie Gminy Mieścisko, tj. jednostki, dla których wskaźnik syntetyczny przyjął w sferze społecznej wartości poniżej 0 oraz dla których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych w co najmniej jednej z pozostałych sfer	9
Tab. 3. Lista obiektów zabytkowych znajdujących się na obszarze rewitalizacji ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Mieścisko	14
Tab. 4. Porównanie wskaźników dla sfery społecznej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mieścisko	18
Tab. 5. Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mieścisko	27
Tab. 6. Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mieścisko	30
Tab. 7. Stan powietrza atmosferycznego w strefie wielkopolskiej w 2021 roku	30
Tab. 8. Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mieścisko	33
Tab. 9. Porównanie wskaźników dla sfery technicznej poszczególnych podobszarów rewitalizacji, całego obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mieścisko	43
Tab. 10. Cele i kierunki rewitalizacji	62
Tab. 11. Opis dokumentów powiązanych z Gminnym Programem Rewitalizacji	63
Tab. 12. Opis projektu zintegrowanego nr 1.....	73
Tab. 13. Opis projektu zintegrowanego nr 2.....	79
Tab. 14. Opis projektu zintegrowanego nr 3.....	84
Tab. 15. Opis projektu zintegrowanego nr 4.....	89
Tab. 16. Opis projektu zintegrowanego nr 5.....	93
Tab. 17. Opis projektu zintegrowanego nr 6.....	98
Tab. 18. Opis pozostałego projektu podstawowego nr 1.....	103
Tab. 19. Opis pozostałego projektu podstawowego nr 2.....	105
Tab. 20. Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	109
Tab. 21. Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych	114
Tab. 22. Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	116
Tab. 23. Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich	118

Tab. 24. Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych	121
Tab. 25. Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji	125

Spis rycin

Ryc. 1. Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Mieścisko	8
Ryc. 2. Poglądowa mapa obszaru rewitalizacji w Gminie Mieścisko	10
Ryc. 3. Struktura przestrzenno-funkcjonalna podobszarów rewitalizacji Mieścisko i Podlesie Kościelne na terenie Gminy Mieścisko	12
Ryc. 4. Struktura przestrzenno-funkcjonalna podobszarów rewitalizacji Gorzewo i Zakrzewo na terenie Gminy Mieścisko	14
Ryc. 5. Przykłady aktów wandalizmu na obszarze rewitalizacji: graffiti w pobliżu budynku Urzędu Gminy i OSP	21
Ryc. 6. Struktura wieku ludności mieszkającej na obszarze rewitalizacji	24
Ryc. 7. Ocena problemów występujących na podobszarze rewitalizacji Mieścisko w sferze społecznej według ankietowanych	26
Ryc. 8. Przykład opuszczonego lokalu użytkowego w okolicy Rynku	28
Ryc. 9. Ocena problemów występujących na podobszarze rewitalizacji Mieścisko w sferze gospodarczej według ankietowanych	29
Ryc. 10. Ocena problemów występujących na podobszarze rewitalizacji Mieścisko w sferze środowiskowej według ankietowanych	31
Ryc. 11. Przykłady zaśmieconych miejsc w obszarze rewitalizacji	32
Ryc. 12. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego obowiązujące w granicach podobszaru Mieścisko	35
Ryc. 13. Stadion w Mieścisku	36
Ryc. 14. Obszar w sąsiedztwie starej szkoły w Podlesiu Kościelnym	37
Ryc. 15. Park w Zakrzewie oraz stara przepompownia Tumidaj	38
Ryc. 16. Przestrzeń rekreacyjna w Gorzewie	39
Ryc. 17. Ocena problemów występujących na podobszarze rewitalizacji Mieścisko w sferze przestrzenno-funkcjonalnej według ankietowanych	40
Ryc. 18. Niezagospodarowane przestrzenie przy skrzyżowaniu ul. Wągrowieckiej i Słonecznej oraz za Urzędem Gminy	41
Ryc. 19. Stan techniczny obiektów tworzących stadion sportowy w Mieścisku	44
Ryc. 20. Stan techniczny drogi gruntowej stanowiącej wyjazd z budynku OSP w Mieścisku	45
Ryc. 21. Stan techniczny budynku dawnego dworca kolejowego w Mieścisku	46
Ryc. 22. Stan techniczny budynku dawnego gimnazjum w Mieścisku	47
Ryc. 23. Stan techniczny zewnętrznej elewacji budynku dawnego gimnazjum w Mieścisku	49

Ryc. 24. Stan techniczny wnętrza budynku dawnego gimnazjum w Mieścisku.....	50
Ryc. 25. Stan techniczny budynku dawnej przepompowni Tumidaj w podobszarze rewitalizacji Zakrzewo..	51
Ryc. 26. Ocena problemów występujących na podobszarze rewitalizacji Mieścisko w sferze technicznej według ankietowanych	52
Ryc. 27. Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji	61
Ryc. 28. Szacunkowe zestawienie wartości zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	120
Ryc. 29. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mieścisko	124
Ryc. 30. Warsztaty diagnostyczne przeprowadzone w ramach opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji	128